

NAŠA DRUŽBA

VJESNIK DRUŽBE SESTARA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

ISSN 1331-8276 • 3/2013 • GODINA XLVI. • BROJ 108

*Čestit Božić i
blagoslovljena nova 2014. godina!*

NAŠA DRUŽBA

VJESNIK DRUŽBE SESTARA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

GODINA XLVI., br. 3 (108), 2013.

SADRŽAJ

RIJEČ VRHOVNE GLAVARICE	3
--------------------------------------	---

DOKUMENTI

Apostolska pobudnica pape Franje <i>Evangelii gaudium</i> – <i>Radost Evanđelja</i>	4
---	---

STRANICE SLUŽBENICE BOŽJE MARIJE KRUCIFIKSE

Titraji jedne posvećene duše	8
Put do pokretanja postupka za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić	9
Nadbiskupova okružnica svim crkvama Riječke nadbiskupije	13
Proglas	16
Okružnica Vrhovne glavarice	17
Trodnevnica o spomen danu preminuća službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić	18
Trodnevnica u Slatini	21
Obljetnica smrti Majke Martije Kozulić	22
Okružnica Vrhovne glavarice	23
Započela trodnevnica pred početak procesa za beatifikaciju	25
Svečani početak postupka za beatifikaciju Marije Krucifikse Kozulić.....	29
Zajedno u čast Utemeljiteljice	35

DOGAĐAJI U DRUŽBI I CRKVI

Duhovne vježbe u Terontoli.....	36
Proglašenje blaženim vlč. Miroslava Bulešića	39
Diplomirala s. Tereza Gojani	41
Svjetski dan hospicija i Marijanski dan u Hospiciju „Marija K. Kozulić“	42
Malo al' od srca	42
Zahvala osnivateljici i voditeljici župnoga zbora „Lahor“	43
Završetak Godine vjere u Kući matici.....	44

<i>Cantores Sancti Viti</i> i sestre pjevali Majci Krucifiksi.....	48
Kork bliže Bogu.....	46

ODJECI APOSTOLATA

Iz Dječjeg vrtića „Nazaret“	47
Iz života Ženskog učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić.....	50
Susreti za mlade i odrasle u Slatini	53
Duhovna obnova za djecu i mlade u Ogulinu	54
Najupečatljiviji događaji u Hospiciju.....	55

TRAJNA FORMACIJA

Susret animatora za duhovna zvanja.....	57
XXIX. redovnički dani	58
Duhovna obnova sestara u Slatini.....	59
Susret za misijske animatore	60
Seminar za medicinske sestre na Plitvicama	61

POTICAJNA RAZMIŠLJANJA I DUHOVNI ZAPISI	52
--	----

SLUŽBENE OBAVIJESTI	68
----------------------------------	----

PRILOG - Krotka i ponizna srca.....	74
--	----

SLIKE NA OVITKU

Marija Kozulić u dobi od 15 godina (str. 1);

Svečani početak postupka za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić (str. 2 i 3);

„La notte di Natale – Božićna noć“ u viziji sv. Klare. Detalj brončanog reljefa u kapeli Centra Rai – Saxa Rubra - Rim (str. 4).

IZDAJU: Sestre Presvetog Srca Isusova, Cvetkov trg 5, 51 000 Rijeka; Tel.: (051) 254-266; Internetska adresa: www.sestre-scj.hr * **UREĐUJU:** s. Robertina Medven, s. Marijana Mohorić, s. Lidija Turić, s. Silvana Fužinato i s. Tajana Hrvatinić * **LEKTURA I KOREKTURA:** s. Robertina Medven i s. Lidija Turić * **ODGOVARA:** Vrhovna glavarica s. Nives Stubičar, Cvetkov trg 5, 51 000 Rijeka; Tel.: (051) 652 190, Faks: (051) 254-422 * **PRIPREMA I TISAK:** Tiskara Šuljić * **IZLAZI:** Povremeno. Svoje priloge možete slati na e-adresu: nasa.druzba.scj@gmail.com

Drage sestre i dragi čitatelji!

Svake godine iznova prisjećamo se i slavimo otajstvo Božjeg silaženja među nas ljude. Promatrajući jaslice uvijek ostajemo začuđeni nad veličinom Očeve ljubavi prema nama ljudima. Spoznaja da nas Bog Otac neizmjerljivo ljubi po svome Sinu Isusu koji je rođen u Betlehemu u nama budi samo zahvalnost. Upravo pred jaslicama učimo se poniznosti, jednostavnosti, prihvaćanju Božje volje i povjerenju u Božje naume s ljudima.

U Godini vjere imali smo dovoljno prilika još više upoznati istine vjere proučavajući, između ostalog, i Katekizam Katoličke Crkve. Prigodom njegova izdavanja 11. listopada 1992., papa Ivan Pavao II. rekao je da Katekizam „predstavlja izlaganje vjere Crkve i katoličkog nauka, kako ih nalazimo posvjedočene i osvijetljene u Svetom pismu, apostolskoj Predaji i crkvenom Učiteljstvu“.

Kad razmišljamo o vjeri tada je uvijek povezujemo s ljubavlju koja je djelotvorna (Gal 5, 5), tj., posvjedočena djelima, a ne samo riječima koje tako lako izgovaramo. Tijekom Godine vjere bilo je događanja na planu opće Crkve, pojedinih (nad)biskupija, župa i redovničkih zajednica. I u našoj Družbi bilo je inicijativa i konkretnih djela kako još dublje i svjesnije živjeti i svjedočiti vjeru. Ističem početak Postupka za proglašenje blaženom i svetom Majke Marije Krucifikse Kozulić kojim smo 20. listopada 2013. prisustvovali u katedrali sv. Vida u Rijeci. Glavni pokretač djelovanja Majke Utemeljiteljice bila je vjera u živog i prisutnog Krista kojeg je prepoznavala u konkretnim osobama kojima je dijelila ljubav i pomoć. Bez vjere ne bi bilo moguće činiti tako velika djela i istrošiti se, izgorjeti kao svijeća za Boga i bližnje.

Papa Franjo nas u svojoj enciklici o vjeri podsjeća na ono bitno: „U središtu biblijske vjere Božja je ljubav, njegova konkretna briga za svaku osobu, njegov naum spasenja kojim je obuhvaćen cio ljudski rod i cjelokupni stvoreni svijet, a koji ima svoj vrhunac u utjelovljenju, smrti i uskrsnuću Isusa Krista“ (Lumen fidei, br. 54).

Božji poziv upućen Blaženoj Djevici Mariji da postane Božja Majka urodio je Spasiteljem koji je rođen u Betlehemu. Bog svakome od nas upućuje isti poziv i očekuje velikodušni odgovor: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“ (Lk 1, 38). Krist se jednom rodio od Djevice Marije, ali se ne prestaje radati u našim srcima i životima. Svjetlo betlehemske noći i ljubav Novorođenog Kralja neka preobrase naša srca i živote i učine ih otvorenima za svaki poticaj na dobro.

Čestit Božić i sretnu novu godinu ispunjenu Božjim blagoslovom, svim sestrama, čitateljima, prijateljima i dobročiniteljima naše Družbe

želi

s. Nives Stubičar
Vrhovna glavarica

Apostolska pobudnica pape Franje

Evangelii gaudium – Radost Evanđelja

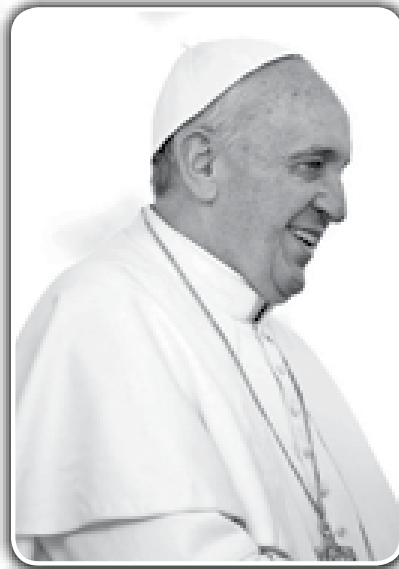
Čitajući apostolsku pobudnicu „Radost Evanđelja“ u srcu odjekuju riječi pape Franje koje je mjesecima upućivao sveopćem Božjem narodu. Radost i novost njegova navještaja predana na završetku Godine vjere, na svetkovinu Krista Kralja, 24. studenoga 2013., pruža svjež pogled na stvarnost Evanđelja, onu zbilju koja bi trebala biti vidljiva u životu svih nas. Jednostavnost, i ujedno i dubina Papinih riječi, potiču nas na uvijek novo čitanje, meditiranje, a osobito radosno življenje Evanđelja, Radosne vijesti, nasljedovanje Krista – one Radosti koju nam nitko i ništa ne može oduzeti (usp. Iv 16, 22).

„Radost Evanđelja“ službeno su predstavili u utorak 26. listopada u Vatikanu, predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje nove evangelizacije nadbiskup Rino Fisichella i generalni tajnik Biskupske sinode nadbiskup Lorenzo Baldisseri koji su istaknuli kako se radi o programatskom dokumentu pontifikata pape Franje.

Apostolska pobudnica, podijeljena u 5 poglavlja (288 brojeva), govori o misionarskom navještaju Evanđelja u današnjem svijetu, obuhvaćajući doprinose radova Sinode o novoj evangelizaciji za prijenos vjere, održane prošle godine u Vatikanu. U pobudnici navodi se 217 bilježaka iz koncilskih i pokoncilskih dokumenata i iz probranih spisa crkvenih otaca i naučitelja.

Nit vodilja njezinih redaka jest Krist, on koji radošću ispunja srce i cijeli život svih koji

se susreću s njim. Govoreći o radosti koja se obnavlja i prenosi, Papa razmišlja o novom, radosnom, evangelizacijskom razdoblju naznačujući putove za hod Crkve sljedećih godina. Sveti Otac poziva krštene na osobni susret s Kristom, koji jedini može dati istinsku radost. Njome ispunjeni, moći će novim, obnovljenim žarom i poletom nositi njegovu ljubav u svom životu te u trajnom poslanju postajati navjestitelji koji će tom istom radošću pobjeđivati razne oblike žalosti i izazova suvremenog svijeta. Ne smije se smetnuti s uma da je u središtu svih navjestiteljskih nastojanja uvijek Bog koji nas poziva na sudjelovanje te potiče snagom svoga Duha (1-13). Nova evangelizacije nije samo za

neke, izabrane. Naprotiv, upućena je svima, jer svi imaju pravo primiti Radosnu vijest, a kršćani su je dužni naviještati ne isključujući nikoga, osobito i upravo one koji su daleko od Krista (14-15).

Prvim poglavljem „Misijska preobrazba Crkve“ (20-49) papa Franjo započinje govor o obnovi Crkve u svježini misionarskoga duha. Svi su pozvani na novi „izlazak“ i Crkva i pojedinci, u stvaralaštvu, strpljivosti i hrabrosti stići do svih koji trebaju svjetlo Evanđelja, ići na „drugu stranu obale“, ondje gdje nedostaje Kristovo svjetlo, u mjesta u kojima se još nije bilo s navještajem ljubavi i milosrđa Očeva (20-24). Misionarski duh sposoban je

preoblikovati i obnoviti sve što služi navještaju Krista poništavajući tako razne pastoralne izgovore „uvijek se činilo tako“. Stoga, neizbježna je obnova crkvenih struktura, pastoralnih nastojanja i misionarskoga djelovanja, može se reći, reforma „in capite et membris“ (u glavi i svim članovima) oslonjena na duh Evanđelja (27-33).

S obzirom na navještaj, potrebno je usredotočiti se na bitno, na ljepotu spasenjske Božje ljubavi očitovane u Isusu Kristu. Nekada se čini kako se govori više o zakonima, nego o milosti, više o Crkvi, nego o Kristu, više o Papi nego o Božjoj riječi. Evanđelje, prije svega, poziva odgovoriti Bogu koji nas ljubi i spašava, prepoznajući ga u drugima i izlazeći iz sebe samih te tražeći dobro svih. Zato se ne treba bojati, u ljudskim ograničenjima, prepoznati one stvarnosti duboko ukorijenjene koje zahtijevaju zahvat i obnovu (34-45).

Papa Franjo želi Crkvu uvijek otvorena srca i vrata, gostoljubivu i milosrdnu, jer je majka koja prihvaća osobito u sakramentima krštenja, pomirenja i Euharistije. Crkva nije carina, štoviše pozvana je biti otvorena Očeva kuća u kojoj ima mjesta za svako, otvorena, pa čak i „ranjena i zaprljana“ u susretu s ljudima koji su potrebni Isusova prijateljstva, prije nego zatvorena u vlastitim sigurnostima i procedurama (46-49).

U drugom poglavlju „U krizi zajedničarskoga zalaganja“ (50-109) Papa stavlja naglasak na poteškoće u pastoralnim nastojanjima pokazujući socijalnu osjetljivost. Polazeći od izazova suvremenoga svijeta govori o aktualnom ekonomskom sustavu koji je u svojim korijenima nepravedan te često oduzima radost življenja, gdje prevladava zakon jačega uz novo „nevidljivo“ zlostavljanje „pobožanstvenjenog tržišta“ u kojem vlada zarada, korupcija i sebičnost koja isključuje slabijega; postajući neosjetljivi za potrebe drugoga pa i kada se radi o vjerskoj slobodi, zatvarajući vjeru u uske okvire nekoga osobnog pro-

stora, negirajući grijeh, a dopuštajući rast relativizma (50-65). Duboku kulturalnu krizu prolaze sve socijalne zajednice, a na poseban je način pogođena obitelj kao temeljna stanica društva gdje postmoderni individualizam nameće poseban način života koji oslabljuje međusobne odnose, razvoj i njihovu stabilnost (66-67). Papa potom govori o izazovima inkulturacije vjere u različitim sredinama, ističući važnost evangeliziranja različitih kultura kako bi se moglo inkulturirati Evanđelje (68-75). Govoreći o kušnjama u kojima se može naći pastoral, papa Franjo izražava zahvalnost u zalaganju, ali i žalost zbog slabosti nekih članova Crkve koji otežavaju misionarski duh, kao što su individualizam, kriza identiteta i nedostatak revnosti, tromost i neplodnost koje često pretvaraju kršćane u „muzejske mumije“. Međutim, u pustinjama društva vidljivi su mnogi znaci žeđi za Bogom, a tako i za osobama vjere i nade, onima koji mogu utažiti žeđ drugoga. Doista, svaki izlazak iz sebe samih kako bismo drugima bili blizu, čini nas više ljudima, a i Sin Božji po svom utjelovljenju poziva nas na nježnost, na dar sebe, na susret s licem drugoga i drugačijega (76-92). Papa odbacuje posvjetovnjačenje duhovnosti koje se krije iza religiozne pojavnosti i ljubavi Crkve te traži umjesto Gospodinove proslave, ljudsku slavu i osobno dobro. Također protivi se ratu, raznim neslaganjima, podjelama koje uništavaju tijelo, duh, a osobito življenje radosti koju pak guši ponašanje suprotno ljubavi stavlajući naglasak na molitvu kao korak ljubavi i djelu navještaja. Osim toga, piše Papa, potrebno je povećati odgovornost laika, kao i proširiti prostor za veću prisutnost žena u Crkvi, posebno na mjestima na kojima se donose važne odluke, i u Crkvi i u društvu. Mlade treba znati slušati, razumjeti u njihovih traženjima; osobnim svjedočenjem dati odgovore na njihova pitanja osobito kada se radi o pastoralu zvanja koje je itekako izazov u današnjem svijetu (93-109).

U trećem poglavlju „Navještaj Evanđelja“ (110-175) Sveti Otac piše o proglašenju Evanđelja koji je povjeren čitavoj Crkvi pod vodstvom Duha Svetoga. Stoga se ljepota Crkve prepoznaje u mnogim kulturama i ta raznolikost ne prijeti njezinu jedinstvu, štoviše nju obogaćuje. Po krštenju svi postaju misionari, no osobni susret s Kristom mijenja srce, ispunja ga ljubavlju i radošću koja ne može ostati nepodijeljena s drugima na bilo kojem mjestu i u bilo kojoj stvarnosti življenja (111-134). Kada piše o propovijedima, potiče svećenike na dobru pripremu. Propovjednik, prije svega, treba poznavati srce zajednice kako bi znao gdje je živa i žarka želja za Bogom. Ona ne može biti „prizor zabave, ne odgovara logici medijskih mogućnosti, nego mora dati žar i značenje slavlju“. Iako obogaćena duhovnim čitanjem, nije ona predavanje, nego prije svega žar koji će zapaliti srce potičući na traženje Gospodina i izbjegavajući puki moralistički i indoktrinirani govor. Navještaj Evanđelja treba imati pozitivna obilježja ne tražeći toliko ono što se ne smije činiti, nego više predlaže ono što se može činiti bolje (135-159). Dotičući se teme kateheze papa Franjo govori da na ustima katehete treba odjekivati prvi navještaj ili „kerygma“: Isus Krist te voli, dao je svoj život kako bi te spasio, i sada je živ, kraj tebe, svakoga dana, kako bi te prosvijetlio, ojačao, oslobodio. Papa ističe također umijeće duhovnoga praćenja da bi se svi naučili izuti ispred svetoga mjesta drugoga kojega treba gledati s poštovanjem i suosjećanjem, a nadasve voditi uvijek više k Bogu, u kojem možemo postići slobodu (160-175).

Četvrto poglavlje „Društvena dimenzija Crkve“ (177-258) govori o siromašnoj Crkvi za siromašne. Sveti Otac podsjeća na najdublju povezanost između evangelizacije i promaknuća cjelovite osobe. Pritom, autentična vjera uključuje duboki osjećaj za mijenjanje svijeta i činjenje nadasve dobra te zato kršćani ne mogu ostati po strani kada je posrijedi

socijalna pravda. Svaki kršćanin i svaka zajednica vjernika pozvana je biti Božje sredstvo u oslobođenju i pomaganju siromašnih, zaštita njihovih prava u lošoj raspodjeli dobara i prihoda. U tom smislu nikada ne smije nedostajati opredjeljenja za one posljednje, za one koje društvo odbacuje. Za Crkvu opredjeljenje za siromašne jest teološka kategorija više nego kulturalna, sociološka, politička ili filozofska. Siromasi nas mnogo mogu naučiti. Sve dok se ne riješi problem siromašnih, neće se riješiti problemi svijeta (176-201). Upravo bi političari trebali stati u obranu dostojanstva ljudske osobe, siromašnih, jer bi trebali tražiti opće dobro. Papa moli Gospodina da nam podari više političara koji uistinu imaju na srcu društvo, narod te život siromašnih. Sveti Otac poziva da se posebna pozornost posveti najslabijima, beskućnicima, ovisnicima, izbjeglicama, starijima koji su sami i ostavljeni, ženama koje trpe nasilje, nerođenoj djeci koja su najnezaštićenija i najnevinnija od svih kojima se želi oduzeti pravo na život. Nisu napredni oni koji misle da će uklanjanjem jednoga ljudskog života riješiti probleme (202-216). Mir je, uz radost i ljubav, itekako važan. Za stvaranje društva u miru, pravdi i bratstvu Papa naznačuje četiri načela: vrijeme je nadređeno prostoru - znači raditi dugoročno bez obuzetosti izravnim rezultatima; jedinstvo prevladava sukobe - djelovati tako da suprotnosti dostignu jedinstvo koje rađa novim životom, upravo je Krist onaj koji ujedinjuje, pomiruje; stvarnost je važnija od ideje - znači izbjeći da politika i vjera budu svedene na retoriku; cjelina je nadređena dijelu - znači staviti zajedno globalno i lokalno, podići pogled i prepoznati veće dobro koje donosi dobro svima, a ne samo pojedincima (217-237). Evangelizacija uključuje i put dijaloga i susreta s drugima u jasnom i radosnom identitetu, sa svim političkim, socijalnim, vjerskim i kulturalnim stvarnostima. Ekumenizam je, naime, neizostavan put evangelizacije tijekom kojeg se, u

otvorenosti, može mnogo naučiti od drugih (238-258).

U posljednjem, petom, poglavlju „Evangelizatori s duhom“, Papa želi jednostavno ponuditi neka razmišljanja o duhu novih evangelizatora. Kršćani su pozvani biti evangelizatori od duha, koji mole i rade, a i naviještaju novost Evanđelja odvažno, u svakom vremenu i prostoru pa čak i protiv struje. Govoreći o motivaciji Sveti Otac piše kako je prvi poticaj za evangelizaciju Isusova ljubav koju smo primili, iskustvo da smo spašeni od njega, iskustvo koje nas potiče ljubiti ga sve više. Ponekada zaboravljamo da Evanđelje odgovara na najdublje potrebe osobe, a to je prijateljstvo s Isusom i bratska ljubav. Kako bismo bili autentični misionari, potrebno je biti blizu narodu, poslanje je žar za Isusom, ali istodobno i žar za njegovim narodom. Potaknuti Isusovim primjerom, potrebno je doći među narod, dijeleći život s njime, slušajući njegove brige, surađujući materijalno i duhovno u njegovim potrebama. Isus želi da dotaknemo ljudsku bijedu, da dodirnemo patničko tijelo drugoga. U našem odnosu sa svijetom, ističe papa Franjo, važno je dati razloge naše nade, ali ne kao neprijatelji koji upiru prstom i osuđuju. Kako bismo dijelili ži-

vot s narodom, potrebno je prepoznati da je svaka osoba dostojna naše pažnje, ne zbog svoga fizičkog izgleda, ni svojih sposobnosti, nego jer je djelo Božje, njegovo stvorenje. Isus je Krist dao svoju predragocjenu krv na križu za tu osobu. Zato, ako uspijemo pomoći samo jednoj osobi da živi bolje, to je već dovoljno da se opravda dar života (259-274). Istina je kako se mnogo puta čini da Bog ne postoji, vidimo nepravde, zla, okrutnosti koje se ne smanjuju. Istina je, također, da uvijek počinje nešto nanovo cvjetati i donositi prije ili kasnije plod. Međutim, sigurno je, tko se daruje Bogu iz ljubavi, sigurno će biti plodan. Održati živim misionarski žar, traži se odlučno povjerenje u Duha Svetoga, jer „potpomaže našu nemoć“ (Rim 8, 26). Posredovanje nas potiče u traženju dobra drugih, upravo to je i snaga misionarskoga poslanja (275-283).

Pobudnica završava govorom o Blaženoj Djevici Mariji koja je Isusov dar narodu, Majka i zvijezda nove evangelizacije. S Duhom Svetim usred naroda stoji uvijek Marija (284-288).

Molimo Gospodina kako bismo mogli radost Evanđelja životom svjedočiti svima, „ponajpače domaćima u vjeri“ (Gal 6, 10), bez mnogo riječi.

s. Lidija Turić

**Radost evanđelja
ispunjava srce i život
onih koji se susretnu s
Isusom.**

**Oni koji dopuštaju da ih
on spasi, oslobođeni su
od grijeha, od žalosti, od
unutarnje praznine, od
izoliranosti.**

**S Isusom Kristom uvijek
se rađa i iznova rađa
radost.**

Papa Franjo

Titraji jedne posvećene duše

„Jaslice, križ, euharistija. To su tri čuda ljubavi!“

Službenica Božja
Marija Krucifiksa Kozulić

Mnoge knjige, studije, pjesme i stihovi napisani su o Božjoj ljubavi koja se različito očitovala u povijesti spasenja. Svaka osoba dio je te neizmjerne ljubavi koju nazivamo Bog. Svatko od nas na svoj način doživljava i prepoznaje Božju ljubav i prisutnost u svom životu. Sveti Augustin je nakon svog obraćenja uskliknuo: „Kasno sam te uzljubio, Ljepoto, tako stara i tako nova. Zvao si me i vikao, probio si moju gluhoću. Zabljesnuo si, sijevnuo si i rastjerao moju sljepoću. Prosuo si miomiris, a ja sam ga upio pa uzdišem za tobom. Okusio sam ga pa gladujem i žedaš. Dotaknuo si me i ja gorim za mirom tvojim.“

Službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić svoj doživljaj Božje ljubavi ovako je izrekla: „Jaslice, križ, euharistija. To su tri čuda

ljubavi.“ To je mogla reći, jer je duboko u sebi doživljavala Božju veličinu i svemogućnost koja se snizila do palog čovječanstva samo zato da bi ga spasila. U toj izreci sabran je cijeli Isusov život i poslanje. Tijekom povijesti Bog je na različite načine govorio. Cijeli Stari zavjet pun je slika kojima su proroci govorili i oslikavali Božju brigu, ljubav i čežnju za izabranim narodom, ali i za svakim čovjekom. „Ljubavlju vječnom ljubim te, zato ti sačuvah milost“ (Jr 31, 3). Bog je o svojoj ljubavi čovječanstvu najjasnije progovorio u trenutku kada se njegov Sin, Isus, utjelovio i postao jedan od nas. „A kada dođe punina vremena, odasla Bog sina svoga: od žene bi rođen“ (Gal 4, 4). Bog je htio čovjeku biti blizu i zato je izabrao **jaslice** da svatko bez straha može pristupiti k Onomu koji drži nebo i zemlju, a siromašan leži u jaslama. „On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe ‘opljeni’ uzevši lik sluga, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik“ (Fil 2, 6-7). Poruka je to i nama da, unatoč svoj veličini položaja, inteligencije i moći, trebamo biti jednostavni i otvoreni za susrete, dijalog i pomoć onima koji su potrebni baš naše molitve, ljubavi i brige.

Druugo čudo ljubavi je **križ**. Križ je u povijesti bio simbol patnje i sramote, ali je po Isusovu prihvaćanju i umiranju na njemu postao simbol najveće ljubavi. „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15, 13). Raširenih ruku i otvorena srca Isus nas poziva prihvatiti darovanu nam ljubav. Njegove otvorene ruke čekaju na nas i sve one koje nam je povjerio da ih vodimo k njemu. U tom zagrljaju želi ponovno obuhvatiti čovječanstvo rođeno iz krvi i vode. U životu svakog od nas postoje teške situacije koje nazivamo križem ili životnim križem koji smo pozvani nositi u povezanosti s Isusom. On sam je rekao „Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan“ (Mt 10, 38).

Kada u križu prepoznamo mogućnost da budemo ili da jesmo blizu Isusu tada se poteškoće pretvaraju u novu mogućnost da nešto pridonosimo, kako se izrazio sv. Pavao: „i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu“ (Kol 1, 24). Bog nam je uvijek blizu po svojoj ljubavi koju nam je darovao i uvijek je spreman pomoći kada mu se obratimo, zato je i rekao: „Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (Mt 11, 28).

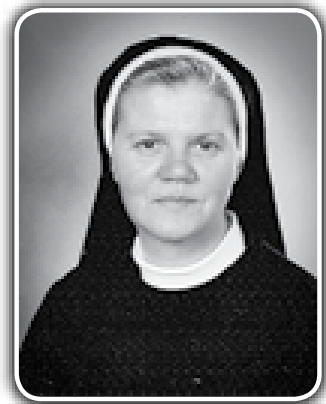
Isus je znao da smo slabi. Često želimo i odlučimo biti njegovi, ali nas grijeh i Zli raznim kušnjama trajno odvrćaju od Božjega nauma. Znao je Isus da bez njega ne možemo učiniti ništa (usp. Iv 15, 5). Na Posljednjoj večeri svojim prestrašenim učenicima darovao je sebe u znaku kruha i vina. **Euharistija** je i nama darovana kao hrana i oslonac kako bismo mogli živjeti u ljubavi i širiti onu ljubav kojom nas Isus ljubi. Nahranjeni tom hranom pozvani smo biti hrana drugima.

„Jaslice, križ, euharistija. To su tri čuda ljubavi!“ - uskliknula je Majka Krucifiksa i sve nas pozvala trajno njegovati u sebi poniznost, povjerenje, predanje i zahvalnost Bogu za veliki dar njegova Sina Isusa koji se za nas rodio, trpio, umro i trajno nas hrani svojim Tijelom kako bismo zaslužili u vječnom životu biti s njime kao njegova djeca i prijatelji.

s. *Nives Stubičar*, vrhovna glavarica

Put do pokretanja postupka za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Kada smo prošle godine o 160. obljetnici rođenja i 90. obljetnici preblaženog preminuća naše utemeljiteljice Majke Marije Krucifikse Kozulić (1852. - 1922.) postavili spomen-ploče njoj u čast na njezinoj rodnoj kući na Pećinama u Rijeci i u crkvi Uznesenja Marijina gdje je krštena, postavljalo se pitanje, zašto tek sada? Tako se javlja i pitanje kako i zašto se tek sada pokreće postupak za njezino proglašenje blaženom? Međutim, sasvim je jasno da se pokretanju postupka nije moglo ranije pristupiti zbog sudbonosnih povijesnih kušnji kroz koje je prolazila naša Družba u svom stoljetnom hodu. Naime, naše su sestre tijekom mnogih povijesnih razdoblja živjele i djelovale u iznimno teškim uvjetima, a počesto i preživljavale, ali, Bogu hvala, nikad nisu klonule u svom redovničkom idealu u predanju Bogu po ljubavi i žrtvi za Crkvu i svoj narod.

Za pokretanje ove kauze važna je činjenica da oduvijek u Družbi postoji uvjerenje o svetosti naše utemeljiteljice Majke Marije Krucifikse Kozulić, jer je ona svetački živjela i na glasu svetosti preminula 29. rujna 1922. godine. Štoviše, glas o njezinoj svetosti (*fama sanctitatis*) u posljednje vrijeme se sve više spontano pojačava u cijelom Božjem narodu u našoj domovini i izvan nje i sve je više onih koji se mole Bogu tražeći njezin zagovor. Vjerujemo da je

to Božje djelo, jer je ona težila savršeno slijediti Božju volju i sve činiti za proslavu Boga i za spasenje duša.

I kao što svakom većem jubileju u Crkvi prethode neke pripreme, tako su i pokretanju postupka za proglašenje blaženom i svetom naše utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić prethodili mnogi događaji, učinjeni su mnogi koraci i pothvati, obilježena slavlja i jubileji. A sve je opet „pripremila božanska Providnost“, počevši od providonosnog događaja Drugoga vatikanskog koncila koji je pozvao cijelu Crkvu na posvemašnju unutarnju crkvenu obnovu, kojom je obuhvaćena i obnova redovničkoga života.

Decret *Perfectae caritatis* ističe: „Prilagođena obnova redovničkog života treba na isti način obuhvatiti s jedne strane neprestano vraćanje na izvore svakoga kršćanskog života kao i na izvorni duh redovničkih ustanova, a s druge strane njihovo prilagođivanje promijenjenim prilikama vremena. Vrhovno je pravilo redovničkoga života: slijediti Krista kako je to izloženo u Evanđelju. To ima važiti kao vrhovno načelo svim redovničkim ustanovama. Dobro je za Crkvu da ustanove imaju svoju posebnu narav i vlastitu zadaću. Stoga neka sve one dobro poznaju i vjerno slijede duh osnivača i njegove posebne nakane kao i zdrave tradicije, što sve sačinjava baštinu svake pojedine redovničke ustanove“ (PC, 2ab). Koncilski poziv na obnovu nastao je iz potrebe da Crkva sama sebe prepozna u povijesnom kontekstu čitajući znakove vremena, ali istodobno „udubljujući“ se u svoje izvorno, što je od Krista primila da dalje predaje. To je taj „povratak na izvore“, a u redovničkom smislu povratak na izvornu karizmu svoga/svoje utemeljitelja (-ice). Povratak na izvore je dubok i dugotrajan proces da bi se moglo autentično, u izvornome svom identitetu, otvoriti suvremenom svijetu i postati življeno i vjerno svjedočanstvo Evanđelja.

Na povratak izvornoj karizmi i njezinu značenju u obnovi i posuvremenjenju redovničkih ustanova upozorio je snažno sluga Božji papa Pavao VI. u svojoj Apostolskoj pobudnici (*Evangelica testificatio*, 51), rekavši da se neće moći postići „drukčije nego da - čuvajući 'nepromjenljive oblike života' što ih je Crkva odobrila - prionete uz pravu i sveobuhvatnu obnovu poziva svojih ustanova. Živo se biće ne prilagođuje svojoj sredini napuštajući svoje istovjetnosti, nego jačanjem svoje vlastite životne snage. To što duboko shvaćate današnje težnje i zahtjeve suvremenoga svijeta treba vas potaknuti da prorade vaši izvori i provru novim životvornim snagama. Ta je obveza to hitnija što su teškoće veće“. A papa bl. Ivan Pavao II. naglasit će: „Prije svega se traži vjernost osnivačkoj karizmi i susljednoj duhovnoj baštini svake ustanove. Upravo u takvoj vjernosti i nadahnuću utemeljitelja i utemeljiteljica, daru Duha Svetoga, lakše se otkrivaju i gorljivije se nanovo oživljuju bitni elementi posvećenog života“ (*Vita Consecrata*, 36). Prema pozivu Drugoga vatikanskog koncila naša je Družba započela sedamdesetih godina prošloga stoljeća put duhovne obnove. Intenzivnije istraživanje i upoznavanje povijesti Družbe, odnosno upoznavanje duhovnoga lika i duhovnosti naše Majke Utemeljiteljice započela je nešto kasnije.

Budući da se u Pravilu i Konstitucijama najbolje iščitava lik, karizma i duhovnost utemeljitelja, odnosno duhovnost i poslanje redovničke zajednice, Družba je zbog nekih poteškoća sustavnijem radu na obnovi Konstitucija, prema smjernicama i odredbama Koncila, mogla pristupiti tek od 1985. godine. Konačni tekst Konstitucija uslijedio je 1992. jer je papa Ivan Pavao II. te godine udijelio Družbi „Decretum laudis“ kojim je postala Družbom papinskog prava. Konstitucije su usklađene sa zahtjevima novoga *Zakonika kanonskoga prava* iz 1983. godine. Međutim, premda se išlo i u smjeru usklađivanja s temeljnim izvornim spisima Druž-

be, nažalost, zbog njihove nedostupnosti u tomu se nije uspjelo. Stoga taj rad Družbi tek predstoji. Tekst Konstitucija odobrila je Sveta Stolica, a Kongregacija za Ustanove posvećenog života i za Družbe apostolskog života potvrdila *Dekretom* br. 147 -1/91., od 29. rujna 1992. godine o 70. obljetnici smrti utemeljiteljice Družbe Majke Marije Krucifikse Kozulić. Godine 1996. objavljen je *Direktorij Družbe* u kojem je razvidna veća težnja za upoznavanjem vlastite karizme i duhovnosti Družbe, odnosno karizme Majke Utemeljiteljice. „Djelotvornost našeg posvećenja i vitalnost apostolskog služenja, odnosno poslanja ovisi o vjernosti karizmi Utemeljiteljice, Majke Marije Krucifikse Kozulić. Da bismo kao Družba mogle ostvarivati svoj identitet, trebamo crpiti snagu za budućnost, zajedno i osobno proučavati povijest Družbe, život, duh i karizmu Majke Utemeljiteljice“ (*Direktorij*, I., 4). „Sestre Presvetoga Srca Isusova kao nasljedovateljice i čuvarice karizme i duhovnosti Majke Marije Krucifikse, potaknute milošću Duha Svetoga prihvaćanjem života posvećenja po zavjetima, pozvane su biti vjerne karizmi i povijesti vlastite Družbe jer ih takvima priznaje Crkva“ (*Direktorij*, II., 6). No boljem su upoznavanju života i djela Majke Utemeljiteljice pridonijele i proslave većih jubileja u Družbi, a to su:

1. Godine 1989. slavlje 100. obljetnice pastoralno-karitativnog djelovanja Marije Kozulić u Rijeci, 90. obljetnica osnutka Družbe i 60. obljetnica osamostaljenja hrvatske zajednice Družbe.
2. Godine 1992. proslava 140. obljetnice rođenja i 70. obljetnice blaženog preminuća Majke Utemeljiteljice.
3. Godine 1999. proslavljena je 100. obljetnica osnutka Družbe.

Sve je to urodilo plodom te su objavljena dva životopisa Majke Utemeljiteljice, a prigodom stogodišnjice Družbe, objavljena je i cjelovita povijest Družbe, pisana na temelju izvorne dokumentacije. Međutim, taj je zamah u istraživanju i upoznavanju povijesti, karizme i duhovnosti Družbe, kao njezin rast i napredak, i u najnovije vrijeme usporio i na neki način prekinuo Domovinski rat (1991.–1995.), jer su sestre sve raspoložive snage uložile u pomoć našem narodu. Ipak su nakon rata, demokratske promjene u našoj napokon samostalnoj domovini omogućile Družbi povratak svom izvornom poslanju. Jamačno je najsnažniji poticaj za pokretanje postupka za proglašenje blaženom naše Majke Utemeljiteljice dao papa Ivan Pavao II. u čijem su se pontifikatu umnožile beatifikacije i kanonizacije, jer je on proglasio 1338 novih blaženika i blaženica i 482 novih svetaca i svetica. I u pripremi Velikoga jubileja 2000. godine, papa Ivan Pavao II. rekao je da novi blaženici i sveci „pokazuju živost mjesnih Crkava, koji su puno brojniji danas nego u prvim stoljećima i u prvom tisućljeću. Najveći dar što će ga sve Crkve dati Kristu na pragu trećeg tisućljeća bit će manifestacija svemoćne prisutnosti Otkupitelja po plodovima vjere, nade i ljubavi u ljudima i ženama svih jezika i rasa koji su slijedili Krista u različitim oblicima kršćanskog zvanja“ (*Tertio millenio adveniente*, 37).

Ipak, čini se, najveća je radost bila za cijelu našu Družbu i svaku pojedinu članicu, kada je na središnjem misnom slavlju prigodom posjeta Svetoga Oca, Ivana Pavla II., u Rijeci na Delti, na blagdan Duhova, 8. lipnja 2003., riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić u svom pozdravu ustvrdio da je među kandidatima za blaženike ove crkvene pokrajine i „redovnica Majka Marija Krucifiksa Kozulić, utemeljiteljica autohtone riječke Družbe sestara Presvetoga Srca Isusova“. Vjerujemo da se u tom događaju očitovalo djelovanje Duha Svetoga, koji je tvorac svakoga dobra te je naša Družba, kasnije učinila nove korake. Naime, Vrhovna uprava Druž-

be je u lipnju iste godine, na čelu s vrhovnom glavaricom s. Robertinom Medven, odlučila pokrenuti postupak za beatifikaciju naše Majke Utemeljiteljice i za postulatoricu kauze predložila s. Dobroslavu Mlakić, a sljedeća je Vrhovna uprava pod vodstvom vrhovne glavarice s. Felicite Špehar, potvrdila imenovanje postulatorice prema Uputama Kongregacije za kauze svetaca (*Sanctorum Mater*, 13,1). Zadaća je postulatorice istraživanje podataka o životu službenice Božje Majke Marije Krucifikse, o glasu njezine svetosti i o značenju te kauze za Crkvu. Toj je zadaći s. Dobroslava pristupila krajem 2007. u Rijeci, jer je Majka Utemeljiteljica umrla u Rijeci, a prema Uputama Kongregacije za kauze svetih, vođenje postupka treba se obavljati tamo gdje je budući blaženik (-ica) umrla (*Sanctorum Mater*, 21).

Najprije je s. Dobroslava pristupila prikupljanju arhivske građe po raznim državnim i crkvenim arhivima u domovini i inozemstvu te je poduzela niz pothvata u čast Majke Utemeljiteljice, od kojih ću samo neka istaknuti. Tako je došlo do toga da je grad Rijeka imenovao jednu ulicu njezinim imenom. Snimljen je i film „Riječka Majka“, dok je prigodom 120. obljetnice njezina karitativno-socijalnog djelovanja u Rijeci, Hrvatska pošta darovala 25. studenoga 2009., poštanski žig i omotnicu s njezinim likom i Riječkim Zavodom za siromašne koje je ona izgradila i toga je dana sva pošta iz Rijeke otišla u svijet s njezinim likom. U međuvremenu je tiskano 100.000 spomen-sličica sa životopisom Majke Utemeljiteljice i zagovornom moltvom te su podijeljene ponajviše na traženje vjernika koji se sve više zanimaju za njezinu beatifikaciju. Svakako posljednjih godina su sve brojniji vjernici, poštovatelji Majke Marije Krucifikse koji sudjeluju na svečanom misnom slavlju prigodom obilježavanja njezina Dana preminuća (29. rujna) i utječu joj se u zagovor. Uvjereni smo da je glas o svetosti Majke Marije Krucifikse djelo Duha Svetoga, kojemu i povjeravamo sav rad i zauzetost oko njezine beatifikacije.

I na temelju rezultata povijesnih istraživanja posljednjih godina i uvjerenja da je Majka Marija Krucifiksa kao vjernica i redovnica za života, u času smrti i nakon smrti uživala glas svetosti, živeći u herojskom stupnju i svetački sve kršćanske krjeposti, a na poseban način krjepost vjere, nade i ljubavi prema Bogu i bližnjemu, postulatorica s. Dobroslava uputila je molbu za pokretanje kauze (*Supplex libellus*), mons. dr. Ivanu Devčiću, riječkom nadbiskupu, na blagdan sv. Ćirila i Metoda, slavenskih apostola, 5. srpnja 2011. godine. Otac Nadbiskup primio je i svesrdno podržao molbu s. Dobroslave i potkrijepio je svojom molbom te odaslao 25. rujna u Rim na Kongregaciju za proglašenje svetih, za odobrenje i otvaranje dijecezanskog postupka.

Početak veljače 2013., naš je riječki Nadbiskup dobio dopis (*Nihil obstat* – ništa ne priječi, od 16. siječnja 2013.), od Kongregacije za proglašenje svetih, koji je potpisao pročelnik kardinal Angelo Amato, kojim mu Kongregacija dopušta da može otvoriti i voditi postupak za beatifikaciju službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić. Time je naša Majka Utemeljiteljica pribrojena slugama i službenicama Božjim u Crkvi, a onda su slijedile pripreme za svečano otvaranje dijecezanskog dijela kanonskog postupka u našoj Riječkoj nadbiskupiji. I dok zahvaljujemo Bogu i Bezgrješnoj Djevici na ovom velikom i milosnom daru s neba, molimo da nam službenica Božja Majka Marija Krucifiksa bude uzor i zagovornica da obnovljenim zanosom radimo na slavu Božju te dočekamo njezinu beatifikaciju.

s. Dobroslava Mlakić, postulatorica

Nadbiskupova okružnica svim crkvama Riječke nadbiskupije

Br. 473/2013.

Rijeka, 14. rujna 2013.

Predmet: Postupak za proglašenje blaženom službenice Božje časne majke Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova

Draga braćo i sestre!

U Godini vjere, kada nas Crkva poziva da obnovimo svoju vjeru i da je svjedočimo u svagdašnjem životu, našoj je Riječkoj nadbiskupiji Bog darovao milost i radost da se u nedjelju 20. listopada o. g. otvori službeni postupak za proglašenje blaženom i svetom časne Majke Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe najprije Kćeri, koje su tijekom vremena otišle u Italiju, i Sestara Presvetoga Srca Isusova, autohtone hrvatske i riječke redovničke zajednice. Utemeljiteljica se isticala kao uzor vjere i velike ljubavi prema Bogu i siromašnom bližnjemu.

Od Kongregacije za proglašenje svetih iz Rima zatražio sam i dobio dopis - Nihil obstat - od 16. siječnja 2013., kojim me kao riječkoga nadbiskupa ovlašćuje da mogu pokrenuti i voditi službeni postupak za proglašenje spomenute Službenice Božje blaženom i svetom. Smatram da je ovo milostan događaj za Riječku nadbiskupiju i za naš narod te da trebamo biti zahvalni Bogu na tome daru. Stoga će se, u nedjelju 20. listopada, nakon obavljenih pripremnih radova, otvoriti Postupak za njezino proglašenje blaženom i tim činom ustanovljujem Sudište i Vijeća stručnjaka u povijesti i arhivistici i teologiji koja će pod mojim vodstvom provesti potreban službeni postupak da bi se utvrdilo da je časna Majka Marija Krucifiksa Kozulić na herojski način i u izvanrednom stupnju živjela bogooblične krjeposti vjere, nade i ljubavi i sve druge kršćanske krjeposti, napose one stožerne: jakost, pravednost, razboritost i umjerenost te da je ona osoba uzorna i sveta života koju svaki kršćanin može nasljedovati, štovati i njezinu se zagovoru utjecati.

U dugoj povijesti grada Rijeke i povijesti naše mjesne Crkve time će se prvi put voditi kanonski postupak za proglašenje blaženom i svetom jedne žene, redovnice koja je rođena u Rijeci prije 161 godinu i najveći dio svoga života posvetila ovome gradu i u njemu preminula na glasu svetosti prije 91 godinu.

Majka Marija Krucifiksa rođena je 20. rujna 1852. u Rijeci, u uzornoj kršćanskoj obitelji podrijetlom s otoka Lošinja. Rasla je u obiteljskom krilu velike roditeljske ljubavi i od svojih roditelja primila je u baštinu čvrstu vjeru i duboku pobožnost. Obitelj je imala kućnu kapelicu gdje se zajednički molilo, a osobito je majka okupljala svoju djecu na molitvu za očeva sretna putovanja, jer je kao kapetan broda plovio dalekim morima. Molitva je u obitelji Kozulić bila vez jedinstva i blagoslova Božjega i svi njezini članovi redovito su svake nedjelje pohađali svetu misu.

Vjera Majke Krucifikse bila je susret s Bogom Ljubavi, divljenje, slušanje, klanjanje, ali i žrtva. Ona je bila velika tražiteljica Boga. Boga je tražila riječima sv. Augustina: „Nemirno je srce moje dok se ne smiri u Tebi“ (Svezak IV/27). Vjera je sila koja pobjeđuje svijet, riječi su sv. Ivana Apostola (usp. 1 Iv 5, 4). A Majka Krucifiksa upravo je snagom vjere djelovala i pobjeđivala sve protivštine života: „Kako je uzvišena vjera u svakom događaju života, kako sjaji svjetlošću i utjehom u doba patnje i u tužnom i šutljivom plaču“ (Svezak IV/28)! Vjera je temeljno opredjeljenje za Boga, koje kod Majke iščitavamo u njezinoj neprestanoj težnji za savršenosti i svetošću; ona će reći: „Želim živjeti i umrijeti sveto.“ „Težite trajno za jedinstvom s Bogom.“ Ili: „Bog nas nije pozvao na nečistoću, nego na svetost. Kao što otac traži u svom djetetu vlastite crte, tako u nama, koji smo djeca Božja, svemogućí Otac traži svetost. Ako želiš doći k meni, moraš biti svet“ (Svezak IV/7).

Vjeru u Boga Stvoritelja izražava i nježnom ljubavlju prema prirodi i svemu stvorenom: „Kamo god okrenem svoj pogled, Tebe vidim, silni Bože, divim Ti se u Tvojim djelima, prepoznajem Te u sebi. Zemlja, more i nebesa o Tvojim moći govore. Ti si svuda, i svi mi u Tebi živimo“ (Svezak II/7). A svoj kontemplativni duh potvrđuje riječima: „Mudar i duhovan čovjek jednostavnim okom prelazi od promatranja tolike raznolikosti stvari na promatranje Boga bez prekida“ (Svezak IV/19).

Vjerom je izrekla riječi: „Jaslice, križ i euharistija – to su tri čuda ljubavi“ (Svezak IV/6). Tu je izvor njezina odnosa i prvenstva ljubavi prema Isusu - utjelovljenom od Djevice Marije po Duhu Svetom u Nazaretu, rođenom u Betlehemu, mučenom na Kalvariji i darovanom u Euharistiji; to je objava neizrecive dobrote i ljubavi Božjega Srca, koju je Majka Marija Krucifiksa riječju i djelom radosno navješćivala i životom svjedočila.

Sav je kršćanski život ili put vjere službenice Božje Majke Marije Krucifikse bio stalan uspon na „brdo susreta s Bogom“, a zatim silaženje među ljude kojima je nosila ljubav i snagu toga susreta, služeći im tom istom ljubavlju (usp. Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2013., br. 3).

Majka Marija Krucifiksa cio je svoj život bila prenositeljica iskustva svoje vjere kao vjeroučiteljica i odgojiteljica djece i mladeži, ali i odraslih, jer je niz godina kao aktivna laikinja, a potom kao redovnica, trajno pripremala sve za svete sakramente, i tako je sudjelovala u evangelizacijskom poslanju Crkve. Cilj njezina vjeroučiteljskog ili katehetskog djelovanja bio je jedino - sve privesti Kristu.

Vjerom je postala Majka siromaha jer se opredijelila za život među siromasima i za siromahe; nije težila ničemu drugomu osim dati slavu Bogu i sve činiti za spas duša.

Za života su je njezini sugrađani zvali Riječka Majka, jer je brojnoj siročadi, siromašnoj i napuštenoj djeci i mladeži, osigurala sve potrebno za život. S jednakom je ljubavlju i žrtvom skrbila za bolesne i umiruće, a osobita je njezina briga bila da bolesni i umirući prime svete sakramente i tako se, pomireni s Bogom i blišnjima, presele u vječnost. Sve što je činila, izviralo je iz njezine velike vjere i milosrdne ljubavi prema svim ljudima, bez razlike. Evanđelje je odjelotvorila u svomu životu: gladne je hranila, gole odijevala, beskućnicima krov osiguravala, neukima obrazovanje pružala (usp. Mt 25, 45).

Vjerom je pronicala znakove svoga vremena, jer su i u njezino doba vladale raznovrsne krize - društvene, političke, a nadasve socijalne. I kao žena velikoga majčinskog srca, koje je izgaralo za spas djece i mladeži, otvarala je i gradila kuće u Rijeci i na Krku, bez ikakva financijskog pologa: samo iz vjere i pouzdanja u Božju providnost! Što mo-

žemo reći nego da je proročki stala na stranu istine i pravde, dobra i ljubavi. Trajno je nosila u svijesti Isusove riječi: „Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka svaki dan uzme križ svoj i neka me slijedi!“ (Lk 9, 23). Kao veliku karitativnu djelatnicu, službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu, s pravom se može smatrati začetnicom karitativno-socijalnoga djelovanja u ovoj mjesnoj Crkvi, u kojoj je ona dala zamah tomu radu.

Njezinim se djelima i danas možemo ponositi jer plodove tih djela uživaju i danas građani i vjernici ovoga grada po njezinim nasljednicama, sestrama Presvetoga Srca Isusova, ali i mnogi drugi u našoj domovini i izvan nje.

Majka Marija Krucifiksa u čežnji za vječnom srećom zapisala je: „Nada u vječni život podržava naš polet i obnavlja našu snagu.“ „Pod veličanstvenim svodom naše svete vjere, pod kojim se odvija čitav naš život, od prvog svitanja dana do večernjeg sumraka, sjaji ISUS, kao sunce koje nikad ne zalazi“ (Svezak IV/7).

Ona je, poput mnogih pravednika i miljenika Božjih, prokušana mnogim nevoljama, ostala vjerna Bogu (usp. Jdt 8, 21-23) i vjerujemo da ju je Gospodin našao dostojnu pripravivši joj vijenac slave. Dobar je boj vojevala, trku završila, vjeru sačuvala (2 Tim 4, 7), herojskim krjepostima i brojnim djelima urešena, zasigurno je radosno uplovila u vječnu luku mira i ljubavi Božanskoga Srca; napuštajući ovu zemlju, rekla je: „Rado ostavljam zemlju, jer sam izvršila svoju zadaću.“ A tako mogu govoriti samo svete duše.

I stoga smatram da u Majci Mariji Krucifiksi, zbog njezina sveta života i velikih apostolskih djela, mogu naći uzor za nasljedovanje ne samo njezine duhovne kćeri, redovnice Družbe Presvetoga Srca Isusova, i hrvatske i talijanske zajednice, nego itekako u njoj danas mogu naći uzor vjere i pouzdanja u Boga pastoralni i karitativno-socijalni i pedagoški djelatnici, ali i svi ljudi dobre volje koji ljube Boga i čovjeka.

Ovim pismom pozivam sve svećenike, redovnike, redovnice i vjernike u Rijeci i okolici Rijeke da 20. listopada u 11 sati dođu u riječku katedralu sv. Vida, mučenika, na otvaranje postupka, te da svi mi bolje upoznamo njezin sveti život i njezino višestruko apostolsko djelovanje.

Znamo da je 2005. godine u našoj nadbiskupiji započeo službeni postupak za proglašenje blaženim i svetim i sluge Božjega fra Ante Tomičića, redovnika kapucina, koji je također veliki dio svoga života proveo u Rijeci, a koji je rođen u Župi Ričice na području današnje Gospićko-senjske biskupije. Stoga, Bogu hvala, u ovome trenutku imamo dvoje kandidata za koje se u Riječkoj nadbiskupiji vodi postupak za proglašenje blaženim i svetim.

Stoga vama, dragi vjernici, preporučujem i ujedno vas molim da se u svojim tjelesnim i duhovnim potrebama utječete zagovoru službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić i sluge Božjega fra Ante Tomičića, da njihovu svetost Bog čudesno potvrdi uslišanjem vaših molitava. Tako ćemo svi pridonijeti i pomoći da se ovaj veliki i sveti posao naše nadbiskupije sretno privede kraju na slavu Bogu a za duhovno dobro svih nas i cijele Crkve.

mons. dr. Ivan Devčić, nadbiskup metropolit riječki

RIJEČKA NADBISKUPIJA
NADBISKUPSKI ORDINARIJAT - RIJEKAMons. dr. Ivan Devčić,
nadbiskup metropolit riječki

Br. 474/2013

Rijeka, 14. rujna 2013.

PROGLAS
O BLJECZANSKOM POSTUPKU ZA PROGlašENJE BLAŽENOM I SVETOM
SLUŽBENICE BOŽJE ČASNE MAJKE MARIJE KRUCIFIKSE KOZULIĆ

Dana 29. rujna 1922. godine preminula je u Samostanu i Zavodu Presvetog Srca Isusova (Sacro Cuore) u Rijeci, redovnica i utemeljiteljica, službenica Božja časna Majka **MARIJA KRUCIFIKSA KOZULIĆ**. Prigodom njezine smrti na sprovodnici slavljaju riječki župnik mons. Ivan Kukančić uspoređio je „naše dobru Majku s velikim sveticama prvih kršćanskih rimskih vremena“ (M. Rosovich, Cronache, 30. rujna 1922.). A „Riječki narod je blagoslivljao svetu Utemeljiteljicu, koja je svima bila dobra i prava Majka“. O njezinim plodnim apostolskim djelima u ljubavi prema Bogu i braći ljudima, njezinu svetom životu i glasu svetosti, za života i poslije smrti imamo vjerodostojna svjedočanstva.

Glasi o svetosti službenice Božje časne Majke Marije Krucifikse Kozulić postaje sve snažniji i prisutniji danas. Stoga sam na molbu koju je 24. lipnja 2011. postulatorica s. Dobroslava Mlakčić uputila u ime Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, pokretača Postupka, i jednoglasnog pristanka Hrvatske biskupske konferencije, pozitno zatražio od Kongregacije za proglašenje svetih, da se otvori i provede postupak za beatifikaciju i kanonizaciju Službenice Božje, koji je odobrila 16. siječnja 2013. (Prot. N. 3022 – 1/11).

Ovim **PROGLASOM** u skladu s Uputama Kongregacije *Sacrosanctae Mater*, br. 43, obavještujujem cijelu zajednicu Crkve u Nadbiskupiji da namjeravam uvesti postupak za proglašenje blaženom i svetom službenice Božje časne Majke Marije Krucifikse Kozulić. Stoga pozivam sve, i svakoga pojedinog vjernika, ako posjeduje bilo kakav dokument (pismo ili svjedočanstvo), koji bi govorio o službenici Božjoj časnoj majci Mariji Krucifiksi Kozulić, da nam pošalje sve podatke, a isto tako da nam priopći izravno ili pošalje Sudistu u Nadbiskupskom ordinarijatu (ul. Ivana Pavla II., br. 1, RIJEKA) podatke koji bi na bilo koji način pružili pogodna ili manje pogodna saznanja u pogledu glasa svetosti Službenice Božje.

Molim i određujem da ovaj Proglas bude pročitan u svim župnim i redovničkim zajednicama naše Riječke nadbiskupije te da tijekom tri tjedna bude istaknut na oglasnom mjestu Nadbiskupskog ordinarijata u Rijeci, župnih crkava i redovničkih ustanova. Isti Proglas neka se oglasi u redovničkim zajednicama Službenice Božje, Družbi sestara Presvetog Srca Isusova i Kongregaciji Kćeri Presvetog Srca Isusova u Italiji. Proglas će se objaviti u *Službenom glasniku Riječke nadbiskupije* i u listu *Zvona*, mjesečniku za kršćansku kulturu.

Kancelar:
Nikola Imbriliak
Nikola ImbriliakNadbiskup:
+ Ivan Devčić
Ivan Devčić

Okružnica Vrhovne glavarice

Broj: 124/2013

Rijeka, 16. rujna 2013.

SVIM SESTRAMA

Predmet: Proslava spomena preminuća Majke Marije Krucifikse Kozulić

Drage sestre!

U životu svake osobe postoje datumi kojim započinje i završava ovozemaljski ljudski život. U mjesecu rujnu, mi sestre, spominjemo se dana rođenja Majke Marije Krucifikse Kozulić (20. 9. 1852.) i dana preminuća (29. 9. 1922.). U ovoj *Godini vjere* na poseban način naša je Družba doživjela Božju ljubav i naklonost preko događaja koji će u našoj povijesti ostati zapisani kao veliki i značajni. Naime, u veljači smo od Kongregacije za proglašenje svetih dobili dokument po kojem je naša Utemeljiteljica dobila naziv **službenica Božja**, a u listopadu će započeti službeni postupak za njezino proglašenje blaženom i svetom. Sve je to poziv na još veće zalaganje u molitvi i svjedočenju krjeposti koje su resile plemenitu dušu naše majke Krucifikse. Njezina vjera, nada i ljubav trajno su bile hranjene molitvom i djelima ljubavi. Poznat je njezin savjet za trenutke poslije pričesti. *Nakon zahvale ne treba misliti da je s time gotovo, nego upravo tada moramo stvarno započeti život sav posvećen Bogu koji je sišao da zaposjedne naše srce.* U Euharistiji se nalazi sva ekonomija spasenja: muka, smrt i uskrnuće, ali i Isusova trajna prisutnost za svaku od nas. Pozvane smo u ovom svijetu biti Isusova prisutnost i blizina ponajprije onima s kojima živimo i radimo, ali i onima kojima smo poslone. Da bismo to mogle i opet nas službenica Božja majka Krucifiksa potiče: *Idimo do podnožja tabernakula i tamo se potpuno prikažimo Isusu.*

Zato vas, drage sestre, potičem da kao pripremu za dan preminuća majke Marije Krucifikse u svakoj našoj zajednici bude organizirana Trodnevnica koja će se sastojati od euharistijskog klanjanja pred Presvetim i molitve za sve potrebe naše Družbe, napose na nakanu da naša majka utemeljiteljica bude podignuta na čast oltara. Molimo i za nova duhovna zvanja, dobar duh u našim zajednicama, za naše osobno obraćenje i zajedništvo Kćeri Srca Isusova i nas Sestara Presvetog Srca Isusova. Na molitvenu trodnevnicu pozovite i vjernike laike da vam se pridruže. Sestre iz Rijeke pozivam da se odazovu na trodnevnicu u Samostan Srca Isusova, Pomerio 17 gdje je majka Krucifiksa živjela i preminula.

Svaki 29-ti u mjesecu u našim zajednicama, neka i dalje bude kako smo se i dogovorile, Dan majke Krucifikse ispunjen molitvom i klanjanjem, jer mnogi se preporučuju u naše molitve u svojim potrebama. Iskoristimo svaku prigodu da riječju i djelom živimo i svjedočimo ljepotu zajedništva s Bogom. To zajedništvo s Bogom vjerujemo već živi majka Krucifiksa. Utječimo joj se da nam od Boga izmoli milost potpunog predanja u njegovu volju, jer samo Bog zna što je za naše dobro i za spasenje duše koju nam je darovao da ljubimo Boga i bližnje.

Obilje Božjeg blagoslova, zagovor Bezgrješne Djevice i službenice Božje majke Krucifikse neka prati svaku osobno na svim životnim putevima kako bismo svi zajedno jednom stigli u Božji zagrljaj iz kojeg smo i izašli kada smo rođeni za ovaj svijet da budemo slika svoga Stvoritelja - ljubav. Sestrinski vas pozdravlja i preporučuje se u vaše molitve

vaša

s. Nives Stubičar
Vrhovna glavarica

Trodnevnica o spomen danu preminuća službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Prvi dan

U kapeli Kuće utemeljenja Družbe sestara Presvetog Srca Isusova u Rijeci, u četvrtak 26. rujna, započela je trodnevna duhovna priprava o 91. obljetnici blaženoga preminuća službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić.

Prvog dana trodnevnice sv. misu je slavio vlč. Ivan Brnić, župnik Župe Rođenja Bl. Djevice Marije iz Maloga Lošinja, a euharistijsko klanjanje su animirali, uz instrumentalnu pratnju, članovi Frame s Trsata i Krnjeva te djevojke Ženskoga učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić.

Na početku euharistijskoga slavlja vlč. Ivan Brnić istaknuo je kako se vrlo rado odazvao kao predvoditelj i stoga što je Majka Marija Krucifiksa podrijetlom Lošinjanka. Naime, njezin je otac Ivan Matej iz Maloga Lošinja, gdje je on danas župnik, a majka iz Veloga Lošinja. Nema dvojbe o tome da je Majka Krucifiksa u život ponijela ono što je usvojila u svojoj obitelji koja je bila duboko pobožna te je redovito pribivala na nedjeljnoj svetoj misi. I zamislite, kad se Marija odvojila od roditelja, njezina je majka pita – je li bila na sv. misi? U propovijedi se vlč. Brnić osvrnuo na euharistijsku pobožnost Majke Marije Krucifikse, žene euharistije, koja je iznad svega čeznula za jedinstvom s euharistijskim Isusom: „I što je imala, a da nije dobila moleći na koljenima? Ona nije mogla bez euharistije. I nema dijela sv. mise koji nije opjevala. Ona je slušala Isusa i njegove je naputke u život provodila. Bila je krhka

zdravlja, ali ne i krhke vjere: što je god činila, iz vjere je to činila. I zato je činila velika djela siromašnima, napuštenima i bolesnima i starijim osobama. Nosila im je svima Isusa – sunce koje grije svojom ljubavlju“, rekao je vlč. Brnić i usporedio je sa sv. Ivanom Apostolom, koji je htio osjetiti kucaj Božanskoga Srca koje je kucalo za njega i za sve ljude. Tako je i Majka Marija Krucifiksa poput apostola Ivana slušala kucaj ljubavi Božjega Srca. Kao mistična duša ispunjena ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, željela je sve približiti Isusu. Vlč. Brnić je rekao i to kako ovih dana više upoznajemo velikana vjere našega naroda, slugu Božjega Miroslava Bulešića, koji je imao snage stati pred svoje neprijatelje. I zloba ljudska nije mogla pobijediti njegovu vjeru u Isusa: „Sveci su upravo zato uspješni jer su se znali suočiti s onim teškoćama koje su stajale pred njima, a takva je bila i Majka Marija Krucifiksa“, zaključio je vlč. Brnić.

Uz brojne sestre i poštovatelje Majke Marije Krucifikse, slavlj u su nazočile i članice Vrhovne uprave Družbe na čelu s vrhovnom glavaricom s. Nives Stubičar. Na kraju misnoga slavlja, svima je zahvalila postulatorica s. Dobroslava Mlakić te je zajednički izmoljena Molitva za proglašenje Majke Marije Krucifikse blaženom.

Drugi dan

Drugi dan trodnevnice, duhovne priprave za Dan preminuća službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice Družbe sestara Presvetoga Srca Isusova, proslavili smo na spomendan sv. Vinka Paulskoga, apostola ljubavi prema siromasima.

Euharistijsko slavlje predvodio je isusovac o. Ivan Tambolaš, župnik Župe sv. Jakova apostola iz Opatije, a prethodilo je euharistijsko klanjanje koje su animirale sestre iz Kuće matice s Drenove. Već u uvodnoj riječi o. Tambolaš je istaknuo kako

svatko od nas treba dati svoj odgovor svojom sve-tošću života. Taj odgovor se ne događa odjedanput, to je proces približavanja Bogu tijekom čitava života. U propovijedi je ocrtao život i djelovanje duhovnih velikana Crkve: sv. Vinka Paulskoga, bl. Miroslava Bulešića i službenice Božje Majke Marije Krucifikse. Govoreći o sv. Vinku Paulskom, rekao je kako je on za sebe bio zamislio lagodan život u kojem bi stekao i prikupio bogatstvo. Čak i kad je postao svećenik, želio je zgrtati bogatstvo. No te težnje i želje nisu ispunile njegov život, nego ga je dotakla milost Božja - postao je revan svećenik, upoznao razne ljudske patnje i siromaštvo ljudi te njima posvetio sav svoj život. Bl. Miroslava Bulešić o. Tambolaš predstavio je kao osobu koja je trajno rasla u bogoljublju i čovjekoljublju i od rane mladosti pokazivala čežnje za vječnim vrednotama, za nebom. Kao mladi svećenik, Bulešić je zapisao u svoj dnevnik: „Oče, spreman sam dati svoj život za svoje stado.“ I doista, mučeničkom smrću položio je svoj život iz vjere za Isusa, govoreći „Isuse, primi moj duh“, a nadasve je velik po svojim riječima: „Moja je osveta oprost.“

Ocrtavajući život i djelo Majke Marije Krucifikse, o. Tambolaš je istaknuo da je ona „izrasla u svojoj obitelji iz Božjega sebedarja. Ona je od početka živjela to Božje sebedarje. Svu je sebe, svoju dušu, srce i pamet i sve sposobnosti, usmjerila prema potrebitima, siromašnima i bolesnima, ali znajući da ne može sama, osnovala je Družbu da se zajednički i radosno iz ljubavi pomaže potrebitima.“ Njezine su riječi: „Želim živjeti i umrijeti sveto“, te „Jaslice, križ, euharistija - to su tri čuda ljubavi.“ To je i ostvarivala iz dana u dan gledajući već u malenima,

u djeci, malenoga Isusa u Nazaretu, odgajajući Isusa u njima. Isusa na križu vidjela je u raspetima siromaštvom i bolešću i iskazujući njima ljubav, iskazivala ju je Isusu raspetom; kako bi sve to mogla, odlazila je po snagu na Tabor, poput Isusa gdje se on susretao sa svojim Ocem. Silazeći dolje nosila je duhovna dobra, blagodati onima koji trebaju Božju dobrotu i ljubav, trebaju Isusa. Bila je prava majka. A što radi majka nego razdaje se u ljubavi! Tako je i Majka Krucifiksa potvrđivala tko je za nju Isus.

Treći dan

Treći dan trodnevnice za Dan preminuća službenice Božje Marije Krucifikse, slavili smo upravo na dan beatifikacije don Miroslava Bulešića, sina našega naroda i mučenika sv. potvrde, kako ga je nazvala Kongregacija za kauze svetih u Vatikanu.

Misno slavlje predvodio je fra Antun Jesenović, gvardijan samostana na Trsatu i čuvar Trsatskoga svetišta. Na početku je fra Antun rekao kako su nam ponekad sveći daleki, čini nam se da je nekad lakše bilo biti svet nego danas, no varamo se. Majka Krucifiksa, iako je živjela poodavno, po svojoj svetosti pripada nama, našem vremenu. „Svi smo pozvani na svetost i Isusov poziv na svetost vrijedi i danas. Svetost Miroslava Bulešića sastoji se u tome što je on bio jednostavan i odgovoran u svojoj svećeničkoj službi, spreman svjedočiti vjeru. I posvjedočio ju je i u najtežim trenucima života jer je ostao vjeran.“

Majka Krucifiksa pak pomagala je najbližima - svojoj djeci, siromašnim i napuštenim djevojčicama. Danas, u društvenim prilikama koje su drukčije nego u njezino vrijeme, trebate je slijediti u posvećenosti Gospodinu i ljudima, preporučio je sestrama njezine Družbe. To je put svetosti na koji Bog poziva. Sveci, blaženici i sluge Božje sve su činili s posebnim žarom i ljubavlju, ustrajno i s vjerom. Taj posebni žar, posebna oduševljenost za Boga i ljude i ovaj svijet, nama danas nedostaje. Majka Krucifiksa je u svojoj obitelji primila temelje kršćanskoga života. U životu je prošla mnoge nevolje, ali je znala prihvatiti i nositi križ bez gundanja i mrmljanja, jer je bila urešena posebnim krjepostima. Ona je u svomu životu utjelovila Isusove riječi: Što god ste učinili drugima, učinili ste meni... (usp. Mt 25, 40), iskazujući ljubav potrebitima. Važna su djela ljubavi. Kad su je stigli razni križevi, njezin joj je duhovnik rekao da joj je ime predodredilo križ jer je ona Krucifiksa - Raspeta. Ona je bila urešena krjepošću poniznosti, koja nas najviše približava Kristu koji se, prema sv. Pavlu, ponizio do te mjere da je sišao među nas ljude i postao jedan od nas. Protiv poniznosti se u nama bori sebičnost i oholost, ali poniznošću mi ne gubimo, nego dobivamo. Bog nas neizmjereno cijeni i mi sebe trebamo cijiniti, ali ne i precijeniti.

Kod Majke je naglašeno i odricanje – svladavanje kao sredstvo svetosti što je danas mladim ljudima gotovo nepoznato. Odricanjem pobjeđujemo i gospodarimo svojim karakterom, svojim slabostima i reakcijama kako ne bismo bili robovi svoje sebičnosti, nego uvijek slobodni.

Na kraju je fra Antun osobito naglasio važnost molitvenog života na putu svetosti. Majka Krucifiksa bila je žena duboke molitve i pobožnosti, ona je u molitvu znala unijeti sve svoje životne situacije i probleme, a danas u nas često vladaju uhodanost i dosada. Svaki novi dan je neponovljiv i darovan nam je. Mi smo kršćani privilegirani, jer nam je naš Bog tako blizu, on je u nama i među nama, kako kaže prorok Zaharija, govoreći o hramu: „Evo dolazim usred tebe prebivat“ (2, 14). Završavajući svoje obraćanje nazočnima, fra Antun je poželio sestrama da nasljeđuju svoju Utemeljiteljicu u svetosti koja se sastoji u ljubavi i služenju Bogu i ljudima, koju je i ona posvjedočila, a iznad svega da Bog blagoslovi Družbu novim zvanjima koja će koracati putem svetosti.

s. Dobroslava Mlakić, postulatorica

Trodnevnica u Slatini

U četvrtak 26. rujna započeli smo trodnevnicu kao pripravu na Dan preminuća službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić u Župi sv. Josipa u Slatini. Prema dopisu kojeg smo dobile od vrhovne glavarice s. Nives Stubičar da se u svakoj našoj zajednici organizira trodnevnica te se na nju pozovu vjernici laici, predložile smo i zamolile župnika da to bude u našoj župnoj crkvi.

Trodnevnicu smo započeli filmom o Majci Krucifiksi Kozulić, a nakon toga je euharistijsko slavlje predvodio župnik mons. Vladimir Škrinjarić, u zajedništvu s vlč. Matom Tokićem, svećenikom u miru. Za vrijeme trodnevnice svaki dan smo zajednički molili Molitvu za proglašenje blaženom i svetom Majke Krucifikse. Izložili smo njezinu sliku ispred oltara u župnoj crkvi te postavile malu izložbu njoj u čast o djelovanju i radu sestara. Tih dana na župnom vjeronauku s. Dionizija je sedmim razredima predstavila djelo i lik naše Majke Utemeljiteljice. Vjeroučenici su pažljivo slušali i na kraju izrekli svoja razmišljanja:

„Kod Majke Krucifikse posebno mi se sviđa njezino veliko srce prema malenima, siromašnima i napuštenima. Uvjerena sam da će je Bog nagraditi za to njezino veliko djelo i uzdići je na čast oltara, zato ću se posebno moliti“ - rekla je Ana Marija.

„Posebno bih istaknuo njezinu dobrotu prema potrebnima. I danas treba onih koji će prenositi njezino započeto djelo“ - istaknuo je Dario.

„Ja sam odlučila da ću svakodnevno moliti za nova duhovna zvanja u Crkvi, posebno za ovu redovničku zajednicu da bude što više onih koji će prenositi ljubav Kristova Srca ovom svijetu“ - izjavila je Katarina.

s. Krešimira Vuleta

Obljetnica smrti Majke Marije Kozulić

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova 29. rujna proslavile su obljetnicu smrti svoje utemeljiteljice Majke Marije Krucifikse Kozulić. Misu je u kapeli samostana u središtu Rijeke, u kojem su započele svoje djelovanje prije više od stotinu godina, predvodio riječki nadbiskup Ivan Devčić te najavio i službeni početak procesa za beatifikaciju Majke Krucifikse 20. listopada.

U propovijedi je Nadbiskup podsjetio na ljubav koju je Krucifiksa imala prema potrebnima te pozvao njezine sestre i sve vjernike da je u tome nasljeđuju. „Za nju su siromasi bili ljudi s imenom i prezimenom, koje je ona osobno poznavala i o njima brinula. Znala je Majka Krucifiksa da su često ljudska blizina, ljubav, slušanje, razumijevanje i strpljivost siromahu i nemoćniku važniji od komfora i od mnogih drugih oblika pomoći. Ništa ne može čovjeku pomoći kao ljudska ljubav i prijateljstvo!“ Nije se mirila sa socijalnom nepravdom, rekao je Nadbiskup, a iz vjere u Boga crpila je sigurnost da je on neće ostaviti kada njezine sile ne budu dostatne. „Poput Marije u Kani, ona je prije drugih vidjela potrebu i bijedu i poput nje obraćala se Kristu koji može pomoći i organizirala sve što je bilo nužno da bi se pomoć ostvarila. Upravo je radi toga osnovala i zajednicu sestara koje će u svom srcu njegovati ljubav Presvetoga Srca Isusova prema bijednima svake vrste, a posebno prema siromašnoj djeci, bolesnima i umirućima.“

Ocupljenima u kapelici obratila se i vrhovna glavarica s. Nives Stubičar zahvalivši im što prenose dobar glas o Utemeljiteljici. Istaknula je da je u posljednjih desetak godina učinjeno puno da se Rijeka i Riječani upoznaju s mnogo dobrih djela koja su Marija Kozulić i njezine čašne sestre činile i još uvijek čine. Tako danas u Rijeci ime Majke Utemeljiteljice nosi jedna ulica, učenički dom i hospicij za palijativnu skrb.

Nakon mise, sestre su otvorile malu, ali dragocjenu izložbu kojom su četiri riječke slikarice izrazile svoju ljubav i poštovanje prema Krucifiksi. Silvija Pezzino, Marija Brezac Benigar, Lidija Kezele i Edith Merle naslikale su njezine portrete i darovale ih Postulaturi Majke Krucifikse.

Mise trodnevnice predvodili su Ivan Brnić, župnik Malog Lošinja, o. Ivan Tambolaš, isusovac iz Opatije te fra Antun Jesenović, trsatski gvardijan.

Danijel Delonga

Okružnica Vrhovne glavarice

Broj: 129/2013.

Rijeka, 20. rujna 2013.

SVIM SESTRAMA

Predmet: Okružnica u prigodi otvaranja kauze službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Drage sestre!

Nalazimo se na početku nove pastoralne i pedagoške godine u kojoj svima zajedno i svakoj pojedinoj želim i molim obilje Božje milosti i snagu Duha Svetoga da bismo mogle uvijek i u svemu tražiti i nalaziti Boga koji nas je pozvao da iskoristimo njegove darove njemu na slavu i na korist onima kojima smo poslane.

Pred našom Družbom milosni je događaj: otvaranje postupka (kauze) za proglašenje blaženom i svetom naše utemeljiteljice, službenice Božje majke Marije Krucifikse Kozulić koji s radošću iščekujemo. Naime, na Misijsku nedjelju 20. listopada 2013. u katedrali Sv. Vida u Rijeci u 11.00 sati, svečanu sv. misu za blagoslovljen početak postupka predvodit će mons. dr. Ivan Devčić.

Radosne smo što će se otvaranje spomenutog postupka dogoditi u *Godini vjere*. Primjer života po vjeri, prožet djelima ljubavi je i život naše majke utemeljiteljice koja je bila žena velike i nepokolebljive vjere. Nadamo se da će njezin svetački lik još mnogi upoznati i zahvaljivati za divna djela koja je po njoj i njezinim duhovnim kćerima izveo Bog u našoj Domovini i izvan nje.

U Riječkoj nadbiskupiji ova pastoralna godina proglašena je *Godinom župne kateheze*. U svoje vrijeme majka Marija Krucifiksa Kozulić angažirala se kao odgojiteljica djece i mladeži, ali i kao vjeroučiteljica koja je mnoge pripremala za sakramente nastojeći, poput sv. Pavla, ostvariti svoje poslanje *da se provede punina vremena: uglaviti u Kristu sve – na nebesima i na zemlji* (Ef 1, 10).

Utemeljiteljčina težnja, da sve privede Kristu, doziva nam u svijest riječi koje su bile i geslo svetoga pape Pija X., koje je izrekao prilikom posvete čitavog svijeta Presvetom Srcu Isusovu: „Instaurare omnia in Christo“ (*Sve obnoviti u Kristu*). To je i nama poticaj da iskoristimo svaku priliku da ljudima našeg vremena donesemo svjetlo vjere. Apostol Jakov nas uči da se vjera svjedoči ne samo riječima nego djelima. Dobro je prisjetiti se cjelokupnog života naše utemeljiteljice i vidjeti kako je rasla i napredovala u svom predanju Bogu, trajno nastojeći vršiti njegovu volju. Znala je u svom životu prepoznati i izvršiti Božji naum. Njezin život nije bio samo molitva, nego i naporan rad oko zbrinjavanja i odgoja siromašnih i napuštenih, oko gradnje zgrade Zavoda, osnivanje Družbe i briga oko pravog duha u zajednici. Širina njezinog djelovanja dokaz je Božjeg djelovanja i prisutnosti u svemu što je poduzimala. Ohrabrenje je to i nama da se ne bojimo i da ne budemo pesimistični, nego da svoj pogled upravimo njemu od koga nam dolazi svako dobro i milost. U njemu je naša snaga i spasenje. Sve drugo je prašina koja nam zamagljuje pogled na Ljubav koja nas je stvorila, pozvala i daje nam snagu za novi iskorak. Kamo? K njemu,

a onda i k onima koji nas sada trebaju na duhovnom, karitativnom, katehetskom i odgojnom području- jednostavno u našoj ljudskosti koja, preobražena Božjom ljubavlju, može donijeti obilat plod. Papa Franjo nas u enciklici o vjeri na to podsjeća. *Vjera preobražava čitavu osobu u mjeri u kojoj se ona otvori ljubavi. U toj isprepletenosti vjere s ljubavlju možemo vidjeti oblik spoznaje vlastit vjeri, njezinu snagu uvjeravanja i njezinu sposobnost da osvjetljuje naše korake. Vjera spoznaje u mjeri u kojoj je povezana s ljubavlju, onoliko koliko sama ljubav donosi neko svjetlo. Razumijevanje vjere javlja se kada prima-mo veliku Božju ljubav koja nas preobražava iznutra i osposobljava da stvarnost gledamo potpuno novim očima (Lumen fidei, 26).*

Zato vas, drage sestre, pozivam da se za otvaranje Postupka za proglašenje blaženom i svetom naše majke utemeljiteljice u svim našim zajednicama svaka osobno i sve zajedno pripremimo molitvom, žrtvom i dobrim djelima. Naše zajedništvo i međusobna sestrinska ljubav putevi su po kojima i danas silazi milost u naše zajednice i očituje se svetost na koju smo svi pozvani. Na to je podsjećala majka Krucifiksa kada je govorila: *Svaka sestra treba biti puna Duha Isusa Krista i težiti čitavim svojim bićem za savršenost. Za taj događaj nastojmo se pripremiti na sljedeći način:*

Nastavimo i nadalje dnevno moliti *Molitvu* za proglašenje blaženom i svetom službenice Božje majke Marije Krucifikse Kozulić.

U svim zajednicama, prema mogućnosti, neka se na tu nakanu obavi molitvena devetnica i klanjanje pred Presvetim Sakramentom (devetnica započinje 11.listopada).

U petak u tijeku devetnice, na blagdan sv. Luke, evanđelista, neka u svim našim zajednicama bude dan posta. Izmolimo i križni put, jer je majka utemeljiteljica na poseban način čistila muku i križ Gospodnji, znak našega spasenja.

Dnevnu molitvu Zlatne krunice prikažimo na istu nakanu.

Svaka sestra osobno i pojedine zajednice neka dodaju neki svoj oblik duhovne priprave

Ovo je veliki događaj za našu Družbu, Riječku metropoliju, ali i za Crkvu u Hrvata. Zato vas pozivam, drage sestre, da sve sudjelujete u tom radosnom i svečanom činu. Iako je dosta sestara vezano uz svakidašnje dužnosti, nastojte naći zamjenu za taj dan. Taj dan će s nama biti i sve naše sestre talijanske zajednice Kćeri Presvetoga Srca Isusova iz Terontole, iz biskupije Arezzo. Tako ćemo zajedno povezane u molitvi, mi duhovne kćeri majke Krucifikse, svjedočiti o zajedničkom nastojanju življenja karizme majke Krucifikse te ispuniti njezine riječi: *U jedinstvu je snaga.*

Neka naša srca i duše budu ispunjeni radošću i zahvalnošću Bogu za tako veliki dar Majke Krucifikse Kozulić te zajedno uputimo još žarče molitve za našu Družbu, nova zvanja u njoj i svet život svih nas koji nastojimo živjeti karizmu službenice Božje majke Marije Krucifikse.

Božja ljubav i zagovor Bezgrješne Djevice neka prati i vodi svaku od vas. Rado za vas moli i u vaše molitve se preporuča uz sestrinski pozdrav

vaša

s. Nives Stubičar
Vrhovna glavarica

Započela trodnevnicu pred početak procesa za beatifikaciju

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova za svečani početak procesa za beatifikaciju svoje utemeljiteljice Marije Kozulić pripremaju se trodnevnicom u riječkoj katedrali, od 17. do 19. listopada. Mise trodnevnicu u 18,00 sati predvodi fra Ivica Petanjak, a proces će službeno započeti u nedjelju 20. listopada, nakon mise koju će u katedrali u 11,00 sati predvoditi nadbiskup Ivan Devčić.

Na početku trodnevne pripreme 17. listopada fra Ivica je brojne vjernike u katedrali uveo u promišljanje o nastanku redovničke zajednice koju je Službenica Božja osnovala. „Želim vas u ova tri dana potaknuti da promatrajući život Marije Krucifikse razmislimo o tome kako nastaje jedna redovnička zajednica, kakva to snaga mora biti u ljudima koji je osnivaju. To je moguće samo ako sami sebe ugrade u temelje te zajednice i tako svojim primjerom postaju vezivnim tkivom za sve njezine članove.“

Riječanka Marija Krucifiksa Kozulić (1852. - 1922.), preminula je na glasu svetosti kao humanitarka i utemeljiteljica Družbe Presvetog Srca Isusova u Rijeci. Njezine nasljednice danas djeluju u šest biskupija u Hrvatskoj, Italiji i Njemačkoj, vode vrtiće, jaslice, đačke domove, njeguju bolesnike i brinu za siromašne. Danas u Rijeci ime Majke Utemeljiteljice nosi jedna ulica, učenički dom te hospicij za palijativnu skrb.

Iz Vatikana je početkom ove godine stigla potvrda da nema nikakvih zapreka za pokretanje postupka za njezino proglašenje blaženom. „Taj će proces i službeno započeti nakon mise u katedrali 20. listopada, prvom sjednicom Odbora, koju će otvoriti mjesni biskup, riječki nadbiskup Ivan Devčić“, objasnila je na početku trodnevnicu postulatorica kauze s. Dobroslava Mlakić i pozvala vjernike na molitvu.

Nadbiskup Devčić početak procesa za beatifikaciju najavio je pismom koje je poslao svim župnim i vjerničkim zajednicama u nadbiskupiji. „Od Kongregacije za proglašenje svetih iz Rima zatražio sam i dobio dopis - Nihil obstat - od 16. siječnja 2013., kojim me kao riječkoga nadbiskupa ovlašćuje da mogu pokrenuti i voditi službeni postupak za proglašenje spomenute Službenice Božje blaženom i svetom. Smatram da je ovo milostan događaj za Riječku nadbiskupiju i za naš narod te da trebamo biti zahvalni Bogu na tome daru. Stoga će se, u nedjelju 20. listopada, nakon obavljenih pripremnih radova, otvoriti Postupak za njezino proglašenje blaženom i tim činom ustanovljujem Sudište i Vijeća stručnjaka u povijesti i arhivistici i teologiji koja će pod mojim vodstvom provesti potreban službeni postupak da bi se utvrdilo da je časna Majka Marija Krucifiksa Kozulić na herojski način i u izvanrednom stup-

nju živjela bogooblične krjeposti vjere, nade i ljubavi i sve druge kršćanske krjeposti, napose one stožerne: jakost, pravednost, razboritost i umjerenost te da je ona osoba uzorna i sveta života koju svaki kršćanin može nasljedovati, štovati i njezinu se zagovoru utjecati.

U dugoj povijesti grada Rijeke i povijesti naše mjesne Crkve time će se prvi put voditi kanonski postupak za proglašenje blaženom i svetom jedne žene, redovnice koja je rođena u Rijeci prije 161 godinu i najveći dio svoga života posvetila ovome gradu i u njemu preminula na glasu svetosti prije 91 godinu“, stoji, između ostaloga, u pismu Nadbiskupa.

Preuzeto sa: www.ri-nadbiskupija.com

Drugi dan

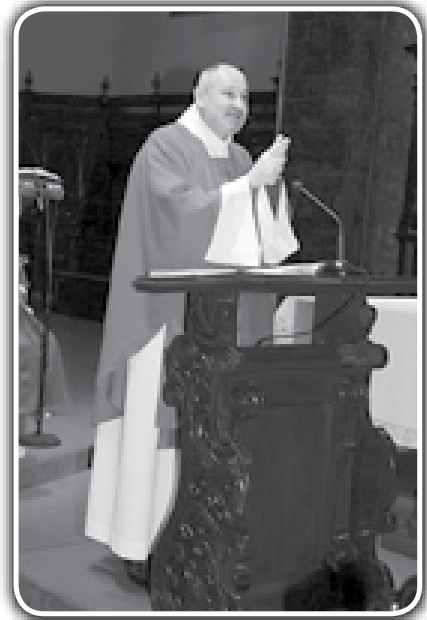
Nakon prvoga dana trodnevnice za svečani početak beatifikacije službenice Božje Majke Marije Krucifikse, na kojem su se okupili brojni vjernici, sestre Družbe Presvetoga Srca Isusova te brojna mladež riječkoga bratstva franjevačkoga svjetovnog reda i fra maši koji su animirali euharistijsko klanjanje, u petak 18. listopada, uz predvoditelja euharistijskoga slavlja fra Ivicu Petanjaka, mons. Ivoslava Linića, rektora riječke katedrale, vlč. Luku Lučića, koncelebrirao je vlč. Mario Gerić, župnik Župe Uznesenja Marijina u Rijeci, u kojoj je krštena Marija Kozulić. Nakon misnoga slavlja vlč. Mario je sa svojim župljanima animirao euharistijsko klanjanje.

Fra Ivica je drugoga dana trodnevnice nastavio razmišljanje o našoj Utemeljiteljici u svjetlu svega što je ona učinila i u svjetlu blagdana sv. Luke evanđeliste. Na početku je istaknuo kako mnogi sveci imaju sličnosti, ali i svoje velike razlike. „Sv. Luka je evanđelist ljudi na rubu društva i kod njega povlašteno mjesto imaju djeca, žene, bolesnici i grješnici.

Središte Lukina evanđelja je 15. poglavlje koje donosi tri prispodobe o milosrđu: izgubljena ovca, izgubljena drahma, izgubljeni sin, i svi su ti izgubljeni i nađeni. Božje ih je milosrđe natrag vratilo.“

„Životno djelo Marije Krucifikse traženje je izgubljenih i ostavljenih: djece, siročadi, mladeži. Pronaći ih i iskazati im čistu ljubav koja im je uskraćena, ne tražeći nagradu ni plaću, očitujući im sućutnu ljubav Isusa Krista koji nije mogao podnositi da u njegovoj blizini bilo tko pati, u duši i tijelu, a da mu on ne iskaže svoju solidarnost i pomoć.“

Svaki novi red ili družba u povijesti Crkve počinju kao siromašni, a onda postanu bogati. Najprije prvi članovi - entuzijasti, nadahnuti evanđeljem i Isusovim primjerom, radikalno započinu živjeti evanđelje šireći ga besplatno, ne noseći ni torbe ni štapa ni obuće... a onda dođe vrijeme kada 'ni Caritas ne možeš voditi ako nemaš novaca', kako je to rekao prof. Mezzadri. I da bi se pomoglo siromašnima, treba tražiti i bogate ili dobročinitelje, s čime se suočila i Majka Marija Krucifiksa koja je koračala s vjerom u Božju providnost što nije uvijek lako povezati s ljudskom zabrinutošću. No sve nekako ide dok su utemeljitelji živi „koji su

kršćani iz uvjerenja i koji znaju da iza njihova djela stoji jedna Ruka“. Kasnije nastaju krize jer redovito nedostaje one prve braće i sestara visokih ideala za koje su spremni živjeti i umrijeti. Ako družba uspije prebroditi ta krizna razdoblja, tada se javljaju opet neke osobe koje družbu mogu usmjeriti u drugom smjeru, da se čak izgubi „prvotni smisao i karizma družbe radi koje je nastala.“

„Majka Krucifiksa je započela s napuštenom djecom i siromašnim djevojkama, a onda su povijesno-društvene okolnosti dovele do toga da ste u vrijeme komunizma silom prilika preuzele brigu za stare, bolesne i umiruće.“ To je odgovaralo i ateističkom društvu jer je trebalo oteti djecu iz ruku Crkve. U tim ste okolnostima preuzele i rad u župama.

Fra Ivica je zaključio razmišljanje pozivom na otvorenost Duhu Božjemu, jer povijesne okolnosti često dovedu i do neželjenih i nepredviđenih skokova: „Stoga sada treba puno Duha Božjega, međusobne susretljivosti i uvažavanja, izbjegavanja prenapetih odluka koje nas mogu uništiti. I tu možemo govoriti o vizionarima ili novim utemeljiteljima (-icama), koji će sačuvati početnu karizmu Družbe, koji će u isto vrijeme znati vrjednovati okolnosti koje su družbu prisilile na drugi oblik života i apostolata i razumjeti sve te poslijeratne generacije redovnica koje nikada nisu ni živjele prvotnu karizmu, jer ju nije ni bilo moguće živjeti, i kako tu cjelokupnu povijesno-duhovnu baštinu ukomponirati u sadašnje vrijeme, da se nikoga ne precrta, a da se živi *karios* današnjice. Ne dajem odgovore, nego pozivam na otvorenost Duhu Božjemu i na molitvu koju treba upravljati utemeljiteljici Družbe da imamo njezine odvažnosti, otvorenosti, ali i velikog povjerenja u Božju providnost. Amen.“

s. *Dobroslava Mlakić*, postulatorica

Treći dan

Trećeg su dana trodnevnice, uoči otvaranja Postupka za proglašenje blaženom Majke Utemeljiteljice, sudjelovale redovnice riječkih zajednica, a nakon misnog slavlja euharistijsko klanjanje animirale su sestre Družbe Presvetog Srca Isusova. Taj je dan koncelebrirao i vlč. Robert Zubović, župnik Župe Sv. Križa u Ogulinu.

Zaključujući svoju trodnevnu propovijed, propovjednik fra Ivica naglasio je kako jedna redovnička zajednica ne nastaje brzo, nego najprije pojedinci „radikalno započnu živjeti evanđelje i osjećati potrebe svoga vremena kao svoje potrebe. Osjete poticaje Duha koji im ne da mira ili ih na njihovu životnom putu dovede u neke situacije koji ih ne ostavljaju ravnodušnima.“

Kad je obitelj Kozulić doživjela bankrot, morala se odseliti iz Rijeke u Trst. Marija se našla u novoj životnoj situaciji koja je usmjerila njezin život na potpuno nove putove. Kako bi pomogla svojoj obitelji, dvorila je jednu gospođu i bavila se šivanjem i pomaganjem siromašnim djevojkama.

U svemu tomu važnu ulogu imaju oni koji kasnije ostaju po strani, čak i zaboravljeni, „a bez njih nekih svetaca ili djela uopće ne bi bilo. Mi častimo svece i blaženike, ali ne znamo one koji su tim svecima utirali put ili davali smjernice, poticaje, vodili ih i usmjeravali ih. Tu su redovito ispovjednici, odgojitelji, duhovnici, koji budu spomenuti u životopisima svetaca, ali se šira javnost time ne opterećuje.“ Oni su ti koji otkrivaju njihove talente i često ulažu silan trud da netko uspije zasjati na horizontu. Tako se u toj dobroj suradnji između spomenutih i onih koji posjeduju istančane darove i ne pokopaju ih, može roditi ili nastati karizmatična osoba koja je sposobna oduševljavati za određeni vid apostolata.

Drugi je problem kada se određena karizma mora staviti u pravne okvire, koji počesto sputavaju karizmu. Dok su utemeljitelji živi, oni sve pokreću, iako se i za njihova života donosi zakon koji uređuje zajednički život, kojeg se i sam utemeljitelj (-ica) mora držati. No budući da smo slabi i nestalni, mi se dobrovoljno podlažemo nekim zakonima jer je bolji i minimum reda negoli anarhija. Različite osobnosti već u samim početcima unose podjele jer nisu svi došli s istim nakanama. I te podjele su jače nakon smrti utemeljiteljica. Toga nije bila pošteđena ni vaša Družba. Stanje se komplicira kad se drugi sa strane umiješaju i podupiru jednu ili drugu stranu „kako je to slučaj bio kod vas, gdje su čak biskupi i visoki kler imali svoje interese stati na ovu ili na onu stranu. U svemu, kod vas je jedna dobra strana i olakotna činjenica... da vašoj Utemeljiteljici nitko ne osporava njezino djelo. To je već jako puno.“

U prvoj Crkvi imamo jedan prekrasan primjer u Dj (11, 19-26), a tiče se Crkve u Antiohiji, gdje su se učenici Isusovi prvi put prozvali kršćanima. Antiohija će postati centar evangelizacije za pogane... Kršćanstvo je tamo stiglo nakon što je Stjepan ubijen i nastao progon jeruzalemske Crkve, a donijeli su ga laici, ne apostoli. Apostoli su tamo poslali svog izaslanika Barnabu, a on, oduševivši se, otišao je po Pavla nakon njegova susreta u Damasku, i započela je nova izvanredna stranica povijesti kršćanstva. Ovdje su, dakle, ne hijerarhija, nego laici, prepoznali znakove vremena. Ne mora hijerarhija prva sve uočiti, ali na nju spada da prepozna karizmu, da je provjeri, potvrdi i odobri. Tako nastaje zajedništvo karizme i strukture. Karizma ražariva iznutra, a struktura joj daje pravnu valjanost pred svijetom.

Fra Ivica je završio riječima: „I vaša je karizma došla iz te baze i potrebe vremena koju je prepoznala vaša Utemeljiteljica, ali prvenstveno o vama, njezinim sestrama, ovisi hoće li se ta karizma održati. Vrlo mi je interesantna rečenica koju je Majka Krucifiksa ponavljala posljednjeg dana svog života: ‘Rado ostavljam zemlju, jer sam ostvarila svoje djelo.’ To me toliko podsjeća na posljednje dane života svetoga Franje Asiškoga: ‘Ja sam svoje učinio, a što vi trebate učiniti neka vas pouči Duh Sveti.’ Sveci su svoje učinili. Ostvarili su se kao osobe, a što je nama činiti? Otvoriti se djelovanju Duha Svetoga. Ako budemo ponizni i ako budemo ljubitelji istine, Duh Sveti će nas uvoditi u svu istinu i otkrivati nam putove koje trebamo proći i apostolat koji trebamo ostvariti. Amen.“

s. Dobroslava Mlakić, postulatorica

Svečani početak postupka za beatifikaciju Marije Krucifikse Kozulić

Postupak za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić svečano je započeo 20. listopada u katedrali sv. Vida u Rijeci. Nakon mise koju je predvodio riječki nadbiskup Ivan Devčić, pred okupljenim mnoštvom vjernika u katedrali održana je prva sjednica Odbora za beatifikaciju. Sjednicu je otvorio nadbiskup, prihvaćajući molbu postulatorice kauze s. Dobroslave Mlakić, čime je proces i službeno započeo.

Pročitan je dopis iz Rima, od Kongregacije za proglašenje svetih, „Nihil obstat“ od 16. siječnja 2013., kojim Kongregacija riječkoga nadbiskupa ovlašćuje da može pokrenuti i voditi službeni postupak za proglašenje službenice Božje Marije Kozulić blaženom i svetom. Zatim je pročitan nadbiskupov proglas kojim objavljuje odluku da proces započne te imenovanja stručnih osoba koje će sudjelovati u postupku. Brojni vjernici koji su u katedrali svjedočili povijesnom događaju za Riječku nadbiskupiju, bili su potvrda da je Marija Krucifiksa, riječka dobrotvorka i utemeljiteljica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, umrla na glasu svetosti.

„Evangelizirati svetošću vlastita života - to je poruka Majke Krucifikse svima nama, poruka jednako važna za njezino kao i za naše vrijeme. Imajući u vidu upravo tu njezinu ozbiljnu težnju za svetošću, za potpunim predanjem u volju Božju i u službu Crkve, kao i njezinu odlučnu zauzetost za kršćanski odgoj djece i mladeži i ništa manju brigu za siromahe svake vrste te majčinsku ljubav prema svakom čovjeku, smatrali smo uputnim pokrenuti službeni postupak za njezino proglašenje blaženom“, rekao je nadbiskup Devčić u propovijedi.

Objasnio je i koja su to djela kojima se Marija Kozulić istaknula da je Crkva želi proglasiti blaženom i preporučiti kao uzor za nasljedovanje vjernicima. Majka Marija bila je posve predana i poslušna Božjoj volji, kako su je njezini roditelji naučili i odgojili. O njezinoj velikoj vjeri svjedoči i njezin izbor redovničkog imena „Krucifiksa“, s Kristom raspeta, njemu posve suobličena. Snagom vjere i molitve nadvladavala je sve kušnje, nepravde, bolesti, nerazumijevanja i progonstvo te neumorno pomagala najpotrebnijima.

„Ona nije ostajala samo na lijepim riječima, nije govorila samo Gospodine, Gospodine, nego je i izvršavala volju Oca nebeskoga. Zbog toga je njezina vjera urodila mnogim hvalevrijednim djelima, koja danas nastavljaju njezine duhovne kćeri koje žive u dvjema zajednicama, hrvatskoj pod imenom Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova i talijanskoj imena Figlie del Sacro Cuore di Gesù. Već kao katolička laikinja i članica Pobožne udruge Kćeri Srca Isusova Majka Krucifiksa je niz godina vrlo angažirano djelovala kao odgojiteljica i vjeroučiteljica. Kasnije je nastavila činiti isto i kao redovnica i poglavarica u Kongregaciji Kćeri Presvetog Srca Isusova te u Zavodu za siromašnu djecu i mladež, kao i u Risiki, kad je za vrijeme Prvog svjetskog rata morala napustiti Rijeku. Ali ne smijemo zaboraviti da se s jednakom majčinskom brigom, oplemenjenom ljubavlju Presvetoga Srca Isusova, brinula i za sve siromašne, nemoćne i umiruće ljude, zbog čega ju danas nazivamo riječkom ‘Majkom Terezijom’. Sve je to činila u vremenu kad u našoj sredini nije bilo sustavne skrbi za siromašnu djecu, mlade i odrasle ljude. Iz svega rečenoga proizlazi da je Majka Marija Krucifiksa Kozulić ozbiljno težila za svetošću i da je ostvarila ono što je uzela kao svoj životni program, kad je napisala: - ‘Želim živjeti i umrijeti sveto’“, rekao je u propovijedi nadbiskup Devčić te preporučio njezinim nasljednicama, sestrama Presvetog Srca Isusova i svim vjernicima da je nasljeduju u vjeri i brizi za potrebne.

Riječi zahvale i nade u pozitivno okončanje procesa uputile su sestre riječke Družbe Presvetog Srca Isusova i istoimene talijanske zajednice Figlie del Sacro Cuore di Gesù, koje također prihvaćaju Mariju Kozulić kao utemeljiteljicu i njezino su djelo, uslijed egzodusa nakon Drugog svjetskog rata, nastavile u Italiji. Njezine nasljednice mogu biti ponosne na brojna dobra djela koja čine, vode vrtiće, jaslice, đačke domove, njeguju bolesnike i brinu za siromašne.

Propovijed nadbiskupa Ivana Devčića

Drage duhovne kćeri i sestre Majke Marije Krucifikse,
poštovani sudionici ovog svetog slavlja!

1. Danas slavimo misijsku nedjelju koja nam doziva u svijest Gospodinovu zapovijed: „Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Idite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!“ (Mt 28, 18-20). Tijekom vremena, nakon što su europski narodi prihvatili kršćanstvo, prevladalo je među kršćanima shvaćanje kako se ta Isusova zapovijed poglavito odnosi na naviještanje evanđelja narodima koji još nisu čuli za njega. I danas, ove nedjelje, mislimo prvenstveno na Crkvu i njezino djelovanje među narodima koji nisu tradicionalno kršćanski. A to su poglavito narodi Azije i Afrike. Ipak nas mnogi znakovi vremena upozoravaju na to da su i tradicionalno kršćanske zemlje danas sve više raskršćanjene i time također sve potrebnije misija, odnosno nove evangelizacije. Među one koji su to već odavno shvatili možemo ubrojiti i Majku Mariju

Krucifiksu Kozulić, za koju dijecezanski postupak za proglašenje blaženom svečano otvaramo upravo kad Crkva slavi misijsku nedjelju.

2. Tko je bila ta žena koju kanimo, ako je Božja volja, proglasiti blaženom i time ju dati vjernicima kao uzor za nasljedovanje? Evo njezina kratka životopisa: Marija Kozulić rođena je ovdje, u našem gradu Rijeci, 20. rujna 1852. godine, u brojnoj i uzornoj kršćanskoj obitelji podrijetlom s otoka Lošinja. Živjela je u trima biskupijama: u Tršćansko-koparskoj

deset godina, u Krčkoj biskupiji četiri i pol godine, a najduže u Rijeci, gdje je 1895. osnovala Zavod za siromašnu djecu i mladež te 1899. Kongregaciju Kćeri Presvetog Srca Isusova za odgoj siromašne djece i mladeži. U Rijeci je 29. rujna 1922. godine i umrla na glasu svetosti.

Marija se školovala u Rijeci i Gorici u Italiji. Završila je učiteljsku školu, potom i školu za odgojiteljice u dječjim vrtićima, a kao kći bogate brodovlasničke obitelji imala je mogućnost steći glazbeno obrazovanje i naučiti strane jezike. Odrasla je u obiteljskom ozračju prožetom živom vjerom. Roditelji su svoju djecu poticali riječju i primjerom na prihvaćanje i izvršavanje Božje volje ne samo dok su bila s njima u roditeljskom domu nego i kad su se osamostalila. O tome, između ostaloga, svjedoči pismo što ga je majka mladoj Mariji uputila nakon što je napustila obiteljsko gnijezdo, u kojemu ju pita pohađa li sv. misu te ju potiče: „preporučam ti da živiš u miru i predana u volju Božju“ (Majčino pismo, 2. VII. 1888.).

3. Čime se ova žena toliko istaknula da ju Crkva želi proglasiti blaženom i preporučiti kao uzor za nasljedovanje vjernicima? Možemo reći da za to postoji više razloga koji zajedno čine harmoničnu cjelinu. Prije svega, Majka Marija bila je velika vjernica, posve predana i poslušna Božjoj volji, kako su je njezini roditelji naučili i odgojili. Prateći njezin život i djelo, možemo s punim pravom na nju primijeniti Isusove riječi što ih je rekao nekoj ženi Kanaanki: „O ženo! Velika je vjera tvoja!“ (Mt 15, 28). O njezinoj velikoj vjeri, kojom se posve predala volji Božjoj i suobličila Kristu, svome jedinom Učitelju, svjedoči i njezin izbor redovničkog imena „Krucifiksa“. Biti Krucifiksa, s Kristom raspeta, njemu posve suobličena, te s njime bez zadržke izvršiti volju Očevu, ljubiti sve ljude, a posebno najsiromašnije i najslabije, ljubavlju njegova Presvetog Srca, izrazi su i znaci njezine velike vjere. U želji da bude što sličnija Kristu poniznom i milosrdnom, molila je: „Udijeli mi, Gospodine, duboku poniznost i milosrdnu ljubav“ (Bilješke, lipanj 1882.).

Svoju je vjeru hranila Božjom riječju i Presvetim Isusovim tijelom i krvi u pričesti i pobožnim danonoćnim klanjanjem pred njime u svetohraništu. O njezinoj dubokoj i trajnoj urojenosti u molitvi u Gospodina i u njegovo Presveto Srce svjedoče i riječi koje je preuzela iz današnjeg evanđelja i unijela u poglavlje o molitvi u Pravilima i Konstitucijama Kongregacije: „Oporet semper orare et non deficere – Valja uvijek moliti i nikada ne prestati“ (Lk 18, 1). O njezinu iskustvu molitve i njezine učinkovitosti svjedoči i izjava kako joj „pomoć s neba nikad nije izostala“ kad god je molila. Zato je duboko vjerovala u Božju providnost i na nju se, a ne

na svoje ljudske sile, oslanjala u svim svojim pothvatima i naumima. Snagom vjere i molitve nadvladavala je sve kušnje, nepravde, bolesti, nerazumijevanja i progonstvo.

4. Ali ona nije ostajala samo na lijepim riječima, nije govorila samo Gospodine, Gospodine, nego je i izvršavala volju Oca nebeskoga (usp. Mt 7, 21). Zbog toga je njezina vjera urodila mnogim hvalevrijednim djelima, koja danas nastavljaju njezine duhovne kćeri koje žive u dvjema zajednicama, hrvatskoj pod imenom Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova i talijanskoj imena Figlie del Sacro Cuore di Gesù. Od srca vas, drage sestre, pozdravljam i u Gospodinu dijelim s vama radost i ponos zbog današnjega dana, tako lijepog i važnog za sve vas i za sve nas zajedno s vama. Već kao katolička laikinja i članica Pobožne udruge Kćeri Srca Isusova Majka Krucifiksa je niz godina vrlo angažirano djelovala kao odgojiteljica i vjeroučiteljica. Kasnije je nastavila činiti isto i kao redovnica i poglavarica u Kongregaciji Kćeri Presvetog Srca Isusova te u Zavodu za siromašnu djecu i mladež, kao i u Risiki, kad je za vrijeme Prvog svjetskog rata morala napustiti Rijeku. U Konstitucijama Kongregacije istaknula je: „Nema uzvišenijeg posla od odgoja mladeži“ (Const. XVIII, 1904., 71). U tom se smislu, dok je još živjela u Trstu, zavjetovala: „Služit ću Gospodinu, služiti ću mu dovijeka u siromašnoj djeci i mladeži.“

Ali ne smijemo zaboraviti da se s jednakom majčinskom brigom, oplemenjenom ljubavlju Presvetoga Srca Isusova, brinula i za sve siromašne, nemoćne i umiruće ljude, zbog čega ju danas nazivamo riječkom „Majkom Terezijom“. Sve je to činila u vremenu kad u našoj sredini nije bilo sustavne skrbi za siromašnu djecu, mlade i odrasle ljude.

5. Iz svega rečenoga proizlazi da je Majka Marija Krucifiksa Kozulić ozbiljno težila za sve-tošću i da je ostvarila ono što je uzela kao svoj životni program, kad je napisala: „Želim živjeti i umrijeti sveto.“ Možemo reći da je ona već krajem devetnaestog i početkom dvadesetog stoljeća činila ono na što je bl. Ivan Pavao II. pozvao Crkvu u Apostolskom pismu *Ulaskom u novo tisućljeće*: „Prije svega, bez oklijevanja kažem da je perspektiva u koju treba smjestiti čitav pastoralni hod svetost“ (NMI, 30). Budući da se evangelizacija ostvaruje poglavito životnim svjedočenjem kršćana, tj. svetošću, Majka Marija Krucifiksa bila je svojim životom i djelom doista istinska misionarka u svojoj sredini koja se već u ono vrijeme nalazila pod jakim utjecajem raznih nekršćanskih i protukršćanskih strujanja. Njezina je trajna želja bila sve privesti Kristu i u njemu sve obnoviti, prema riječima ondašnjega pape sv. Pija X., koje je izrekao prilikom posvete svijeta Presvetom Srcu Isusovu: „Instaurare omnia in Christo“ (*Obnoviti sve u Kristu*).

6. Evangelizirati svetošću vlastita života – to je poruka Majke Krucifikse svima nama, poruka jednako važna za njezino kao i za naše vrijeme. Imajući u vidu upravo tu njezinu ozbiljnu težnju za svetošću, za potpunim predanjem u volju Božju i u službu Crkve, kao i njezinu odlučnu zauzetost za kršćanskih odgoj djece i mladeži i ništa manju brigu za siromahe svake vrste te majčinsku ljubav prema svakom čovjeku, smatrali smo uputnim pokrenuti službeni postupak za njezino proglašenje blaženom. I to danas činimo, nakon što smo prethodno zatražili i dobili suglasnost Kongregacije za kauze svetih. A Gospodinu se preporučujemo da on ovo naše djelo svojom milošću pretekne i pomoću prati, kako bi ono s njime počelo i po njemu završilo. Amen.

Katedrala sv. Vida, 20. listopada 2013.

mons. dr. Ivan Devčić, nadbiskup metropolit riječki

Preuzeto sa: www.ri-nadbiskupija.com

ZAHVALNI GOVOR VRHOVNE GLAVARICE DRUŽBE SESTARA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

**Preuzvišeni oče Nadbiskupe, poštovani i dragi sudionici ovoga
zahvalnog euharistijskog slavlja!**

Na današnji dan veliku zahvalnost uime svih sestara Presvetog Srca Isusova, naših dobročinitelja i prijatelja želim uputiti Trojednom Bogu za dar svetoga života naše Majke Marije Krucifikse Kozulić.

Na poseban način među nama pozdravljam pranećakinju naše Majke Utemeljiteljice gospođu Tatanu Cosulich Mazzaroli i njezina supruga generala Silvija Mazzarolija.

Pozdravljam i zahvaljujem mons. dr Ivanu Devčiću, riječkom nadbiskupu i odgovornom voditelju Postupka za proglašenje blaženom i svetom službenice Božje Majke Marije Krucifikse, za predvođenje ovoga euharistijskog slavlja, ali i za sve što čini za našu Družbu. Pozdravljam sve svećenike, redovnike, redovnice drugih Družbi, a osobito vas Kćeri Presvetog Srca Isusova iz Terontole na čelu s Madre Elenom Agosto. Također, pozdravljam vlč. Fabrizija, don Alessandra i vjernike koji su stigli iz Italije. Pozdravljam bogoslove i njihove poglavare. Pozdravljam sve članove Postupka za proglašenje blaženom i svetom Majke Marije Krucifikse Kozulić. Pozdravljam sve i zahvaljujem svim predstavnicima medija.

Iskrenu zahvalu upućujem s. Dobrosravi Mlakić, postulatorici za proglašenje blaženom Majke Krucifikse za sav uloženi trud i vama, drage sestre naše Družbe, koje ste za ovaj svečani dan pristigle iz svih naših zajednica. Obistinjuju se riječi naše Utemeljiteljice: „U jedinstvu je snaga!“

Zahvaljujem vama, dragi vjernici, koji ste zajedno s nama svjedoci ovoga povijesnog događaja u Rijeci. Zahvaljujem svima koji su na bilo koji način pripremali i vodili trodnevnicu, a i inače sudjelovali u pripremanju ovoga događaja. Posebnu zahvalnost upućujem voditelju trodnevnicke fra Ivici Petanjaku OFM^{Cap.}, župniku Župe Gospe Lurdske. Zahvaljujem katedralnom zboru *Sancti Viti* na čelu sa s. Reginom Kristanić i dirigentom Ninom Načinovićem za animiranje pjevanja i sviranja na ovoj svetoj misi.

Početak ovoga dijecezanskog Procesa za proglašenje blaženom i svetom naše sugrađanke i redovnice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, sve nas obvezuje na rad oko svoga duhovnog života, ali i na zalaganje oko rada na povjerenim nam darovima kojima možemo i trebamo ovo društvo učiniti mjestom susreta i života za sve. I završit ću riječima Majke Krucifikse: *Divne li providnosti! Divan je Bog koji pomaže i nadahnjuje! On je Bog koji daje i vodi. Iako sam nedostojna, izdiže me tvoja veličina, divna tvoja ljepota kojoj se klanjam. O divno Srce moga Isusa, ti si moj život. Promijeni moje srce i ispuni ga svojom svetom ljubavlju.*

Rijeka, 20. listopada 2013.

s. Nives Stubičar
Vrhovna glavarica

RINGRAZIAMENTO ALLA CELEBRAZIONE DI APERTURA DEL PROCESSO PER LA CAUSA DI BEATIFICAZIONE DELLA MADRE

Un breve ringraziamento in lingua italiana. Breve, ma molto sentito e profondo. Noi, F.S.C., con la letizia dello Spirito e del cuore, ringraziamo il Signore Gesù per aver suscitato nella Chiesa la Serva di Dio Madre Maria Crocifissa Cosulich, figlia amata e serva fedele del Cuore di Cristo, Fondatrice delle due Congregazioni sorelle.

Grazie a tutta la Chiesa locale di Fiume, qui rappresentata e presieduta da S. E. Rev. ma l'Arcivescovo Mons. Ivan Devčić per aver accolto e seguito con amore di padre tutta la procedura per arrivare a questo inizio del Processo per la causa di beatificazione.

Un grazie grande alla Congregazione delle "Sestre Cordis Jesu" e in particolare a sr. Dobroslava Mlakić, amante e intrepida lavoratrice per il riconoscimento delle virtù della Madre.

Ed ora, non per ultimo, un pensiero a Madre Crocifissa: "Madre, grazie che, nella tua vocazione, ci hai generate all'Amore del Cuore di Cristo. Siamo fiere di essere tue figlie spirituali ed anche intimamente motivate a ricomporre e sviluppare la tua originaria fondazione nell'oggi della nostra storia che è storia di salvezza. Insegnaci ad amare come tu hai amato e a servire come tu hai servito, secondo l'insegnamento di Gesù. Grazie Madre Crocifissa!"

Un augurio di buon lavoro alla Commissione appena insediata.

Fiume, 20 ottobre 2013.

*Suor Elena Agosto
Superiora generale*

ZAHVALA POVODOM SVEČANOSTI OTVARANJA PROCESA ZA BEATIFIKACIJU MAJKE

Kratka zahvala na talijanskom jeziku. Kratka, no srdačna i duboka. Mi, F.S.C. (*Kćeri Presvetog Srca Isusova*), s radošću Duha i srca, zahvaljujemo Gospodinu Isusu što je u Crkvi nadahnuo službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu Kozulić, voljenu kćer i vjernu službenicu Srca Kristova, Utemeljiteljicu dviju sestrijskih družbi.

Zahvaljujemo se Crkvi u Rijeci, koju predstavlja i predvodi njegova preuzvišenost, nadbiskup mons. Ivan Devčić koji se zauzeo i koji je s očinskom ljubavlju pratio čitav postupak kako bi došlo do ovog početka Procesa beatifikacije.

Veliko hvala Družbi „Sestre Cordis Jesu“, a naročito s. Dobroslavi Mlakić, koja se kao zaljubljenica u kreposti Majke neumorno zalagala za njihovo priznavanje.

I, na kraju, ništa manje važna, zahvala Majci Krucifiksi: „Majko, hvala ti, što si nas svojim pozivom potaknula na Ljubav Srca Kristova. Ponosimo se što smo tvoje duhovne kćeri i što smo duboko motivirane rekonstruirati i razvijati tvoj izvorni osnutak u sadašnjosti naše povijesti koja je povijest spasenja. Uči nas ljubiti kao što si ti ljubila i služiti kao što si ti služila, slijedeći nauk Isusov. Hvala ti, Majko Krucifiksa!“

Dobar rad želim upravo ustanovljenoj Komisiji.

Rijeka, 20. listopada 2013.

*s. Elena Agosto
Vrhovna glavarica*

Zajedno u čast Utemeljiteljice

Povodom početka biskupijskog procesa za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, našu Družbu, a na poseban način zajednicu sestara u Kući matici, u večernjim satima 19. listopada počastile su svojim dolaskom Kćeri Presvetog Srca Isusova koje su za tu prigodu stigle iz Terontole zajedno s vrhovnom glavaricom s. Elenom Agosto, župnikom don Alessandrom Nellijem i vjernicima laicima. Nakon sudjelovanja u trećem danu trodnevne pripreme u katedrali sv. Vida uputili smo se prema našoj Kući matici na Drenovi.

Dan proslave početka procesa započele smo Jutarnjom molitvom i prigodnom meditacijom popraćenom simboličnim gestama u znak proslave Svjetskog dana misija, početka procesa i karizmatškog življenja dviju zajednica Kćeri i Sestara Presvetog Srca Isusova. Prepuštanje volji Božjoj u svim prilikama jedna je od najznačajnijih označnica svetosti Majke Krucifikse. Na više mjesta postoje zapisi o tome, a jedan od najznačajnijih je onaj iz 1916. godine, izrečen prilikom premještaja u Risiku: „Fiat Amor mio, Fiat!“ – „Neka bude, Ljubavi moja, neka bude!“ U duhu te poruke Majke Utemeljiteljice

te u jednostavnosti i zajedništvu obiteljskog stola, protekao je jutarnji susret duhovnih kćeri „Riječke Majke“. Kako svjedoči s. Elena Agosto: „Dvije Zajednice živjele su zajedno, sestrijski, jednu veliku radost u Duhu, jednu radost koja je preludij velikim događajima u imenu Gospodina Isusa, a koje, bez daljnjega, Majka s neba pripravlja za svoje duhovne kćeri“.

Vrhunac susreta bilo je sudjelovanje u svečanom euharistijskom slavlju u katedrali sv. Vida u znak početka službenog postupka za proglašenje blaženom i svetom službenice Božje Marije Kozulić. To slavlje, već u sebi bogato kao liturgijsko nedjeljno slavlje, bilo je posebno i zbog prve svečane sjednice koja mu je uslijedila, ali i stoga što se ta svečana proslava održavala upravo na Svjetski misijski dan. Radujući se tom velikom događaju usmjerenom istraživanju, prepoznavanju i proglasu svetosti Majke Krucifikse, Kćeri i Sestre Presvetog Srca Isusova, pozvane su prije svih ostalih, živjeti redovničko posvećenje u duhu te poruke i karizme zajedničke im Majke Utemeljiteljice. Zahvalne riječi vrhovnih glavarica dviju postojećih zajednica, izrečene pri završetku slavlja, upućuju k istom cilju. Neka Gospodin blagoslovi korake upravljene k zajedništvu Kćeri i Sestara, kao i nastojanja svih uključenih u Proces za proglašenje blaženom Majke Marije Krucifikse, kako bi ona jednog dana „zablistala“ u Crkvi kao žena, odgojiteljica u vjeri i redovnica-utemeljiteljica sveta života, koja je već sada mnogima zagovornica na putu ljubavi.

s. Marijana Mohorić

Duhovne vježbe u Terontoli

“Grandi cose ha fatto il Signore per noi!”

Sì, grandi cose sta facendo il Signore per noi!

E' il canto che esce spontaneo dall'anima delle Figlie del Sacro Cuore di Gesù a Terontola e che, nel silenzio orante, si espande come preghiera ed anelito e si unisce a quel canto di lode e di gloria che Maria, innalzò, il giorno in cui, incontrando la cugina Elisabetta, esultò di gioia e di gratitudine, magnificando il Signore e riconoscendo che Egli, potente e misericordioso, è presente ed opera “grandi cose”, quelle che, prima di vederle con gli occhi, si contemplanano con il cuore e con gli occhi dello spirito.

“Magnificat anima mea Dominum!...”, dice Maria.

“Magnificat anima nostra Dominum” ripetono le Figlie del Sacro Cuore di Gesù.

Tanta esultanza e riconoscenza e lode da parte delle Figlie del Sacro Cuore di Gesù scaturiscono da un'importante esperienza, vissuta all'interno della Congregazione, quasi un disegno manifesto della Provviden-

„Velika nam djela učini Gospodin!“

Da, velika nam djela čini Gospodin!

Pjesma je to koja spontano izlazi iz duše Kćeri Presvetoga Srca Isusova u Terontoli i koja se, u molbenoj tišini, širi kao molitva i čežnja te se sjedinjuje s onom pjesmom hvala i slave koju je Marija uzdigla Gospodinu, na dan kada u susretu s rođakinjom Elizabetom, zaklikta od radosti i zahvalnosti, veličajući Gospodina i priznavajući da je On, moćan i milosrdan, prisutan i da izvodi „velika djela“, koja se, prije nego što postanu vidljiva očima, promatraju srcem i duhovnim očima.

“Magnificat anima mea Dominum!...”, kaže Marija.

“Magnificat anima nostra Dominum”, ponavljaju Kćeri Presvetog Srca Isusova.

Toliki ushit i priznanje i hvala Kćeri Srca Isusova izviru iz velikog iskustva, proživljenog u Kongregaciji, gotovo kao očit nacrt Božje Providnosti... koji ponovno oživljuje odnos dijaloga i duhovnog zajedništva, već postojećeg između ogranka Kongregacije koji se

za... quello di ravvivare il rapporto di dialogo e comunione spirituale già esistente fra il ramo della Congregazione che si trova a Fiume e quello presente a Terontola, nella consapevolezza di essere nate dalla stessa Madre, Suor Maria Crocifissa che è stata la Fondatrice dell'Ordine e di cui la Chiesa sta riconoscendo le virtù eroiche.

Suor Dobroslava Mlakić' SCJ, Superiora dalla comunità del Sacro Cuore a Fiume e Postulatrice nel processo di beatificazione della Madre, propone alle Figlie FSC, un corso di esercizi spirituali a Terontola, dal 19 al 25 Agosto, avente come tema: "Madre Maria Crocifissa, modello di fede e di fiducia in Dio".

Due vive realtà spirituali, due anime: quella delle Sorelle e quella delle Figlie si uniscono per accogliere – nuovamente – come sorelle – lo spirito della Madre. La Madre accoglie le due realtà spirituali in un unico abbraccio, per "donarsi" nuovamente e continuamente in un Amore Unico e Unificante: l'Amore del Cuore di Cristo!

Suor Dobroslava, ci ha proposto, in modo magistrale e coinvolgente, la grande spiritualità della Madre Crocifissa, il suo amore intimo e sponsale al Cuore di Cristo, generoso e forte, la sua capacità di tradurre questo amore in gesti concreti di accoglienza, di aiuto, di educazione verso il piccolo, il povero. Prima però è stata lei stessa in ascolto amoroso della Madre, l'ha a lungo pregata, meditata, interiorizzata, in modo tale da essere poi capace da far sentire e trasmettere anche a noi la grande ricchezza interiore e l'amore della sua Maternità verso di noi, sue figlie spirituali.

La Madre: una spiritualità tutta riversata al centro della Divinità del Cristo, Dio-Amore, il quale Solo può riempire il cuore umano, spingendolo, per amore, a partecipare alla Sua Passione e poi alla Sua Gloria eterna.

Il Suo spirito ci attira alla preghiera: alla preghiera del cuore, continua, fiduciosa, trasformante, contagiosa. E' in quella intimità con il Cuore di Cristo che conosciamo i sentimenti di Lui e impariamo la saggezza

nalazi u Rijeci i ovog nazočnog u Terontoli, u svijesti da su oba rođena od iste Majke, Sestre Marije Krucifikse, koja je utemeljiteljica Družbe i kojoj Crkva upravo priznaje herojske krjeposti.

Sestra Dobroslava Mlakić, SCJ, predstojnica zajednice sestara Presvetog Srca Isusova u Rijeci i postulatorica u procesu beatifikacije Majke, drži Kćerima FSC (Presvetog Srca Isusova) tečaj duhovnih vježbi u Terontoli, od 19. do 25. kolovoza, na temu: „Majka Marija Krucifiksa, uzor vjere i pouzdanja u Boga“.

Dvije žive duhovne stvarnosti, dvije duše, ona Sestara i ona Kćeri, ujediniju se da bi prihvatile – ponovno – kao sestre - duh Majke. Majka prihvaća dvije duhovne stvarnosti u jedan jedincati zagrljaj, kako bi se „darovala“ ponovno i neprekidno u jednoj jedinjoj i sjedinjujućoj Ljubavi: Ljubavi Srca Kristova!

Sestra Dobroslava iznijela nam je, značajki i uživljeno, veliku duhovnost Majke Krucifikse, njezinu intimnu i zaručničku ljubav prema Kristovu Srcu, velikodušnu i jaku; njezinu sposobnost da tu ljubav pretvara u konkretna djela prihvaćanja, pomaganja i odgajanja malenih i siromašnih. Najprije je pak ona sama s ljubavlju osluškivala Majku, dugo joj se molila, meditirala, usvajala na takav način da bi potom postala sposobna osjećati i prenositi također nama veliko unutarnje bogatstvo i ljubav njezina Majčinstva prema nama, njezinim duhovnih kćerima.

Majka: sva joj je duhovnost usredotočena na Kristovo Božanstvo, na Boga Ljubavi, koji jedini može ispuniti ljudsko srce potičući ga da, iz ljubavi, sudjeluje u njegovoj Muci i potom u njegovoj vječnoj Slavi.

Njezin nas duh privlači na molitvu: molitvu srca, ustrajnu, zaufanu, preobrazbenu, koja osvaja.

dell'umiltà, della mitezza, dell'amore, virtù tanto care alla Madre

E' in quella intimità, cuore a cuore con il Dio di Amore, che anche tu, per vocazione figlia della Madre, diventi capace di vedere le povertà e le fragilità umane di oggi, di sentire il gemito dei figli lontani e di farli tuoi, nel cuore, nella preghiera e nelle opere, in uno spirito di accoglienza, di condivisione, di dono, erede del carisma, dell'impegno di missione continua nell'oggi della Chiesa e del mondo.

Si soltanto se mi sarò accostata all'Amore e lo avrò accolto, saprò cosa vuol dire "Amare".

Questo ci insegna la Madre: vendere tutto per comprare il vero Tesoro, la Perla preziosa, Gesù.

"Non aver paura, rimani nel Suo Cuore ed imparerai ad amare".

Sì, perché l'Amore è sempre nuovo, travolgente, unificante.

Soltanto se sarai capace di morire, darai la vita, perché altri l'abbiano in abbondanza.

Come per Gesù: Amore e Dolore, Croce e Resurrezione vanno sempre insieme. Così è stato anche per la Madre!

Grazie, Madre Crocifissa: siamo fiere e grate di essere tue figlie, per vocazione.

Ti preghiamo: "Intercedi per noi, perché possiamo seguirti sulla via dell'Amore, della consacrazione, della missione, così come tu l'hai vissuta... fino in fondo! Insegnaci e guidaci nel rendere leggibile e affascinante il carisma, oggi!

Grazie, Suor Dobroslava!

Oltre alla Parola ispirata che ci hai donato, ci hai dato un esempio di sequela e di spirito fraterno.

Grazie a Madre Nives che ci ha permesso tutto questo.

Ci sentiamo unite nella stessa vocazione, in un'unica fervente preghiera, affinché presto siano riconosciute le Virtù eroiche della Madre, esempio e faro luminoso, nella Chiesa.

Suor Elena Agosto

U toj intimnosti s Kristovim Srcem upoznaješ njegove osjećaje i učiš mudrost poniznosti, blagosti, ljubavi, krjeposti koje su tako bile drage Majci.

U toj intimnosti, srce k srcu s Bogom Ljubavi, također ti, koja si po pozivu kći Majke, postaješ sposobna vidjeti današnje ljudsko siromaštvo i krhkost, osjetiti jecaj dalekih sinova i posvojiti ih, u srcu, u molitvi i u djelima, u duhu prihvaćanja, sudjelovanja, davanja, nositelju karizme, zauzimanja za stalno poslanje u današnjoj Crkvi i svijetu.

Da, samo ako se budem približila Ljubavi i prihvatila je, znat ću što znači „voljeti“.

To nas uči Majka; prodati sve da bismo stekli istinsko blago, dragocjen biser - Isusa.

„Ne boj se, ostani u njegovu Srcu i naučit ćeš voljeti!“

Da, jer je Ljubav uvijek nova, neodoljiva, sjediniteljska. Samo ako budeš sposobna umrijeti, dat ćeš život, da ga drugi imaju u obilju.

Kao kod Isusa: Ljubav i bol, križ i uskrnuće uvijek idu zajedno. Tako je bilo i kod Majke!

Hvala ti, Majko Krucifiksa! Ponosne smo i zahvalne što smo po zvanju tvoje kćeri.

Molimo te: „Zagovaraj nas, kako bismo te mogle slijediti na putu Ljubavi, posvećenja, poslanja, onako kako si je ti živjela ... sve do kraja! Pouči nas i vodi nas da karizmu pokazemo čitljivom i privlačnom, danas!

Hvala, sestro Dobroslava! Osim nadahnute Riječi koju si nam darovala, dala si nam primjer nasljedovanja i sestrinskog duha.

Hvala Majci Nives koja nam je sve ovo omogućila.

Osjećamo se sjedinjene u istom pozivu, u jedincatoj gorljivoj molitvi, kako bi ubrzo bile priznate herojske krjeposti Majke, uzora i sjajnoga svjetionika u Crkvi.

sestra Elena Agosto

Proглаšenje blaženim vlč. Miroslava Bulešića

Dan koji će zauvijek ostati utisnut u srcima vjernika, zasigurno je subota 28. rujna 2013. godine, kada je u pulskoj Areni, svećenik i mučenik Miroslav Bulešić proglašen blaženim. Velika je to milost za cijelu našu domovinu, osobito Istarsku županiju. Velika milost i radost bila je i za nas sestre sudjelovati na tom svetom činu. U ranim jutarnjim satima tridesetak naših sestara na čelu s vrhovnom glavaricom s. Nives Stubičar, i tri laikinje, krenule su autobusom prema Puli. Cijelim putem imali smo organiziran program koji smo započeli molitvom, a nastavili upoznavanjem lika i života vlč. Miroslava Bulešića. U pulskoj Areni bio je organiziran pretprogram koji je počeo u 9,30 sati. Animirali su ga razni izvođači - pjesmama i meditativnim tekstovima nadahnutim životom vlč. Miroslava Bulešića. Za to vrijeme u pulskoj Areni i oko nje okupilo se oko 17 tisuća hodočasnika.

Euharistijsko slavlje započelo je svečanom procesijom, a predvodio ga je izaslanik pape Franje kardinal Angelo Amato, pročelnik Zbora za proglašenje svetih, u koncelebraciji s uzoritim kardinalom Josipom Bozanićem, brojnim biskupima i više od 670 svećenika iz domovine i inozemstva. Nakon pokajničkog čina, mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup te postulator Jure Bogdan, zamolili su Papina izaslanika da slugu Božjega Miroslava Bulešića proglašava blaženim. Nakon pročitano g Apostolskoga pisma na latinskome, a potom na hrvatskome jeziku, Crkva u Hrvata dobila je novog blaženika. Arenom je ponosno i radosno odzvanjao dugotrajni pljesak i narod je zapjevao svečanu zahvalnu pjesmu Budi hvaljeno. Odmah zatim otkrivena je i slika Blaženika pokraj oltarnoga prostora te podignuta zastava. Brat novoga blaženika Josip Bulešić donio je pred oltar relikvije s krvlju Miroslava Bulešića te ih predao porečkom i pulskom biskupu u miru mons. Ivanu Milovanu koji ih je postavio na za to pripremljeno mjesto u blizini oltara. U prigodnoj homiliji kardinal Angelo Amato obratio se vjernicima ovim riječima:

„Dragi vjernici, možemo reći da je današnja beatifikacija don Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika, svetkovina mira nad ratom, bratstva nad podjelama, oprosta nad mržnjom, božanske ljubavi nad ljudskom zlobom. To je pozitivna poruka, evanđeoska, duboko božanska, koja pokreće naša srca da čine samo dobro. Njegovo je svjedočanstvo ljubavi: ‘Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje’ (Iv 15, 13). Današnja beatifikacija, koja daje novi sjaj divnom svjedočanstvu vaše vjere u Isusa Krista, znak je Božje milosti za sveopću Crkvu, a posebno za vašu Porečku i pulsku biskupiju. Blaženi Bulešić je istinski junak Crkve u Hrvatskoj, koja je četrdesetih godina prošlog stoljeća pretrpjela žestoki progon. (...) Svi zločini iz mržnje prema vjeri su odvratni, ali okolnosti ubojstva vašeg don Miroslava Bulešića su posebno odurne. Kao Isus pred svojim mučiteljima, tako je i don Miroslav uspio šaptati samo riječi oprosta: ‘Oče, oprosti im jer ne znaju što čine’ (Lk 23, 34). Ljudska zloća se iskalila nad nemoćnim svećenikom. Mržnja je ugasila jedan ljudski život. (...) Svećenici i vjernici, oplakujući hrabrog službenika Gospodnjega, prepoznali su već od početka u don Bulešiću mučenika vjere. (...) Dragi vjernici! Sad se možemo upitati: Tko je bio svećenik i mučenik Miroslav Bulešić? Je li bio pripravan za mučeništvo? Iz brojnih svjedočanstava osoba dostojnih povjerenja slijedi da je don Miro bio svjestan svoje misije prema vjernicima. (...) Don Miro je hrabro davao do znanja građanskim vlastima brojne slučajeve netolerancije spram vjere. (...) Svjestan da se u tom burnom vremenu nalazi u životnoj opasnosti, don Miro je često ponavljao: ‘Gospodine, moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim.’ (...) Često je ponavljao: ‘mržnja uzrokuje krvarenje, a ljubav zacjeljuje rane’. U svojoj duhovnoj oporuci od 23. travnja 1945. godine, prostodušno govori kako je uvijek činio samo dobro za svoj narod... I zaključio je ovo potresno svjedočanstvo govoreći: ‘Moja osveta je oprost’. (...) Don Miroslav je bio čovjek vjere, koji je poučavao malene i velike da žive od vjere. Danas nas poziva da našu vjeru sačuvamo kao najveću dragocjenost i da se ne izgubimo u svijetu prolaznih ideologija. Subraći svećenicima naš Blaženik poručuje da je ljubav duša našeg služenja. On vas poziva, dragi svećenici, da poput njega budete svjedoci beskrajne ljubavi Srca Isusova, prihvaćajući svakoga s ljubavlju, poštovanjem i milosrđem. Današnja beatifikacija našeg svećenika i mučenika je događaj mira, bratstva, prijateljstva i ljubavi, kako nam Isus danas u evanđelju govori: ‘Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge’ (Iv 15, 17). Blaženi Miroslave Bulešiću, moli za nas. Amen.“

Ovim ohrabrujućim riječima potaknuti smo da živimo svoju vjeru dostojni poziva kojim smo pozvani i dara Kristove ljubavi te dublje promišljamo o vlastitoj vjernosti i dosljednosti Gospodinu. Ohrabreni životom novog Blaženika ispovjedili smo svoju vjeru i uputili Gospodinu svoje molitve. Među ostalima, jedan zaziv molitve vjernika pročitala je s. Tajana što je za nju bila velika milost i čast. Nakon euharistijske službe na latinskome jeziku, dok je puk odgovarao na hrvatskome, za ovaj milosni događaj zahvalili smo Bogu himnom Tebe Boga hvalimo. Prije blagoslova poslušali smo Himan blaženome Miroslavu Bulešiću autora Danijela Načinovića, a u izvedbi mješovitog zbora koji je animirao sv. misno slavlje. Zsigurno će svjedočanstvo života novoga Blaženika biti izvor trajnog nadahnuća i ohrabrenja za sve one koji žele hoditi Kristovim putem. A nas, Sestre Presvetog Srca Isusova, ovaj događaj još je više potaknuo ne samo da se molimo novome blaženiku nego da se žarče utječemo u zagovor našoj utemeljiteljici Majci Mariji Krucifiksi Kozulić, kako bismo i nju što prije ugledali uzdignutu na čast oltara. Molimo za tu milost.

s. Tajana Hrvatín

Diplomirala s. Tereza Gojani

Tijekom studija predškolskog odgoja na Odjelu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, s. Tereza Gojani pripremala se za službu odgojiteljice u DV „Nazaret“. Studij je završila 30. rujna 2013. godine obranom završnog rada – *Utjecaj vjerskog odgoja na razvoj djece predškolske dobi*, koji je izradila pod vodstvom mentorice prof. dr. sc. Nevenke Tatković i komentatorice dr. sc. Linde Juraković.

Glavni cilj rada bio je utvrditi „utječe li vjera i u kojoj mjeri na promjenu ponašanja djece i je li ona nužna kao odgojni dio u razvoju djeteta“ (str. 5). Hodu do toga cilja prethodilo je definiranje i postizanje posrednih zadataka, odabir primjerene metodologije i instrumentarija istraživanja koje je provedeno u Dječjem vrtiću „Nazaret“. Rezultati rada organizirani su u sedam sadržajnih poglavlja s pripadnim slikama, tablicama i grafikonima. Anketnim istraživanjem, obradom rezultata i metodom teorijske analize koja se temelji na proučavanju relevantne literature o temi još je jednom potvrđena sljedeća teza: „Kada dijete religiozno odgajamo, ne namećemo mu nešto što bi mu bilo tuđe, nego se odazivamo na njegovu šutljivu molitvu: ‘Pomogni mi da se približim Bogu koji je u meni’“ (A. Hobljaj, 2006., str. 10).

Čestitamo s. Terezi na postignutim rezultatima tijekom studija i na odličnom uspjehu pri obrani završnog rada želeći joj obilje Božjega blagoslova u radu s najmanjima i najpotrebnijima. Neka je u toj službi prati zagovor Majke Krucifikse koja je odgojiteljice upućivala riječima: „Ulij u svoju djecu čitavo svoje srce i u njihovu dušu Božju ljubav. Pristupi toj svetoj dužnosti pažljivo i vrlo spremno“.

s. Marijana Mohorić

Svjetski dan hospicija i Marijanski dan u Hospiciju „Marija K. Kozulić“

U subotu 12. listopada djelatnici i volonteri Hospicija „Marija K. Kozulić“ proslavili su Svjetski dan hospicija organizirajući promociju palijativne skrbi na riječkome Korzu. Prema riječima ravnateljice Hospicija s. Danijele Orbanić, prvotni cilj tako organizirane proslave bio je formativne i informativne naravi kako bi se povećala svijest građana o hospiciju i skrbi bolesnika koji se nalaze u terminalnoj fazi bolesti. U promociji su sudjelovale i učenice Učeničkog doma Podmurvice i one iz našega Doma Marije Krucifikse Kozulić. Istoga dana obi-

lježavao se i Marijanski dan u Godini vjere pa je za članove obitelji i rodbinu svih preminulih u Hospiciju, u večernjim satima, organizirana meditativna molitva i euharistijsko slavlje u kapelici Bogoslovnog sjemeništa Ivana Pavla II. Prigodni meditativni program animirale su sestre Presvetog Srca Isusova iz Kuće matice na Drenovi, a slavlju je nazočila i vrhovna glavarica Družbe s. Nives Stubičar. Euharistijsko slavlje u 18,30 sati predvodio je riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić, a koncelebrirao je rektor Bogoslovnog sjemeništa vlč. Sanjin Francetić. U prigodnoj homiliji Nadbiskup je zahvalio svim djelatnicima ukazavši na vrijednost zauzimanja za čovjeka i obranu njegova dostojanstva sve do trenutka njegove prirodne smrti. Posebno se obratio članovima obitelji preminulih u riječkom hospiciju, pozivajući sve nazočne na odvažno svjedočanstvo kršćanskoga života.

Nakon molitvenog dijela slijedilo je druženje u prostorima Hospicija i poblize upoznavanje s aktivnostima te ustanove u koje se može uključiti svatko tko se osjeti potaknutim uložiti nešto svoga vremena i sposobnosti kako bi umirući imao dostojanstvenu njegu i skrb, a njegova obitelj adekvatnu pomoć i pažnju.

s. Marijana Mohorić

Malo al' od srca

U naselju Škurinje u Rijeci, nalazi se župna crkva sv. Ivana Krstitelja u kojoj je zaživio misijski duh, stoga je ovdje i Misijska nedjelja obilježena posebnim molitvama i prikupljanjem financijskih sredstava. Za to je svakako zaslužan župnik Kristijan Zeba koji je i nadbiskupijski povjerenik za misije te želi misijski duh proširiti i u drugim župama. U Riječkoj nadbiskupiji trenutno je osam župa intenzivnije uključeno u promociju misijskog djelovanja i u njima se redovito moli krunica za misije. I naša Kuća matica na Drenovi uključena je molitvom krunice svake subote, a starije, nemoćne i bolesne sestre prikazuju svoje žrtve i molitve za misionare i uspjeh misija. Ostale sestre u svoje slobodno vrijeme izrađuju ručne radove, razne suvenire

i stavljaju na prodaju za potrebe misija. Na svetoj misi vlč. Kristijan je u propovjedi istaknuo da je najveći problem današnjeg čovjeka vjerski egoizam. Mnogi se u vjeri povlače u sebe, „ja i moj Bog, moja krunica, moja molitva“ i tome slično. To nije dovoljno, Bog od nas očekuje mnogo više. Bog računa na tebe, na mene, da poput brojnih svetaca budemo oni koji će nastaviti ono što je započeo Ivan Krstitelj, apostoli i drugi sveci posebno u misijskim krajevima, kojih se danas sjećamo ne samo materijalno nego više u molitvi. Stoga želim da posebno u ovoj i u svakoj našoj župi zaživi misijski duh i da ne mislimo kako će nama biti nego da pomognemo ljudima koji oskudijevaju i gladuju. Nama je još uvijek dobro.

Ispred župne crkve postavljeni su misijski štandovi. Jedan od njih bio je s radovima sestara Presvetog Srca Isusova s Drenove. Sestre su dragovoljno i radosna srca izradile razne ručne radove i predmete te su darovale suvenire, krunice, sličice... Župljani i brojni gosti mogli su kupiti sve to kao i misijske suvenire, informativne brošure i mnoge druge predmete. Vrijedne domaćice ispekale su za prodaju kolače. Sva sredstva bit će uručena za potrebe misija u najsiromašnijim dijelovima svijeta. Sve to nadgledala je volonterka posvećena misijama Andreja Kunštek sa svojim suradnicama. Sestra Mihaela i ja bile smo radosne kad nam je rečeno da je sve prodano i da je prikupljena jedna lijepa svota za misije. Pozdravljaju Vas iz Kuće matice na Drenovi

s. Zvonimira Marojević i s. Mihaela Djaković

Zahvala osnivateljici i voditeljici župnoga zbora „Lahor“

U nedjelju 17. studenoga, nakon euharistijskog slavlja, članovi župnoga zbora Župe BDM Karmelske na D. Drenovi, zahvalili su našoj s. Bernardini Maslač za osnivanje i dugogodišnje vođenje zbora „Lahor“ te joj uručili prigodan dar. Bilo je to ugodno i dirljivo iznenađenje za sestru i sve prisutne vjernike. Na kraju misnoga slavlja jedna od članica zbora zahvalila je s. Bernardini sljedećim riječima:

„Ovo je trenutak kada našoj sestri Bernardini, kao osnivačici pjevačkog zbora ‘Lahor’, želimo zahvaliti za ogroman trud, nesebično zalaganje i veliku požrtvovnost. Kada su me zamolili da kažem par riječi ovom prigodom za Vas ili bolje reći – o Vama i nama – zapitala sam: ‘Zašto baš ja?’ - Rekli su mi: ‘Dugo je poznaješ i iz njezina si kraja.’ Ah, sinula mi je poveznica. Naime, moja mama je Hercegovka i imala je odličnu pedagošku metodu. Kada bih prigovarala nekom poslu ili zapitkivala, ona bi rekla: ‘Šuti i radi!’ Ovu ste metodu, sestro Bernardina, Vi odlično primijenili u radu s našim zborom. Kada bi netko nešto pitao ili prigovarao, Vi biste rekli Vaše čuveno: ‘Ící će!’, što bih ja u sebi prevela: ‘Šuti i pjevaj!’ I išlo je! Zbog Vašega velikog truda i požrtvovnosti nastao je i opstao ovaj pjevački zbor, koji, eto već 15 godina, dvostruko moli i slavi Boga na sv. misama te na blagdanima naše župe, sudjeluje na susretima i izletima te nas povezuje sa župljanima. Pjevanje u zboru postalo je naša ‘proteza’ za lakši hod kroz život.

Već smo toliko dugo zajedno, da mirno možemo reći: 'Župnici dolaze i prolaze, a naša časna i zbor ostaju!' jer i uz novu voditeljicu mi želimo i vidimo da ste uz nas i da s nama pjevate. I neka tako ostane.

Hvala Vam za sve čemu ste nas naučili, za Vaše strpljenje s nama, svaki blagdanski poklon koji je svaki član zbora uvijek osobno dobio. Hvala Vam za Vašu vjeru da možemo dalje i bolje. I hvala Vam za molitvu koju ste nas naučili pa s njome i sada nastavljamo započinjati naše probe: 'Djela naša, molim te, Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću svojom prati, Da se svaka naša molitva i radnja s Tobom uvijek započne i po Tebi započeta dovrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.'

Želimo Vam, časna Bernardina, puno zdravlja, mira i svako dobro. Od srca hvala!"

Uime zbora „Lahor“ *Božana Maršanić*

Završetak Godine vjere u Kući matici

Na svetkovinu Krista Kralja, u nedjelju 24. studenoga, na razini cijele Crkve završena je Godina vjere koju je proglasio papa Benedikt XVI. Tijekom cijeloga razdoblja Godine vjere imali smo prigode za osobnu izgradnju, razmatranje, molitvu i sakramentalni život kroz razne formativne susrete i duhovne obnove.

Bez vjere nemoguće je uzdati se u Gospodina. Bez vjere, Njega, koga nikad nismo vidjeli, ali ćemo ga jednom gledati licem u lice, nemoguće je ljubiti. Istinito svjedoči i papa Benedikt XVI. kad kaže: „Tko vjeruje u Boga, nikad nije sam“. Zato smo završetak Godine vjere u Kući matici odlučili obilježiti upravo na svetkovinu Krista Kralja i zaključiti u molitvenom ozračju u samostanskoj kapeli Navještenja u 17 sati. Razmatrali smo o tekstovima apostolskoga pisma „Porta fidei“ pape Benedikta XVI. i enciklike „Lumen fidei“ pape Franje, koje su meditativno animirale mlade sestre na čelu s vrhovnom glavaricom s. Nives Stubičar, dok je pjevanje animirala s. Marijana Mohorić. Godinu vjere zaključili smo molitvom za dar vjere i Ispoviješću vjere Hrvata katolika.

Bez obzira na to što je Godina vjere privedena kraju, svjesni smo da samo kroz pogled vjere život zadobiva smisao. Vjera nam daje predokusiti onu puninu Božje neizmjernosti,

dobrote i ljubavi za kojom toliko čeznemo. Nastavimo stoga svoj hod k ispunjenju te čežnje, kroz vrijeme ovozemnog života koje nam je darovano, nastavimo živjeti s vjerom, nadom i ljubavlju kako nam je pokazao sam Isus Krist.

s. Tajana Hrvatin

***Cantores Sancti Viti* i sestre pjevali Majci Krucifiksi**

O spomendanu sv. Cecilije, mučenice i zaštitnice crkvene glazbe, ove je godine organiziran susret zborova Prvostolnoga dekanata Riječke nadbiskupije u kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske u Rijeci, na Žabici. Nastupu zborova prethodilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio vlč. Mario Gerić. Ove godine proslava sv. Cecilije združila se s početkom trodnevne pripreve

uoči spomena preminuća sluge Božjega fra Ante Tomičića pa je prigodnu propovijed održao predvoditelj trodnevnice fra Zlatko Šafarić, OFMCap.

Nakon euharistijskoga slavlja zborovi Prvostolnog dekanata predstavili su se pjesmom po vlastitom izboru. Drugi po redu nastupio je, pod ravnanjem dirigenta Nina Načinovića, katedralni zbor *Cantores Sancti Viti* kojem su se pridružile naše sestre s. Bernardina Maslač, s. Velimira Marinović, s. Leopoldina Rukav i s. Tajana Hrvatin, kako bi zajedno izveli pjesmu u čast Majci Krucifiksi, za koju je tekst napisala naša s. Regina Kristanić, orguljašica zbora, a glazbu gosp. Ljubomir Kuntarić. Pjesma je komponirana uoči službenoga početka procesa za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Krucifikse Kozulić i prvi put izvedena tom prilikom, 20. listopada o. g. Bila je ovo druga izvedba te skladbe kojoj je prethodilo ugodno iskustvo suradnje.

Neka Gospodin blagoslovi sva nastojanja i neka svima udijeli milost slaviti ga molitvom, pjesmom i novošću života, kako čitamo u Službi čitanja o spomendanu sv. Cecilije: „Slavite Gospodina citrom, udarajte mu u psaltir od deset žica. Pjevajte mu novu pjesmu. Ono staro uklonite, naučiste novu pjesmu. Novi čovjek, novi zavjet, nova pjesma. Nova pjesma ne pripada starim ljudima. Nju uče samo novi ljudi, po milosti od staroga učinjeni novi; oni već pripadaju novom zavjetu, a to je nebesko kraljevstvo“ (sv. Augustin, Iz Tumačenja psalama, Ps 32, govor 1, 7-8: CCL 38, 253-254).

s. Marijana Mohorić

Korak bliže Bogu

Božji zov, poziv na samostanski život osjetila sam prije tri godine. U ovom radosnom vremenu iščekivanja Isusova rođenja, 15. prosinca, na treću nedjelju došašća, dok se pali radosna svijeća, došao je trenutak kada sam svečanim ulaskom u kandidaturu osjetila veliku radost Božjega milosrđa.

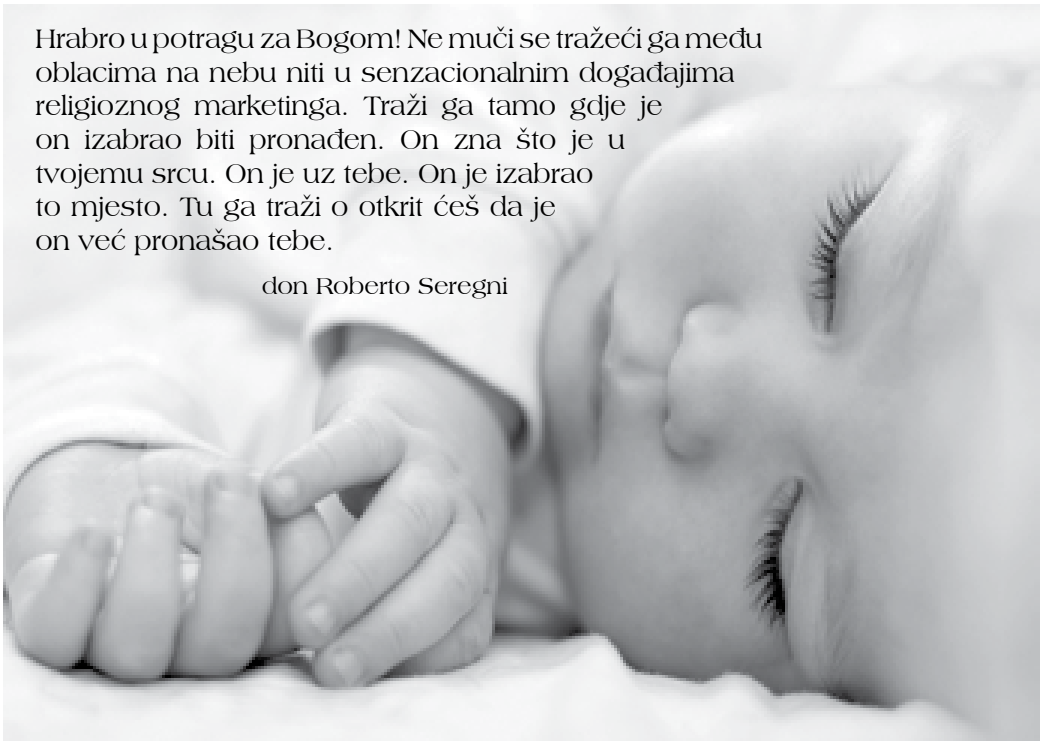
Nakon jutarnje molitve časoslova vrhovna glavarica s. Nives Stubičar, pred okupljenom zajednicom sestara, primila me je u kandidaturu poklonivši mi Nedjeljni i blagdanski misal ABC te me potakla da svaki dan bolje upoznajem Isusa te se poput

sv. Ivana Krstitelja pitam tko je za mene Isus Krist. Zahvalna sam Vrhovnoj glavarici što me je, prihvativši moju molbu, ohrabrila poticajnim riječima u radosnom hodu za Isusom u Družbi sestara Presvetog Srca Isusova. Svim sestrama koje su mi s osmijehom na licu zaželjele dobrodošlicu i ustrajnost, zahvaljujem od srca i preporučam se u molitve kako bih ostvarila svoje zvanje i nasljedovala Krista, ljubav koja nam se svakodnevno daruje.

Ivana Matijević, kandidatica

Hrabro u potragu za Bogom! Ne muči se tražeći ga među oblacima na nebu niti u senzacionalnim događajima religioznog marketinga. Traži ga tamo gdje je on izabrao biti pronađen. On zna što je u tvome srcu. On je uz tebe. On je izabrao to mjesto. Tu ga traži o otkrit ćeš da je on već pronašao tebe.

don Roberto Seregni

Iz Dječjeg vrtića „Nazaret“

Rast u odgovornosti i vjerodostojnosti odgojitelja u vjeri

Na skupu o ovogodišnjoj temi „Vjerodostojnost odgojitelja u vjeri u odgojno-obrazovnom procesu“ sudjelovali su odgojiteljice i odgojitelji u vjeri koji djeluju u predškolskim ustanovama u Hrvatskoj. Katehetska jesenska škola održana je 15. i 16. studenoga u Nadbiskupijskome pastoralnom institutu na zagrebačkom Kaptolu. Stručni skup organizirao je Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konfe-

rencije u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta te Agencijom za odgoj i obrazovanje. Nakon kratkog i jako dirljivog scenskog prikaza djece iz Dječjeg vrtića sv. Josipa iz zagrebačke Granešine o Drinskim mučenicama, otvorena je ovogodišnja jesenska škola.

Odgojitelje u vjeri i sve ostale sudionike pozdravio je predstojnik Nacionalnoga katehetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije mons. Ivica Pažin, a u ime zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića okupljenima se obratila s. Valentina Mandarić. Dvodnevni stručni skup uveličao je i đakovačko-osječki nadbiskup dr. Đuro Hranić. Zahvalio je odgojiteljima u vjeri na njihovoj požrtvornosti, ali i podsjetio na važan dio njihove permanentne formacije: „Potičem vas da se trudite oko duhovne formacije u redovitosti vašega života: unutar župnih zajednica, vrtića i biskupija. To je prevažno da bismo mogli ostvarivati svoju zadaću i poslanje, da bismo mogli svakoga voljeti, prihvaćati i pokazivati da nam je stalo do svakoga čovjeka.“

Prvo predavanje održao je salezijanac dr. Rudi Paloš o temi „Pedagogija predusretljive dobrote: konkretan doprinos izgradnji boljega svijeta“. Govorilo se o odgoju koji umnažanjem dobrote želi pridonijeti izgradnji boljega svijeta u kojem živimo. Radi se, zapravo, o preventivnom odgojnom sustavu koji je pred dva stoljeća u Italiji promicao sveti Ivan Bosco. Budući da je on tomu sustavu dao svoj neizbrisiv pečat, nerijetko se govori i o don Boscovu odgojnom sustavu koji je aktualan te primjenjiv i danas. Taj se odgojni sustav temelji na odgojnim postupcima i ljubaznosti. Predavač je naglasio da ako odgojitelj zanemari odgojne preporuke i pravce don Boscova preventivnog odgoja te umjesto odgojnog okruženja ispunjenog povjerenjem, igrom i radošću ponudi djeci nešto suprotno tome, javit će se nepovjerenje, dosada i tmurno raspoloženje. Isti dan, u petak, nakon predavanja i tematske rasprave, sudionici su se uputili u crkvu sv. Marije na Dolcu, na euharistijsko slavlje koje je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup dr. Đuro Hranić.

U subotu su bila dva predavanja: dr. sc. s. Nele Gašpar „Kao Marija – riječju i djelom“ te profesorice Mirjane Milanović „Razvojna vrijednost autentičnosti u izražavanju i odnosu“. Rastu u odgovornosti i vjerodostojnosti odgojitelja u vjeri Katehetska jesenska škola želi pridonijeti svjedočanstvima „protagonista dobra“, povijesnim biblijskim likovima, kao uzorima u vjeri. Ti su likovi ujedno bili i u naslovima nekih od tema desetak ovogodišnjih pedagoških radionica. Pedagoške radionice: „Ljubav je dar“ DV *Leptir*, Zagreb, „Malim koracima do sv. Vlaha“, DV *Dubrovnik*, Dubrovnik, „O Bože, zar si pozvao mene“, DV *Vrapčić*, Drnje, „Vjera

otvara oči i srce“, DV *Nazaret*, Rijeka, „Marija – majka i odgojiteljica“, DV *Cvjetnjak*, Zagreb, „Učinite što vam kažem“, DV *Sv. Mala Terezija*, Zagreb, „Susret Isusa i slijepog Bartimeja“, DV *Rusulica*, Split, „Biblija je Božja Riječ“, s. Jelica Đuzel, „Pedagoški kompas odgojitelja u vjeri“, s. Gordana Igrec, „Življena vjera kao sredstvo komunikacije“, s. Mirjam Peričić. Ove godine po prvi put i naš vrtić je dobio ponudu za jednu radionicu o temi „Vjera otvara oči i srce“. U pripremanju radionice sudjelovale su sve naše djelatnice vrtića, a predstavile su je s. Kristina Tunić i Valentina Jerković. Predviđeno vrijeme bilo je 90 minuta za

svaku radionicu. Prijepodne je održana u 11,30 sati, a ponovljena je poslijepodne od 15,30 sati s drugom grupom odgojitelja u vjeri. Radionicu je započela s. Kristina molitvom za dar vjere, a zatim je sve sudionike pozdravila odgojiteljica Valentina.

Uvodno razmišljanje „Vjera otvara oči i srce“, tj. o važnosti vjere u životu svakog čovjeka, o njezinoj snazi, o poteškoćama na koje vjera nailazi kod pojedinca, ali i općenito kod ljudi u današnjim okolnostima, govorila je s. Kristina. Prikaz projekta *Vjera i povjerenje* koji se provodio u DV *Nazaret* tijekom pedagoške godine 2012./2013., Powerpoint prezentacijom predstavila je odgojiteljica Valentina. Zatim je slijedio rad u skupinama; sudionicima su bile ponuđene tri teme: Jerihonski slijepac (Lk 18, 35-43), Milosrdni Isus - rad sa slikom i Otvoreno srce – priča (autor: Stjepan Lice). Na koncu su sudionici iznijeli svoja iskustva s radionice. Nakon završetka slijedila su izvješća svih deset pedagoških radionica. Aktualnom problematikom i zaključcima završila je ovogodišnja jesenska škola koja nam je, kao i svake godine, mjesto susreta, razmišljanja, novih spoznaja i duhovnoga obogaćivanja.

s. Tereza Gojani

Sretna djeca - sretni mi

Djeca, ta divna Božja stvorenja, u svojoj su jednostavnosti i otvorenosti sretna i vesela, no nerijetko se i na njihovim licima ili u ponašanju mogu uočiti promjene i poteškoće kroz koje prolaze. Spontano se nameće pitanje: „Za što se djeca imaju brinuti, ta oni se samo igraju, jedu, spavaju. I to je sve.“ Oni koji s djecom provode malo više vremena, znaju da nije tako. Djeca proživljavaju sve, baš sve što proživljavaju njihovi roditelji - dobro ili loše. Ne kaže se uzalud „djeca su ogledalo roditelja“. Nažalost, u radu s našom djecom i u svakodnevnim susretima s njihovim roditeljima sve više uočavamo, ili nam o tomu govori jedan od roditelja, da kao obitelj prolaze kroz neke poteškoće. Koliko je u našoj moći, nastojimo im pomoći razumijevanjem, savjetom ili jednostavno ohrabrenjem da se za njih molimo. No pomoć može doći s raznih strana i na razne načine. Jedan od njih je svakako hvalevrijedna inicijativa Ureda

za obitelji Riječke nadbiskupije koja prati obitelji naše nadbiskupije radionicama, savjetima i duhovnim obnovama. Od 2005. godine obiteljima djece korisnika našega Dječjeg vrtića „Nazaret“ nudimo mogućnost sudjelovanja na radionicama za mlade bračne parove u organizaciji spomenutoga Ureda. Ovogodišnji ciklus radionica pod nazivom „Zaplešimo zajedno“, kao i dosadašnji, ima za cilj jačanje, njegovanje i održavanje skladnih bračnih odnosa. Na susretima se želi mlade bračne parove ohrabriti za otvorenost i suradnju.

Donosimo vam misli jednog od roditelja, sudionika ovih radionica:

Rujan ... zadnji ponedjeljak u mjesecu ... radionica za roditelje u našem vrtiću „Nazaret“, u 18,30. Sa suprugom razgovaram o mogućnosti da se odazovemo. Prošli smo već dosta radionica, ne živimo blizu, djeca su umorna, ja radim popodne pa ne stižemo na početak, no odazvali smo se ... Evo nas na radionici: skeptični ... novi ljudi, nova voditeljica ... U sebi tada pomislih: Vidjet ćemo kako bude pa ćemo odlučiti hoćemo li ponovno doći idući mjesec. Umorna od napornoga radnog dana, polako se opuštam ... atmosfera ugodna i sve opuštenija... pričamo o braku, o ljepoti bračnoga odnosa, ali i o njegovoj težini ... o tome koliko se supružnici udaljuju jedno od drugoga zbog svakodnevnih obveza i o sve većoj potrebi za povratkom jednoga drugome ... Voditeljica nas potiče na otvorenost. Imam osjećaj da se ne otvaram ni voditeljici ni grupi, nego samo svome suprugu. Bogatim se i tuđim iskustvima ... Lijepo mi je ... Radionica je potrajala, ali bila je korisna. Treba raditi na sebi i na svome bračnom odnosu, a često se zbog djece i preopterećenosti koju nosi svaki novi dan ne stignemo dovoljno posvetiti tome temeljnom odnosu. Nakon te prve radionice bilo nam je kristalno jasno, i mome suprugu i meni: voditeljica Zorica je ugodna, atmosfera opuštena, parovi otvoreni, a tema pogođena ... Dolazimo i sljedeći put, vrlo rado se odazivamo na svaku sljedeću radionicu, zadovoljni odlazimo kući sa svojom dječicom i radimo na našem braku zajedno ... a svakome novom danu dopuštamo da nam donese nešto novo vrijedno življenja ...

Maja Barbarić

Nakon radionice koja zna potrajati i do 21 sat, zaista je na licima svih nas – roditelja, nas sestara koje smo s djecom dok su im roditelji na radionici, voditeljice radionice i, što je najvažnije, na licima djece - osmijeh i zadovoljstvo što smo zajedno.

Vas, drage sestre, i poštovane čitatelje „Naše Družbe“ želim zamoliti da zajedno molimo Boga da blagoslovi obitelji naše djece te da na njihovim licima blista osmijeh. Njihova sreća i naša je sreća.

s. Kristina Tunić

Iz života Ženskog učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić

Krucifiksino

Bila sam prvi put dionica tog svečanog čina koji je osobito obilježio moj život. Pijanistica Daniela i ja violinistica, odsvirale smo nekoliko prigodnih skladbi dok je naš nadbiskup mons. Ivan Devčić blagoslivljao slike s prikazom naše Majke Marije Krucifikse Kozulić. Moram reći da su sve izložene umjetničke slike bile prekrasne, a među njima bilo je i uradaka naših učenica: zaista je teško reći čiji je rad bolji jer je svaka umjetnica unijela dio svoje duše u to. Za mene je svaki oblik umjetnosti najviši, najizravniji i svakako najprofinjeniji oblik razgovora s Bogom.

Anastazia Š.U.

Dan Doma - Dan svetih Anđela Čuvara

Da živim u nekom drugom Domu, najvjerojatnije ne samo da ne bih proslavila današnji dan nego ne bih ni znala da se svakog 2. listopada obilježava Dan Anđela Čuvara. Časne sestre s Drenove koje su tu večer bile s nama, potrudile su se uljepšati nam dan, a činjenica da sam tu večer još bolje upoznala neke nove učenice iz našeg Doma, potaknula me da razmislim nije li to sve bio zajednički rođendanski poklon od naših osobnih anđela. Moja prijateljica s darom anđeoskog glasa uljepšala je svima te drage trenutke zajedničkog druženja. Veselim se ponovnom susretu s našim sestrama!

Marija M.

Dan Anđela Čuvara je Dan našeg Doma jer se naša Utemeljiteljica njima utjecala u zagovor ... Svatko od nas ima anđela čuvara s posebnim Božjim darom: topline, opraštanja, blagosti, vjernosti, zahvalnosti ... Anđele čuvaru moj, uvijek mi treba zagovor tvoj!

Karmen M.

Bilo mi je od svega najdraže to što sam izvukla Anđela praštanja pa mi se od te večeri stalno čini da će mi biti oprašteno i da ću ja nekako lakše drugima oprostiti ... „Ljubljeni moj anđele, uvijek bdij nada mnom, osvijetli mi svojom nježnom rukom put k tebi i Bogu.“

Katarina P.

Najdojmljiviji dio cijele večeri bila je projekcija filma „Crna i lijepa moja Afrika“: činjenica da ti ljudi nemaju što jesti, a ipak nikad ne skidaju osmijeh s lica, dok nama, koji imamo sve, uvijek nešto nedostaje.

Emina K.

Večeri za mlade

Formativne večeri s mladima i za mlade, pod nazivom Kreativno-meditativne večeri, održavaju se u prostorijama Ženskog učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić od 2. listopada ove godine i otvorene su za sve mlade koji žele sudjelovati. U dogovoru s ravnateljicom Doma s. Anitom Crnković, večeri pripremaju i vode sestre iz Povjerenstva za pastoral mladih i animaciju zvanja. Sadržaji večeri nisu tematski povezani, nego prate interesne teme sudionika, do kojih se došlo upitnikom. Obrada tema tijekom susreta priprema se okvirno u četiri tipa susreta: *kreativna radionica*, *meditativno-liturgijska večer*, *katehetska večer*, *rekreativna večer*.

Cilj ovih susreta je pomoći mladima na njihovu životnom putu sazrijevati osobno i kršćanski polazeći od životnih situacija, želja i pitanja, omogućujući im da u traganju za vlastitim životnim putem i uvjerljivim odgovorima mogu među inima prepoznati onaj Put koji životu daje puninu smisla i radosti. Na susretima učimo biti svatko svoj i živjeti zajedno, učimo znati i činiti nešto lijepo i dobro i za potrebite ljude našega vremena.

s. Marijana Mohorić

Liturgijsko slavlje u katedrali sv. Vida

Dana 20. listopada 2013. godine službeno je započeo proces proglašenja naše Majke Marije Krucifikse Kozulić blaženom. Moram reći da sam prvi put sudjelovala na jednom tako veličanstvenom događaju. O Mariji Krucifiksi sam otprije znala da je cijeli svoj život posvetila onima koji su u Bibliji nazvani „najmanji“. Tog se dana u Domu osjećalo posebno duhovno ozračje kao da je sama Utemeljiteljica u duhu nazočna, zagovarajući nas kod nebeskog Oca. Pjevački zbor mladih sa Zameta i zbor „Liberata“, sastavljen od desetak učenica iz našega Doma, zajedničkim snagama izveli su tri skladbe u čast Marije Krucifikse. Bilo je lijepo biti dijelom tog veličanstvenog liturgijskog slavlja, jer nam ona svima može biti uzor na putu osobne svetosti.

Tina G.

Dan sjećanja na Vukovar

Osamostaljenjem Hrvatske 1991. godine došlo je do otvorene agresije Srbije na Vukovar i Hrvatsku. Srpsko granatiranje sravnilo je grad sa zemljom i nakon tri mjeseca borbe Vukovar je 18. studenog 1991. pao u srpske ruke. Svake godine na taj dan obilježava se Dan sjećanja na žrtve Vukovara.

Učenice iz Ženskog učeničkog doma Marije Krucifikse Kozulić, zajedno s ravnateljicom Doma s. Anitom Crnković i odgojiteljicom s. Anom Kapular, okupile su se taj dan ispred spilje Gospe Lurdске u parku Doma kako bi odale počast hrvatskom gradu heroju, njegovim žrtvama, ali i svim žrtvama Domovinskog rata diljem domovine. Susret smo započele kratkim prigodnim razmišljanjem, zatim smo upalile svijeće i molile za poginule te nestale

branitelje i civile. Za sve one koji su darovali život za nas i našu slobodu, ostale smo kratko u šutnji i osobnoj molitvi te im tako odale počast.

s. Ana Kapular

Zimski šahovski turnir u Učeničkom domu Podmurvice

Dana 27. studenog 2013. godine s početkom u 9,30 sati održan je tradicionalni Zimski regionalni šahovski turnir koji se povodom Dana Doma i Božića već 20 godina održava u Učeničkom domu Podmurvice. Bilo je to prvi put da se naš Dom natječe u ovoj kategoriji pa smo sve bile jako uzbuđene. Našu šahovsku ekipu činile su sljedeće učenice: Antonela Bogdanić, Mikela Oklen i Katarina Janica Kuljanski, a odgojiteljica Katarina Štambuk bila je u pratnji. Nakon ukupno sedam odigranih kola, obistinila se, uz Božju pomoć i zagovor Majke Krucifikse, naša tajna želja: osvojile smo 1. mjesto! Dakako, sve to nije moglo proći bez uzbudljive i dramatične završnice, no sve se moglo svesti na poznatu izreku Gaja Julija Cezara: *Veni, vidi, vici, u prijevodu: Dođoh, vidjeh, pobijedih!* No, to nije sve.

Našoj sreći nije bilo kraja kada smo uz pobjednički pehar i zlatne medalje osvojile i nagradu za najbolju šahisticu turnira koju je dobila naša učenica Antonela Bogdanić! Nedostaje riječi kojima bih mogla opisati osjećaj ponosa koji nas je obuzeo kad je toga dana bilo izgovoreno ime našeg Doma; osjećale smo, pritom, veliku zahvalnost nebeskom Ocu što je tako nagradio naša nastojanja. Sve u svemu, na kraju mogu samo zaključiti da će nam ovaj uspjeh biti putokaz i za neka buduća natjecanja, uključujući, dakako, i Domijadu.

Katarina Štambuk, prof.

Susreti za mlade i odrasle u Slatini

Pod geslom „Dođi, vidi, sudjeluj!“ 26. i 27. listopada u Slatini su održani susreti za krizmanike, mlade i odrasle. Zahvaljujući suradnji s našom s. Krešimirom Vuletom, koja djeluje u Slatini kao vjeroučiteljica te potpori mons. Vladimira Škrinjarića i vlč. Nikole Jušića susrete je za župljane dviju tamošnjih župa, sv. Josipa i bl. Ivana Merza, organiziralo Povjerenstvo za pastoral mladih i animaciju zvanja.

U subotu 26. listopada održan je formativni susret krizmanika iz obiju slatinskih župa o temi „Srce koje dobro vidi i pomaže drugome“, a predvodile su ga s. Marija Žderić i s. Marijana Mohorić. Sudjelovali su većinom učenici osmih razreda i zadivili nas aktivnim uključivanjem u razgovor o temi, u pjevanje i grupni rad. U večernjim satima u župnoj crkvi sv. Josipa održan je molitveno-liturgijski susret odraslih vjernika laika. Euharistijskom slavlju prethodila je animirana molitva sv. krunice koju je predvodila vrhovna glavarica naše Družbe s. Nives Stubičar. Nakon sv. mise zadržali smo se u klanjanju pred euharistijskim Isusom. Potom je u našem samostanu Gospe Lurdske održan biblijski susret za mlade o temi „Riječ koja život daje“, poslije kojeg je uslijedilo druženje. Sljedećeg dana, na redovitim euharistijskim slavljinama u navedenim župama, Vrhovna glavarica vjernicima je predstavila život i djelo službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić te život i rad Sestara Presvetog Srca Isusova, predlažući svima da se u svojim potrebama utječu zagovoru Majke Krucifikse koja je život posvetila najpotrebnijima, a i danas se takvom očituje s neba svojim zagovorom.

Zahvaljujemo svima na sudjelovanju, prekrasnim susretima, a na poseban način našim sestrama u Slatini na gostoljubivosti i prekrasnom iskustvu zajedništva i suradnje u apostolatu.

s. Marijana Mohorić

Mladi nam pišu

Ono što su sestre Presvetog Srca Isusova pripremile nama mladima u Slatini nije ostavilo samo dubok dojam na nas, nego nam je otvorilo oči i uši srca za novi doživljaj sestara, njihov rad i zalaganje, ali i njihovu duhovnost pred kojom čovjek ne može ostati ravnodušan. Sestre su već više od sedamdeset godina prisutne u našem gradu. Grad je navikao na njih te je u toj navici gotovo i zaboravio tko su i što su one zapravo. Točnije, zaboravili su njihovi sugrađani, jer je svima potpuno prirodno

vidjeti ih na ulici i u crkvi, ili kako ulaze u svoj mali samostan iza visoke smeđe ograde. Čovjek koji sa sestrama nije u pretjeranom kontaktu pomisliće da se iza tih vrata nalazi drugi svijet, ali da uđe kroz njih vidio bi ono što su te subote imali prilike vidjeti mladi dviju slatinskih župa koji su se odazvali na njihov poziv: jednostavnost i skromnost, široki osmijeh i veliko srce otvoreno za svakoga tko se na njihovu pragu nađe.

Sestre, gošće iz Rijeke, predvođene časnom majkom – našom dragom s. Nives Stubičar, pripremile su za nas predivan program. Molitva, čitanje iz Evanđelja, razmišljanje, pjesmu, a sve to pred likom Milosrdnog Isusa pred kojim je svatko od nas, uz molitvu, na svijeći koja predstavlja Život, zapalio malu lučicu svoga života.

Malo je reći da je srce bilo ispunjeno, ali druženje koje je po završetku „službenog“ dijela njihova programa potrajalo još ne tako kratko, uz sok i kolače, razgovor i smijeh, bilo je istinu vrhunac našega susreta; Agape - ta ljubav milosrđa, zauzimanja i brige prema svakom čovjeku koje je Majka Utemeljiteljica, Marija Krucifiksa Kozulić prenijela na sestre i ostavila im u baštinu, a koje i danas prenosi, one uspješno i nesebično daruju drugima. To je poruka koju su mladi Slatine dobili i ponijeli s toga predivnog večernjeg susreta.

Drage naše sestre, od srca vam HVALA!

Mladi Slatine

Duhovna obnova za djecu i mlade u Ogulinu

Odazvavši se pozivu vič. Roberta Zubovića, članice Družbina Povjerenstva za pastoral mladih i animaciju zvanja, s. Marijana Mohorić i s. Kristina Tunić, u župi Sv. Križa u Ogulinu 30. studenoga i 1. prosinca ove godine održale su duhovnu obnovu za djecu i mlade. U subotu s početkom u 10 sati održan je susret s krizmanicima pod nazivom „Putem mojih ideala“. Cilj je bio krizmanike uvesti u promišljanje o vlastitim idealima koje slijede na svojem životnom putu, ukazati im na primjer hoda putem kršćanskih ideala te ih uputiti na sakrament pomirenja kao priliku po kojoj će dopustiti Bogu da ih On vodi na njihovu mladenačkom životnom putu. Krizmanici su vrlo lijepo i aktivno sudjelovali u svim ponuđenim sadržajima. Nakon susreta u župnoj dvorani uputili su se u crkvu gdje su ih čekala trojica svećenika za slavljenje svete ispovijedi. Svaki od prisutnih krizmanika je nakon slavlja sakramenta pomirenja ispisao na papirić svoju odluku za došašće te je spojio u lanac dobrih odluka.

U popodnevним satima održana su dva katehetska susreta s djecom 6. i 7. razreda. Cilj je bio upoznati ih sa smislom i značajkama božićnoga liturgijskog vremena. Pripremljenim radionicama ponudili smo sudionicima da kreativnim izražavanjem produbljuju znanje i odluke za radosno iščekivanje blagdana Isusova rođenja i njegova dolaska u naša srca i u naše obitelji. Djeca su nas zadivila ne samo kreativnom izradom adventskih plakata nego i prekrasnim molitvama i odlukama za došašće. Biblijski susret s mladima održan je navečer u župnoj dvorani. Sudjelovala je skupina mladih iz župe koji se tjedno redovito okupljaju na molitvu i druženje. S njima je bilo zadovoljstvo zajednički moliti i promišljati nad biblijskim tekstom. Ova je skupina za tu večer organizirala i molitveni maraton za referendum koji se trebao provesti sljedeći dan pa smo im se i mi pridružile i ujedinjena glasa i srca upućivale molitve Bogu da zaštiti naše obitelji i našu Domovinu.

U nedjelju 1. prosinca sudjelovale smo na prijedopodnevним euharistijskim slavljinama prilikom kojih smo prisutnim vjernicima predstavile našu Majku Utemeljiteljicu, Družbu u nezinu nastajanju i razvoju do danas, sadašnja područja apostolata sestara i formativni put novih članica. Budući da se u našem apostolatu svakodnevno susrećemo s mladima, roditeljima ili članovima obitelji povjerene nam djece ili bolesnika, bila je to prilika da okupljenim vjernicima ukratko progovorimo o važnosti i veličini braka.

Zahvaljujemo župniku vlč. Robertu Zuboviću na pozivu i iskazanom povjerenju, vlč. Dinu Rupčiću i bogoslovu Domagoju Perišiću, našim sestrama s. Pankraciji Žižić i Mirandi Tomić na iskazanoj gostoljubivosti i suradnji.

s. Kristina Tunić

Najupečatljiviji događaji u Hospiciju

Od ideje do realizacije projekta *Hospicij u Rijeci*, prošlo je dva desetljeća, a od dana otvaranja 28. siječnja 2013. do danas boravilo je u njemu devedeset devet korisnika. Nažalost, preminulo ih je devedeset, a devetoro ih se oporavilo i otpušteni su. Od 12. rujna mise zadušnice održavaju se po novom rasporedu svakoga dvanaestog u mjesecu za sve preminule u Hospiciju. Do sada je svih šest misa predvodio naš nadbiskup mons. Ivan Devčić te i samim tim činom pokazao koliko drži do naše ustanove, a i samih korisnika i njihovih obitelji i na tome mu jedno veliko HVALA!

Činjenica je da smo prvi hospicij u Hrvatskoj i da imamo izvanredne tehničke uvjete, ali ne treba biti skroman i ne napomenuti da dajemo i više od potrebnog za sve one od kojih je

medicina digla ruke. Mi, uz medicinsku i fizioterapeutsku pomoć, nudimo i duhovnu, glazbenu, bolesničko pomazanje, molitvu, šetnju u naš park, obroke po željama, dovođenje kućnih ljubimaca, stalno posjećivanje i boravak kod korisnika od 0 do 24 sata i svih drugih pomoći te im nastojimo preostalo vrijeme života učiniti što ljepšim i radosnijim.

Ovom prigodom bih izdvojio neke od upečatljivih događaja u Hospiciju koje „čovjek teško može povjerovati“ i nad kojima se svatko može zamisliti:

- od pjesme i molitve naše korisnice, za upravo preminulu kolegicu u sobi do posljednjeg izdisaja te vedrine i pozitivne koju je davala i širila na sve nas,
- od traženja mjesta i slike u knjizi za preminule do molbe da se molimo kako bi korisnica umrla što prije da ne bude nikome na teret,
- od hitnog djelovanja i urgiranja za prijem do traženja otpusta istoga dana,
- od otpusta korisnice koja je bila jako vedra do njezina ponovnog povratka k nama i svakodnevnog bespomoćnog življenja dok nije preminula,
- od upoznavanja obitelji korisnika do shvaćanja da su neki od njih međusobno rođaci,
- od boravka jedne korisnice u nas, dok se na katu iznad u Bogoslovnom sjemeništu nalazi njezin rođak, teško pokretan i bolestan svećenik, koji je posjećuje,
- od dovođenja kućnih ljubimaca u sobu i boravka s njima do samog posjećivanja istih kućnih ljubimaca,
- od korisnika rekordera koji je ispratio u sobi devet preminulih do toga da je nakon šest mjeseci otpušten iz naše ustanove živ,
- od boravka korisnika koji nije iz našeg grada, dvadeset dana a da ga supruga nije htjela napustiti ni minute samoga, nego je sve to vrijeme boravila i spavala kod njega u sobi moleći se i brinući se o njemu te i nama djelatnicima bila od pomoći,
- od otpusta korisnika kako bi ustupio mjesto teže bolesnom do činjenice da ga je sestra uzela nakon šest dana kući,
- od posjeta jako poznatih i društveno visoko pozicioniranih ljudi naše Domovine, koji su pokazali jednu sasvim drugu sliku od one koju bi čovjek mogao očekivati prije nego im se približi, do spoznaje o njihovoj velikoj toplini, suosjećanju, brižljivosti, nježnosti i jednostavnosti koje zadivljuju; upravo tako vidite kako smo u najtežim trenucima života svi mi slični i ranjivi, a sve percepcije koje smo si tijekom života složili u neke svoje pretince u glavi, zapravo su krive i u takvim prigodama svi smo samo ljudi.

I ovom prigodom zahvaljujem svim dobrotvorima, donatorima i ljudima dobre volje i napominjem da su naša vrata uvijek otvorena za sve bez obzira na vjersku, političku i nacionalnu pripadnost.

Neven Polegubić

Susret animatora za duhovna zvanja

Ovogodišnji susret (nad)biskupijskih i redovničkih animatora za duhovna zvanja održan je od 18. do 20. rujna u Zagrebu, u samostanu sestara karmelićanki Božanskoga Srca Isusova na Vrhovcu, pod predsjedanjem splitsko-makarskog nadbiskupa i metropolite mons. Marina Barišića. Tema susreta bila je psihološko-duhovno-moralna dimenzija rasta u vjeri na putu zvanja.

U pozdravnome govoru Nadbiskup je govorio o pozivu: „Svi smo pozvani, On nas je pozvao, zato smo ovdje zajedno“. Svako zvanje je plod poziva, a poziv je komunikacija koja se događa na vertikalnoj i horizontalnoj razini. Zvanja koja se rađaju u Crkvi, čiji su plod: plod milosti ili samoodabira? Polja su zrela, sjemeništa puna, prepoznamo li stvarnost? Nakon pozdravnoga govora slijedilo je predavanje don Borisa Vidovića, rektora sjemeništa i profesora psihologije na KBF-u u Splitu s temom „Psihološka dimenzija rasta u vjeri na putu zvanja“. Don Boris nas je upoznao s konceptom teorije privrženosti iz koje se jasno uviđa važnost emotivne dimenzije čovjeka u integralnom odrastanju i sazrijevanju osobe, pritom ne isključujući transcendentnu razinu.

Nakon predavanja slijedio je rad u skupinama prema zadanim temama te njihova prezentacija. Prvi dan susreta završio je euharistijskim slavljem u samostanskoj kapelici. Drugi dan započeo je zajedničkom molitvom, a nakon toga predavanjem prof. dr. sc. Stjepana Balobana s temom „Moralna dimenzija rasta u vjeri na putu zvanja“. Što je to moralna dimenzija i zašto ju je na putu odrastanja u zvanju važno uključiti? Odgovor nam može dati razrađena definicija, koja govori da je to unutarnje sređeno stanje čovjeka koji živi i radi slobodno, u odnosu na temeljni vrijednosni sustav. Riječ je o vrsti osobe koja se ostvaruje kao čovjek, djeluje i postupa kao čovjek, a za kršćane to uključuje nasljedovanje Isusa Krista. U praćenju osobe na putu zvanja važne su četiri dimenzije koje se trebaju izgrađivati: ljudska dimenzija, duhovna dimenzija, intelektualna te pastoralna dimenzija. U središtu Apostolske pobudnice bl. Ivana Pavla II. *Pastores dabo vobis* nalazi se duhovna dimenzija kao najvažniji element u svećeničkomu odgoju, a ljudska dimenzija je temelj cjelokupne izgradnje. Bez temelja ne može se graditi duhovna dimenzija.

U daljnjem izlaganju prof. Baloban je predstavio i obradio crkvene dokumente o odgoju svećeničkih kandidata: već spomenutu Apostolsku pobudnicu bl. pape Ivana Pavla II., *Pastores dabo vobis (Dat ću vam pastire)*, dokument Hrvatske biskupske konferencije *Formacija svećeničkih kandidata*. Načela i smjernice, te dokument Kongregacije za katolički odgoj, Smjernice za korištenje psihološke struke u primanju i odgoju svećeničkih kandidata. Poslije predavanja slijedila je rasprava o toj temi. Svečano euharistijsko slavlje održano je u Župi sv. Josipa na Trešnjevci, koje je predvodio nadbiskup Barišić u koncelebraciji sa svećenicima koji su sudjelovali na susretu za animaciju zvanja. Poslije sv. mise uslijedilo je euharistijsko klanjanje zajedno sa župljanima. Treći dan susreta predavanje je održala dr. sc. s. Nela Gašpar, prof. dogmatske teologije u Rijeci o temi „Duhovna dimenzija rasta u vjeri na putu zvanja“.

Kroz predavanje provlačila se nit zvanja kao poslanja. Isusovo poslanje je bilo navijestiti Oca. Naše zvanje zahtijeva poslanje, a ono je navještaj Riječi Istine koja je uključena u Božji naum spasenja. Uslijedila je rasprava o toj temi. Susret je završio sv. misom i zajedničkim ručkom.

s. Marija Žderić

XXIX. redovnički dani

U cilju trajne formacije redovnika i redovnica, u organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, 20. i 21. rujna, u Zagrebu su održani XXIX. redovnički dani na temu: „Mistično iskustvo vjere u posvećenom životu“. Predsjednik HKVRPP o. Vinko Mamić pozdravio je prisutne i pojasnio smisao Redovničkih dana. „Ova godišnja okupljanja redovnika i redovnica imaju dvostruki cilj. S jedne strane želimo zajednički promišljati nad aktualnim događanjima u Crkvi i svijetu kako bismo spremnije, zrelije i potpunije odgovorili na izazove koje ti događaji u sebi nose; a s druge strane želimo se bolje međusobno upoznati i povezati, izmijeniti osobna i iskustva naših zajednica, jer samo tako, ujedinjeni u vjeri i u djelovanju možemo dati ono svjedočanstvo na koje smo pozvani po našem zavjetovanju.“ Gvardijan franjevačkog samostana u Dubravi, fra Draženko Tomić pozdravio je također prisutne i zahvalio što je njihov samostan izabran za ovo događanje.

Prvo predavanje održao je o. Vinko Mamić, karmelićanin na temu: „Proces mistične preobrazbe vjernikamolitelja u Kristu: ‘Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist’ (Gal 2, 20)“. U uvodnoj prezentaciji prikazao je preobrazbu gusjenice u leptira. Tom slikom poslužila se sv. Terezija Avilska kako bi pojasnila mističnu preobrazbu osobe u Krista. Preobrazba u Krista je Božje djelo, no i oso-

ba može mnogo učiniti. Predavač je pojasnio značenje simboličnoga jezika kod mistika. Simboličnim jezikom – prisposobama služio se i Isus kako bi prenio osobno iskustvo Kraljevstva nebeskog, ali i kako bi ljudi zaželjeli živjeti to Kraljevstvo. Na temelju evanđeoskog teksta o navještenju Blaženoj Djevici Mariji, pojasnio je pojam molitve kao dijaloga s Bogom. Problem s kojim se danas susrećemo pa i u redovništvu pomanjkanje je cjelovite opredijeljenosti za Boga. Predavanje „Čitanje Svetog pisma kao stalni pronalazak sebe - primjer sv. Efrema Sirkog“ održao je fr. Srećko Koralija, dominikanac. Predavač je kratko prikazao život sv. Efrema Sirkog koji je živio u 4. stoljeću i kojeg su nazivali „lirom Duha Svetoga“. U svom predavanju istaknuo je važnost čitanja Svetog pisma kao vježbu pronalaženja samoga sebe kroz molitvu. Stvoreni svijet, Stari i Novi zavjet tri su harfe po kojima Božanski svirač svira, lijepa je misao sv. Efrema. Euharistijsko slavlje prvoga dana Redovničkih dana predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Valentin Požaić u koncelebraciji s provincijalima i svećenicima redovnicima. U prigodnoj propovijedi istaknuo je kako je važno uvijek se pitati tražim li u svom posvećenom

životu sebe ili Isusa? Naglasio je kako materijalna dobra, osobne sposobnosti i vještine mogu voditi osobu putem posvećenja u Božju blizinu, ali i putem izopaćenja u odbačenost od Boga.

Drugoga dana Redovničkih dana prvo predavanje: „Vjera i slušanje riječi – (fides ex auditu – Rim 10, 17) - izazov monaške duhovnosti redovništvu danas“ održala je dr. sc. s. Ozana Krajačić, sestra Kćeri Božje Ljubavi. Izlažući svoju temu predstavila je monahe kao ljude koji su bili istinski tražitelji Boga i svjedoci življene vjere. Posebno je naglasila važnost meditacije kao slušanja i uranjanja u Božju riječ. Kao korisnu metodu razmišljanja nad Božjom riječju navela je *Lectio divina*. Posljednje predavanje na Redovničkim danima održala je dr. sc. s. Valerija Kovač, franjevka od Bezgrješne o temi: „Doprinos Drugoga vatikanskog koncila obnovi redovničkog života“. U predavanju je naglasila kako se nakon Drugoga vatikanskog koncila očekivao procvat redovništva, a dogodila se stagnacija. U dekretu *Perfectae caritatis* nalaze se konkretne smjernice za obnovu redovništva: nasljedovanje Krista, čuvanje posebnosti svake redovničke ustanove, sudjelovanje u životu Crkve, primjereno poznavanje svijeta, naglasak na duhovnoj obnovi redovništva. Obnova redovništva je dugotrajni proces koji zahtijeva mnogo truda, ali je također i dar Božje milosti. Obnova redovništva ne može biti potpuna i uspješna, ako se u isto vrijeme ne dogodi i obnova Crkve. Toga dana euharistijsko slavlje u zajedništvu sa svećenicima redovnicima predvodio je fr. Anto Gavrić.

Na Redovničkim danima sudjelovale su i naše sestre iz Rijeke iz Kuće matice i Zagreba iz samostana u Alagovićevoj i Lašćinskoj. Sva predavanja, kao i okrugli stol na kojem su sudjelovali svi predavači, bili su prilika za upotpunjavanje pravog značenja mističnog iskustva u posvećenom životu. Na svima nama ostaje obveza truditi se oko onog najvažnijeg, a to je: u svakodnevnom životu i radu biti jedno s Gospodinom koji je izvor našega posvećenja.

s. Nives Stubičar

Duhovna obnova sestara u Slatini

Nakon ljetnih praznika, nastavili smo s našom duhovnom obnovom, s istim voditeljem fra Markom Malovićem, franjevcem iz Virovitice. Tema duhovne obnove održane 21. rujna 2013., bila je „Božanska krjepost ufanja – nade“. Nada je značajka života svakog čovjeka, ona je usađena u narav. To znači nada osmišljava čovjekov život, traži smisao svega što je i što poduzima u životu. Nada nije samo značajka naše ljudske naravi, ona je važna religiozna stvar-

nost. S gledišta vjere – Sveto pismo neprestano govori o pouzdanju u Boga pa se može reći: Sveto pismo je knjiga nade. Pater nam je govorio i o mjestima gdje se nada uči i očituje. Na prvo mjesto postavio je molitvu. Čovjek koji se utječe Bogu ima širu viziju života. Čovjek koji moli, on se i nada. Kršćanin molitelj se u svojoj nadi nadahnjuje psalmima. Psalmi su glavni molitvenik Crkve. Dok kršćanin moli psalme, sve se više pouzdaje u Boga te tako uči i stiče krjepost nade. Temelj kršćanske nade je osoba Isusa Krista. Sveti Pavao je to jasno rekao: „Krist je naša jedina nada“ (1 Tim 1, 1). Gospodin nas je otkupio iz ropstva grijeha i beznađa.

Zato kršćanin svoju nadu polaže u Krista Isusa. Krist je naša nada – a to znači da je On s nama i u nama. On nas želi spasiti, ali nam daje i unutarnju težnju da ponuđenu nadu prihvatimo te se sada i u vječnosti oslanjamo na njegovo spasiteljsko obećanje i zasluge. Zato se moramo osloboditi svakoga lažnog ufanja kako bismo se u Krista potpuno pouzdali, s dubokom vjermom. Za kršćanina je Kristovo spasiteljsko obećanje poziv ljubavi, tj. poziv da Gospodina Isusa nasljedujemo. Kršćanin kao Isusov učenik ulazi u njegovu školu, prolazi kroz mnoge kušnje, ali ostaje u čvrstoj nadi uz Gospodina.

Sestre iz Slatine

Susret za misijske animatore

U Rijeci je, u Župi sv. Ivana Krstitelja na Škurinjama, 5. listopada ove godine održan 2. seminar misijskih animatora s ciljem formiranja novih misijskih zajednica u Riječkoj nadbiskupiji, njihova boljeg međusobnog povezivanja i aktivnijeg djelovanja u redovitom pastoralu župnih zajednica i apostolatu redovničkih zajednica. Uime naše redovničke zajednice na seminaru su sudjelovale s. Marijana Mohorić, s. Ana Kapular i s. Martina Vlahović, dok su s. Kristina Tunić i s. Mirjana Nikolić s odgojiteljicama Karmen Butorac i Tamarom Demo sudjelovale uime Dječjeg vrtića „Nazaret“ i Područnog objekta „Mima“. Uvodni pozdrav uputio je vlč. Kristijan Zeba, župnik na Škurinjama i ravnatelj Papinskih misijskih djela Riječke nadbiskupije. Susret je započeo sv. misom u 9 sati, koju je predvodio vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj (više: www.misije.hr).

U prigodnoj propovijedi vlč. Štefan je prisutne upoznao s temeljnom zadaćom misionarskog poslanja Crkve. Ukazavši i na neke ustaljene načine postojećega pastoralnog programiranja i djelovanja koji priječe učinkovit navještaj Radosne vijesti, ohrabrio je sve da k tom poslanju prionu priljubljeni uz Isusov križ, radosno, strpljivo i skromno kako bi Bog mogao djelovati i biti uvijek ispred svih programa i planova. Nakon sv. mise održan je radni dio susreta koji su vodili vlč. Štefan i Andreja Kunštek, misijska suradnica za Riječku nadbiskupiju. Teme seminara bile su Svjetski dan misija (Misijska nedjelja), koji se obilježava 20. listopada i Djelo sv. djetinjstva. Tom prilikom predstavljeni su prijedlog cjelogodišnjeg plana za rad u zajednicama te prigodni materijal za nadolazeće došašće. Uz rad, bilo je i prigode za upoznavanje, razmjenu iskustava te postavljanje pitanja. Postoje razna područja misija,

odnosno areopazi „suvremenog svijeta na koje se mora usmjeriti misijska djelatnost Crkve“ (usp. *Redemptoris missio*, br. 37), a za svakoga kršćanina najpotrebnije misijsko područje je zajednica i kontekst u kojem je pozvan živjeti te tako svjedočiti i naviještati Riječ spasenja, što onda uključuje i jačanje misijske svijesti i poticanje na svjedočanstvo vjerničkoga života kojemu bi glavni cilj trebao biti „da Isus raste“ u svima i posvuda.

s. Martina Vlahović i s. Marijana Mohorić

Seminar za medicinske sestre na Plitvicama

Od petka 11. do nedjelje 13. listopada ove godine u Pastoralnom centru Župe Marije Majke Crkve u Mukinjama na Plitvicama, u organizaciji Povjerenstva za medicinske sestre članice redovničkih ustanova HKVRPP-a održan je seminar za medicinske sestre redovnice o temi „Vjera – poslanje i predanje“. Na početku okupljene je pozdravila s. Danica Grgić, voditeljica Povjerenstva te istaknula potrebu ovakvih susreta medicinskih sestara čiji je rad vrlo zahtjevan. Pored stručnosti u radu važno je redovničkim svjedočenjem izjarivati Isusovo milosrdno lice i otvarati vrata vjere, osobito teško bolesnima. Sudjelovalo je šezdesetak redovnica medicinskih sestara pripadnica različitih zajednica, s područja cijele Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Austrije i Njemačke. Voditelj seminara bio je dr. fra Draženko Tomić, profesor na Učiteljskom i na Filozofskom fakultetu DI u Zagrebu te gvardijan franjevačkog samostana u zagrebačkoj Dubravi.

U prvom dijelu izlaganja predavač je govorio o razlozima zauzimanja Crkve za čovjeka na području zdravstva te istaknuo kako je služba redovnica kao medicinskih sestara, jedan od oblika službe ljubavi. U odnosu na sestrinsku stručnu i osobnu kompetenciju upozorio je na mogućnost odnosa prema bolesniku s gledišta medicinske struke, kao i na temeljna načela u komunikaciji s bolesnima. Osvrnuo se na druženje redovnica, medicinskih sestara te na mogućnosti njihova djelovanja, kao što su: prisutnost u medijima i u pastoralu bolesnika, izazovi palijativne skrbi i prednosti organiziranoga djelovanja kroz katoličke udruge. U duhovnom dijelu programa fra Draženko je predvodio pobožnost klanjanja križu pred Presvetim, a u propovijedi je naglasak stavio na pitanje vjere kao ishodišta u susretu s ljudskom patnjom, istaknuvši euharistiju kao duhovnu hranu te čudo kao znak Božje prisutnosti.

Tijekom seminara, u suradnji s voditeljem Pastoralnog centra i župnikom na Plitvicama vlč. Josipom Štefančićem imale smo prigodu uživati u ljepotama Plitvičkih jezera. U susretu s raskošnom prirodom zahvaljivale smo Stvoritelju za dar života i vjere. Trodnevni susret završio je svjedočenjem s. Dragane Petrović o radu s bolesnicima u Psihijatrijskoj bolnici sv. Rafaela u Strmcu kraj Nove Gradiške koju vode redovnici sv. Ivana od Boga. Uz fotografiranje i srdačno pozdravljanje otišle smo svaka u svoju zajednicu i na radna mjesta, gdje nastojimo staviti u djelo ono što smo ovih dana primile.

s. Zvonimira Marojević i s. Marijeta Gavrić

INTERVJU SA RAVNATELJICOM PRVOG HRVATSKOG HOSPICIJA¹

Čovjek se ne boji smrti, nego sebe

Susresti se sa sobom, pa i u trenutku smrti, to je najbolnije za čovjeka. Osoba koja umire osjeća strah i bol iz razloga što odlazi u nepoznato. Svaki čovjek u sebi osjeća čežnju da živi vječno. Kad čovjek dopusti da ga u trenutku smrti dočeka milosrđe i ljubav, strah nestaje i nastupa mir.

Jedini hrvatski hospicij s adresom u Rijeci u Tizianovoj ulici rezultat je višegodišnjih stremljenja crkvenih i drugih struktura, ali i velika želja ravnateljice hospicija, diplomirane teologinje Danijele Orbanić. Danas četrdesetpetogodišnja časna sestra godinama se brinula o umirovljenim i bolesnim svećenicima, gdje je i uvidjela potrebu o dvadesetčetverosatnoj njezi bolesnika u posljednjoj fazi života. U novouređenom hospiciju gdje nas je u svojoj sobi dočekala nasmiješena i vedra časna sestra Danijela, ni u čemu se ne očituje težina smrti. - Hospicij je ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb gdje našim štitičenicima nastojimo pružiti najbolju moguću kvalitetu života do prirodne smrti, i baš zato nam je potrebna svakodnevna vedrina. Već kod uređenja nastojali smo interijer obojiti vedrim bojama, objašnjava ravnateljica s osmijehom i već u slijedećem trenutku iznosi detalje svoje svakodnevice koja bridi od zauzetosti, brojnih obaveza, odgovornosti i brojnih sitnica koje valja redovito rješavati.“

Prije 20 godina

Moglo bi se reći da ste osnivačica prvog hospicija u Hrvatskoj, što vas je potaklo na tu ideju? - Prije svega želim istaknuti kako ideja o osnivanju hospicija nije bila samo moja, ona postoji već dvadeset godina, o čemu svjedoče i tribine koje su bile organizirane u povodu Svjetskog dana bolesnika. Proslava se odvijala pod pokroviteljstvom Grada

Rijeke i Primorsko-goranske županije, a uključeni su bili Riječka nadbiskupija, KBC u Rijeci, Medicinski fakultet, Medicinska škola i mnogi drugi. Višegodišnje iskustvo rada s bolesnima i umirućima u svećeničkom domu Ivana Pavla II., kao i posjećivanje bolesnika u bolnici, potaklo me je na intenzivno razmišljanje o hospiciju kao mogućem rješenju za manji broj terminalnih bolesnika koji u obitelji ne mogu primiti adekvatnu dvadesetčetirisatnu medicinsku skrb. Tu je bila također i želja da aktualiziram karizmu utemeljiteljice zajednice kojoj pripadam, službenice Božje Marije K. Kozulić i to u onom segmentu naše stvarnosti koja se u sadašnjem vremenu ukazuje kao potreba i izazov. Po njoj koja je život posvetila najpotrebnijima, nazvan je i hospicij.

Možete li konkretno reći koje su to okolnosti bile presudne da se tek sad, dakle na-

¹ Novi list, 1. prosinca 2013., br. 21575, god. LXVII

kon deset godina promišljanja, konkretizira vaša ideja. - Mislim da je to normalan tijek razvitka jednog ovako opsežnog projekta od same ideje do realizacije, još više k tome što u Hrvatskoj nije bilo takve ustanove. Međutim, do realizacije ne bi došlo da se ravnatelj KBC-a prof. dr. sc. Herman Haller sa svojim najbližim suradnicima nije obratio našem nadbiskupu mons. dr. Ivanu Devčiću koji je izrazio spremnost, nakon što se savjetovao s nadbiskupijskim tijelima. Tad je odlučeno da hospicij bude u staroj zgradi Teologije u Rijeci koja se preselila u nekadašnju zgradu Filozofskog fakulteta.

Edukacija u Europi

Koliko dugo ste pripremali projekt? - Intenzivnije pripreme projekta hospicija krenule su 2010. kad je ravnatelj KBC-a u Rijeci angažirao prof. dr. sc. Karmen Lončarek da izradi temeljnu medicinsku dokumentaciju vezanu za hospicijsku djelatnost, odnosno elaborat o početku rada hospicijske djelatnosti. Kroz te tri godine ja sam prolazila edukaciju u nekoliko hospicija u Europi. Željela sam iz prve ruke vidjeti kakav duh i ozračje moraju biti u hospiciju, ukoliko se želi postići da štíćenici imaju osjećaj obiteljske atmosfere i ljubavi.

Koji je dio bio najteži? – Uvijek je najteža početna faza, onaj prvi korak, u kojemu treba uvjeriti sve one koji će biti na bilo koji način vezani uz projekt, kako je on istinski dobar i da se isplati »riskirati« za opće dobro svih ljudi. Mislim da je to uvijek tako sa svim inovativnim projektima.

Obilazili ste i neke europske hospicije, možete li nam prenijeti vaša iskustva koja ste tamo zabilježili? Što ste konkretno preslikali na ovaj riječki hospicij? – Posjet postojećim hospicijima u Europi bio je neophodan iz već navedenog razloga, zato što u Hrvatskoj nije bilo hospicija, i zato sam prošla edukaciju u hospicijima u Berlinu i Ljubljani, kako

bih mogla usvojiti znanje i primjeniti ga na naš riječki hospicij. Svaki hospicij u kojemu sam bila ima svoje posebnosti. Ponajprije od lijepo uređenih soba s puno svjetla gdje borave štíćenici, više dnevnih boravaka s puno cvijeća, tihe sobe i kapelice, kutka za djecu u kojemu se mogu igrati dok roditelji posjećuju svoga bolesnog člana, akvarija, kućnih ljubimaca, klavira, gitare i uređenog okoliša. Posebno me se dojmilo to što se na oglasnoj ploči stavi jednom tjedno poziv svim štíćenicima na zajedničko druženje uz kavu i kolače. Na taj način želi se postići da štíćenici budu međusobno povezani i da si pružaju podršku u kvaliteti života do prirodne smrti. Osim toga, organiziraju se pjesničke i glazbene večeri s ciljem da bolesnicima tako težak život uz pjesmu bude lakši. Budući da naš riječki hospicij nije građen iz temelja za takvu namjenu, nego je već postojeća zgrada rekonstruirana za tu namjenu, nije bilo moguće ponuditi sve sadržaje koje imaju drugi hospiciji, no imamo neke druge važne prostorije koje drugi nemaju.

Izražavanje osjećaja

Nije Stalno susrećete sa smrću, ali ipak uvijek Vas se može vidjeti nasmiješenu i zračite kao osoba koja živi ljubav. Možete li nam prenijeti barem dio tog svog osjećaja? – Ne bih rekla da je govor o samom osjećaju, jer osjećaj nije lako izraziti i prenijeti. Uzrok takvog djelovanja krije se u samom pogledu i pristupu životu. Francuski pisac Antonie de Saint-Exupery kaže: "Ono čega se čovjek boji, to je on sam, a ne smrt."

Nije li to citat iz knjige »Mali Princ«? – Da, to je najljepša dječja knjiga i za velike... Mislim da ljudsko raspoloženje uvelike determinira posvećenost idealima i osobnom poslanju u konkretnoj službi. Osim toga, veliku ulogu igra sam pristup smrti. Na jednoj sam

razglednici pročitala da istinski živi samo onaj tko voli i tko je voljen.

Ljubav ne uvjetuje vjeroispovijest, naim u hospiciju primete potrebne bez obzira na njihovu vjeroispovijest? – Svakako, potrebe ljudi ne određuje vjeroispovijest. To je načelo po kojemu je krajem 19. i početkom 20. stoljeća živjela Marija Kozulić primajući potrebite djevojčice u novoizgrađeni dom u Pomeriju, a jedini uvjet bila je potreba i siromaštvo.

Za vjernike smrt je samo jedna točka života, ali ipak možete li nam prenijeti svoja iskustva, kako se ljudi suočeni sa smrću odnose prema njoj? – Koliko ima ljudi, toliko ima i iskustava. Svaki čovjek se približava smrti na vlastiti način i tako svoje vrijeme umiranja čini jedinstvenim. Smrt je zato jedinstvena, kao što je i svaki čovjek jedinstven. Bolest osobu mijenja te ona prolazi razna psihološka stanja, javlja se pitanje smisla života i patnje, pokazuju želju za praštanjem, pomirenje s Bogom i članovima obitelji, traže sakramente ispovijedi i bolesničkog pomazanja ili žive do kraja u svom uvjerenju.

Vrijeme umiranja, što ono zapravo donosi? – Susresti se sa sobom, pa i u trenutku smrti, to je najbolnije za čovjeka. Osoba koja umire osjeća strah i bol iz razloga što odlazi u nepoznato, u stanje o kojemu nije imala iskustva. Svaki čovjek u sebi osjeća čežnju da živi vječno. Kad čovjek dopusti da ga u trenutku smrti dočeka milosrđe i ljubav, strah nestaje i nastupa mir.

Psihološka pomoć obitelji

Kako se u tome snalaze članovi obitelji?

-Članovima obitelji je jako teško zato što gube voljenu osobu, koja je bila dio njihova života i s njima dijelila radosne i žalosne trenutke. Zato je potrebna psihološka i duhovna pomoć obiteljima do godinu dana, kako bi im se pomoglo da prihvate životnu stvarnost.

Pružaju li hospicij i tu posmrtnu duhovnu pomoć? – Zasad imamo jednom mjesečno misu za preminule gdje se okupe obitelji umrlih, a nakon mise je i druženje. U planu nam je organiziranje službe za žalovanje koja bi pratila obitelj preminulih do godine dana.

Na koji način odlučujete o prijemu bolesnika u hospicij, vjerujem da imate brojne molbe? – Uglavnom obitelji dolaze na razgovor i traže smještaj. Prioritet su nam obitelji s lošijim socijalnim stanjem. Primamo bolesnike u terminalnoj fazi bolesti s ispunjenom liječničkom potvrdom o završenom aktivnom liječenju i preporukom za hospicij, kao i zadnjim otpusnim pismom. Često se dogodi da obitelj prekasno traži smještaj i mnogi preminu prije prijema. Nedavno nam se dogodilo da je pacijent preminuo na putu do hospicija u kombiju. Eto, nažalost, i to se događa.

Tko snosi troškove hospicija, imate li donaciju? – Troškove hospicija snosi većim djelom HZZO, a ostatak osnivač Caritas, odnosno riječka Nadbiskupija. Na žalost, moram reći kako donacija ima jako malo, ali neki su s nama od početka, kao što su Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka, Croatia Osiguranje, Jadranski

galenski laboratorij, Foto Kurti, Udruga Liga protiv raka, Klub žena operiranih dojki Nada, a posljednja donacija došla je iz Hrvatskog društva medicinskih sestara anestezije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije. Svi donatori inače navedeni su i na web stranici hospicija.

Sklad za dobru atmosferu

Kako ste birali suradnike? Imate nekoliko zaposlenih, ali i brojne volontere? -Suradnike, odnosno medicinsko osoblje birala sam po kriteriju da imaju završenu medicinsku školu, da posjeduju empatiju prema bolesnicima, da su nezaposleni, da imaju životnog iskustva, jer smatram da svakom čovjeku treba pružiti mogućnost da se ostvari u dobru. Jedino je glavna sestra Larisa Miletić došla iz KBC-a odakle je donijela i dvadesetogodišnje iskustvo s odjela za intenzivnu njegu. S časnom sestrom iz njemačkog hospicija iz Berlina Brankom Miljanović, educirala je ostale djelatnike pa njihovom zaslugom danas imamo visoku razinu kvalitete pružanja njege bolesnicima. Ukupno imamo zaposlenih šest medicinskih sestara, dva medicinska tehničara, četiri njegovateljice i jednog njegovatelja, fizioterapeuta, glavnu sestru, liječnika i spremačicu. Tu je i nekoliko volonterki koje izrađuju ručne radove i vode brigu oko uređivanja okoliša.

Koje osobine mora imati dobar njegovatelj? – Njegovatelj, uz poznavanje svoje struke i empatije prema bolesnicima, mora biti i otvoren za timski rad, požrtvovnost, razumijevanje.

Što je sve potrebno za dobru atmosferu u hospiciju i kako je postićete? – Za dobru atmosferu u hospiciju potreban je sklad, a on se postiže kad svatko izvršava svoj dio posla. Osim toga, taj sklad postićemo i pozitivnim pristupom u pogledu smrti i prihvaćanju čovjeka. Na prvo mjesto stavljamo ljubav prema bližnjemu i iz te ljubavi i djelujemo. Također za ovako dobar sklad pomažu nam i mjesečne supervizije na kojima se rješavaju eventualne nesuglasice i problemi.

Istranka

Porijeklom ste Istranka, ali ničim to ne odajete, pa čak ni naglaskom, sigurno ste nešto ponijeli sa sobom iz svog rodnog kraja? – Došla sam iz čakavskog područja, ali nakon dvadeset godina prilagodila sam se podneblju u kojemu sada djelujem. U mojoj župi u Žminju djeluju časne sestre koje su mi bile primjer i poticaj da i ja počnem razmišljati o duhovnom pozivu. Odgovor na poziv podrazumijeva i vrijeme traženja, nakon kojeg sam prepoznala vrijednost karizme Marije K. Kozulić i odlučila se za Družbu sestara Presvetog Srca Isusova čija je ona utemeljiteljica.

Kakav je bio Vaš životni put, kako je došlo do poziva? – Odrasla sam u predivnoj obitelji, s roditeljima i tri sestre. Poziv sam osjetila rano, ali promišljala sam duže ...

Kako i kada ste postali sigurni u svoj izbor, kako se to dogodi? – Nikad niste sigurni ni u što, sve je u životu uvijek moguće, ali kad se zagledate u sebe, onda ipak znate što ste i tko ste. Čovjek je stvoren od Boga i kao takav u sebi nosi dar prepoznavanja punine. Naravno da je prije svega potrebno vrijeme čišćenja kako bi u tom trajanju stvorio odnos pre-

ma sebi i onome čemu stremi. I divno je kad se sad osvrnem i vidim koliko puta je Bog bio kraj mene, koliko je bio strpljiv i milosrdan.

Govorite o ljubavi? – Da.

I kako se do nje stiže? – Uvijek po čovjeku. Kroz ljubav prema drugome, kroz davanje. Eto, možda bih kao žena na ovome svijetu mogla imati i neku drugu ulogu, ali kad se ja zagledam u sebe, onda znam da je ovo moja zadaća. U tome se osjećam sretnom.

Nastojim se educirati

Koje su trenutačno vaše najveće brige?

– Nastojim da one brige i problemi koji muče ljude s kojima radim i živim budu i moje svakodnevne brige te da ih zajednički dijelimo.

Završili ste teologiju, s obzirom na okolnosti jeste li razmišljali još o nekom studiju, recimo medicini? – Nakon završene teologije radila sam u vjeronaučnoj nastavi i odgojnoj djelatnosti. S obzirom na moju današnju službu, nastojala sam se educirati koliko su mi dopuštale mogućnosti. Krajem ove godine završila sam poslijediplomski tečaj o palijativnoj medicini što ga je organizirao CEPAMET na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.

Razmišljala sam i o studiju medicine, posebno me zanima palijativa u kojoj se umirućima pomaže ne samo u ublažavanju boli, nego i pružanju socijalne, psihološke i duhovne pomoći.

Šetnja s Dimom

Recite nam nešto o sebi, kako provodite slobodno vrijeme, imate li ga uopće?

- Uglavnom nemam slobodnog vremena, jer vrijeme je dragocjeno i želim ga iskoristiti za nešto dobro, pa pročitam neku dobru duhovnu knjigu ili nešto iz medicine, a ponekad se i prošetam s prijateljicama ili s našim mješancem Dimom, kojeg smo udomili ovdje u dvorištu hospicija. Dim je naše veselje, znate

svaki hospicij unatoč tegobnoj zadaći mora zadržati vedrinu života. Zbog toga je važno da u njemu bude cvijeća, životinja i vedrih boja.

Tko su Vam prijatelji? – Prijatelji su uglavnom iz medicinske struke, ali imam i drugih iz zajednice kojoj pripadam, kao i drugih profesija.

Svojedobno je progresivni milanski nadbiskup Carlo Maria Martini, izjavio da je Crkva u zaostatku dvjesto godina, a i Papa Franjo je u jednom od svojih intervjua također iskazao slične stavove. Kako biste to komentirali s pozicije ravnateljice, časne sestre i konačno žene u Crkvi? – Uvijek možemo pronaći argumente za i protiv takve konstatacije koja zahtijeva jednu dublju analizu u partikularnim crkvenim zajednicama. Svaka promjena na bolje obzirom na Crkvu kao narod Božji, koji uključuje i institucionalnu strukturu, redovito ne dolazi po većini, nego po pojedincima i/ili manjini. U tom smislu možda bismo afirmaciju te konstatacije mogli prepustiti stručnjacima, a zamisliti se nad onim što svatko do nas kao pojedinac može učiniti kako bi Crkva u cjelokupnosti osoba koje je čine zaista bila i hodila u korak s ljudima našeg vremena.

I na kraju, koje su vaše želje, imate li planove? – Moja želja je da se u svakom većem gradu u Hrvatskoj otvori hospicij, jer na žalost vidimo da su potrebe sve veće i veće, s ciljem da umirući čovjek ima dostojanstven završetak ovozemnog života. Dakako da imamo planove, a prioritet nam je da naši zaposlenici prolaze edukaciju u europskim hospicijima kako bi bili što kompetentniji u svome radu te da naš hospicij postane prvi edukacijski centar u Hrvatskoj. Osim toga, želimo se povezivati s Medicinskim fakultetom, Medicinskom školom i udrugama Grada Rijeke.

Edita Burburan

Osoba do tebe

Pogledaj unaokolo oko sebe.
 Tko je osoba koja sjedi do tebe?
 Osoba do tebe je najveće čudo,
 najveća tajna koju si mogla susresti u
 ovom trenutku,
 testament Riječi postale Tijelom,
 Božji trajni Advent ovog svijeta u našoj
 sredini.
 Osoba do tebe neiscrpni je
 izvor mogućnosti
 s mogućnostima samo djelomično
 primijećenim.
 Osoba do tebe je jedinstveni
 svijet iskustva,
 strah i čežnja, osmijeh i namrštenost,
 smijeh i suza, strah i nada,
 sveukupna težnja za izričajem.
 Osoba do tebe je grčenje
 da postane nešto,
 nešto sasvim posebno,
 da dokuči cilj vlastitu povijest,
 pjesmu da bude poznata i da zna.
 Osoba do tebe je netko
 tko može živjeti s tobom,
 ne samo pokraj tebe,
 ona želi živjeti ne samo za sebe,
 nego također i za tebe;
 ona može tješiti, susretati se,
 razumjeti te ako ti to želiš,
 zauzvrat i ona traži biti shvaćena.
 Osoba do tebe vjeruje u nešto,
 nešto dragocjeno,
 opredjeljuje se za nešto,
 računa na nešto, živi za nešto,
 ona radi za nešto, čeka nešto,
 žuri za nečim, bježi od nečeg,
 trči prema nečemu...
 Osoba do tebe ima
 problema i strahova;

pita se kako čini stvari
 i često nije s tim zadovoljna,
 često je neodlučna, neorganizirana,
 bolno se zatvara u sebe sve do kaosa;
 ali suočena sa svim
 nevoljama i tvrdoćama,
 sposobna je nadvladati
 najveće teškoće i progonstva.
 Osoba do tebe je čitav
 jedan skup osoba,
 osoba koje je ona susrela na svom
 životnom putu;
 stvarna zajednica
 u kojoj još uvijek živi
 otac, majka, prijatelj i neprijatelj;
 ona ih sve dijeli s tobom.
 Osoba do tebe ima neke stvari
 koje čini dobro,
 neke koje može činiti bolje
 nego bilo tko drugi na čitavom svijetu;
 postoji nešto što ima
 jedinstveno značenje
 u njezinu čitavom življenju,
 a što ona posebno cijeni;
 ali, usudi li se ona s tobom
 govoriti o tome?
 Osoba do tebe neće nikada
 biti potpuno shvaćena,
 nikada potpuno razotkrivena,
 nikada ne može biti potpuno
 kontrolirana od drugih,
 niti bi to trebala biti.
 Osoba do tebe je misterij.
 I Riječ Tijelom postala je misterij,
 i Riječ Tijelom postala i nastanila se
 među nama.
 Zato pogledajmo oko sebe...

H. L. Myers

ADRESAR DRUŽBE SESTARA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

www.sestre-scj.hr

s. Nives Stubičar
vrhovna glavarica

Cvetkov trg 5, 51 000 RIJEKA

Tel.: 051 652 190; Faks: 051 254 422

E-adresa: sestre-presv-srca-isusova@ri.t-com.hr

s. Dobroslava Mlakić
vrhovna zamjenica i prva savjetnica
Pomerio 17, 51000 RIJEKA
Tel./Faks: 051 325 936
E-adresa: dobroslavam@yahoo.it

s. Felicita Špehar
druga savjetnica
Alagovičeva 44, 10000 ZAGREB
Tel.: 01 46 83 545
E-adresa: s.felicita.scj@gmail.com

s. Marijana Mohorić
treća savjetnica i tajnica
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 652 193 ili 652 197
E-adresa: tajnistvo.scj@gmail.com

s. Kristina Tunić
četvrta savjetnica
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 504 644
E-adresa: s.kristina.scj@gmail.com

s. Bernardina Maslač
vrhovna ekonomica
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 652 191
E-adresa: bernardina.maslac@gmail.com

ZAJEDNICE SESTARA

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Kuća matica „Nazaret“
Predstojnica: s. Bernardina Maslač
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 254 266

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Predstojnica: s. Daniela Orbanić
Tizianova 15, 51000 Rijeka
Tel.: 051 207 888

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Samostan Presvetog Srca Isusova
Predstojnica: s. Dobroslava Mlakić
Pomerio 17, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 325 920

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Predstojnica: s. Anđelina Tirić
Ivana Pavla II., br. 1, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 337 999

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Regina Kristanić**

Grivica 11, 51000 RIJEKA

Tel.: 051 330 879

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Helena Vučić**

M. Tita 124, 51415 LOVRAN

Tel.: 051 291 641

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Marina Tadić-Šutra**

51244 GRIŽANE 9

Tel.: 051 240 027

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Nikodema Stojak**

Samostan BDM Bezgrješne

Strossmayerova 14, 51262 KRALJEVICA

Tel.: 051 281 955

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Alojzija Toto**

Samostan Presvetog Srca Isusova

Frankopanska 43, 51260 CRIKVENICA

Tel.: 051 781 088

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Valentina Marinović**

Prikešte 24, 51513 OMIŠALJ

Tel.: 051 841 364

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Blaženka Bobaš**

Samostan „Moj mir“

Sv. Vid 2, 51514 DOBRINJ

Tel.: 051 848 190

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Ljubomira Lešić**

Samostan sv. Josipa

Vladimira Nazora 8, 53220 OTOČAC

Tel.: 053 771 009

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Amalija Budimir**

Senjskih žrtava 36, 53000 GOSPIĆ

Tel.: 053 746 400

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Pankracija Žižić**

Gajeva 2, 47300 OGULIN

Tel.: 047 522 323

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Rozalija Težak**

Samostan Uzvišenja sv. Križa

Laščinska 139, 10000 ZAGREB

Tel.: 01 23 47 346

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Felicita Špehar**

Samostan Presvetog Srca Isusova

Alagovićeva 44, 10000 ZAGREB

Tel.: 01 46 83 545

SESTRE PRESVETOG SRCA ISUSOVA**Predstojnica: s. Krešimira Vuleta**

Samostan Gospe Lurdske

Braće Radića 19, 33520 SLATINA

Tel.: 033 553 016

SESTRE NA STUDIJU U RIMU**s. Lidija Turić i s. Silvana Fužinato**

Via degli Artisti 38, 00187 ROMA

Tel.: + 39 06 488 52 59

USTANOVE, UREDI, POVJERENSTVO

DJEČJI VRTIĆ „NAZARET“

Ravnateljica: s. Kristina Tunić
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 504 644; Faks: 051 504 645
E-adresa: djecji.vrtic.nazaret@ri.hinet.hr

Područni objekt „MIMA“

Pomerio 13, 51000 RIJEKA
Tel./Faks: 051 213 842
E-adresa: jaslice.mima@sestre-scj.hr

ŽENSKI UČENIČKI DOM

MARIJE KRUCIFIKSE KOZULIĆ
Ravnateljica: s. Anita Crnković
Pomerio 17, 51000 RIJEKA
Tel.: 051 325 920 (centrala)
Tel./Faks: 051 325 942 (ravnateljica)
E-adresa:
z.u.d.m.krucifikse.kozulic@ri.t-com.hr

HOSPICIJ “MARIJA K. KOZULIĆ”

Ravnateljica: s. Daniela Orbanić
Osnivač: Caritas nadbiskupije Rijeka
Tizianova 15, 51 000 RIJEKA Rijeka
Tel.: 051 585 061
E-adresa: hospicij@ri-nadbiskupija.hr

POSTULATURA KAUZE ZA PROGLAŠENJE

BLAŽENOM SLUŽBENICE BOŽJE MAJKE
MARIJE KRUCIFIKSE KOZULIĆ
Postulatorica: s. Dobroslava Mlakić
Pomerio 17, 51000 Rijeka
Tel./Faks: 051 325 936
E-adresa: postulatura.m.k.kozulic@sestre-scj.hr

UREDNIŠTVO VJESNIKA „NAŠA DRUŽBA“

s. Robertina Medven, s. Marijana Mohorić,
s. Lidija Turić, s. Silvana Fužinato,
s. Tajana Hrvatinić
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
E-adresa: nasa.druzba.scj@gmail.com

POVJERENSTVO ZA PASTORAL MLADIH

I ANIMACIJU ZVANJA

Voditeljica: s. Marijana Mohorić
Cvetkov trg 5, 51000 RIJEKA
Mob.: 098 94 44 250
E-adresa: mmarijana2001@yahoo.com

Nadam se da će sve zajednice naći načina da uspostave potrebna sredstva kako bi napredovale na putu pastoralnog i misionarskog obraćenja, koje ne može ostaviti stvari onakvima kakve jesu. Danas nam ne služi 'puka administracija'. Ustrojimo se u svim krajevima zemlje u “trajno misionarsko stanje”.

Papa Franjo

Kalendar važnijih slavlja i događanja

SIJEČANJ

1. Sv. Marija Bogorodica; Svjetski dan mira: „Bratstvo, temelj i put za mir“
- 2.-8. Duhovne vježbe za sestre, Drenova, vodi o. Anto Lozuk, DI
6. Bogojavljenje, Dan sv. djetinjstva
- 8.-10. Katehetska zimska škola
18. Započinje molitvena osmina za jedinstvo kršćana

VELJAČA

2. Dan posvećenoga života
11. Bl. Djevica Marija Lurdska, spomendan; Dan bolesnika

OŽUJAK

5. Pepelnica
19. Sv. Josip, zaručnik Bl. Dj. Marije, svetkovina
25. Navještenje Gospodinovo - Blagovijest, svetkovina

TRAVANJ

20. Nedjelja uskrsnuća Gospodinova
- 21.-27. Duhovne vježbe za sestre, Lovran, vodi o. Zvonko Šeremet, SCJ
- 26.-27. Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku

SVIBANJ

1. Sv. Josip Radnik, spomendan
11. Četvrta vazmena nedjelja, Dan molitve za nova duhovna zvanja
- 18.-24. Duhovne vježbe za sestre, Lovran, vodi o. Jozo Milanović, OSB
29. Uzašašće Gospodinovo
- 30.-31. Katehetska proljetna škola

LIPANJ

8. Pedesetnica - Duhovi
15. Presveto Trojstvo
19. Tijelovo
7. Presveto Srce Isusovo, svetkovina

Dan službenice Božje Marije Krucifikse

Prigodnim duhovno-formativnim sadržajem svakog **29. u mjesecu** obilježavamo u našim zajednicama Dan naše utemeljiteljice službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić.

Utječimo joj se moleći njezin zagovor.

Milosti primljene zagovorom **službenice Božje Majke Marije Krucifikse** možete javiti **s. Dobrosravi Mlakić**, postulatorici kauze za proglašenje blaženom Utemeljiteljice Družbe sestara Presvetog Srca Isusova.

Pomerio 17, 51000 Rijeka; Tel./Faks: 051 325 936

E-adresa: postulatura.m.k.kozulic@sestre-scj.hr

Dani molitve za duhovna zvanja

Program molitve za duhovna zvanja po našim zajednicama:

DAN U MJESECU	ZAJEDNICE SESTARA
1.	Samostan Presvetog Srca Isusova, Rijeka
2.	Samostan sv. Josipa, Otočac
3.	Sestre na studiju, Rim
4.	Dom pastoralnih susreta, Lovran
5.	Bogoslovno sjemenište i hospicij, Rijeka
6.	Samostan BDM Bezgrješne, Kraljevica
7.	Biskupski dom, Gospić
8.	Katedrala sv. Vida, Rijeka
9.	Samostan u Omišlju
10.	Kuća matica „Nazaret“, Drenova
11.	Župa sv. Križa, Ogulin
12.	Nadbiskupski dom, Rijeka
13.	Samostan Uzvišenja sv. Križa, Zagreb
14.	„Dom starica“, Grižane
15.	Samostan Gospe Lurdske, Slatina
16.	Samostan Presvetog Srca Isusova, Crikvenica
17.	„Moj mir“, Dobrinj
18.	Kuća novicijata, Zagreb
19.	Zajednički dan molitve za duhovna zvanja

Prigodne materijale za zajednički dan molitve moguće je preuzeti na našoj mrežnoj stranici uoči svakog **19. u mjesecu** kada se naša Družba, prema dogovoru s Povjerenstvom za promicanje redovničkih zvanja pri HKVRPP, pridružuje molitvi za nova duhovna zvanja u Crkvi.

Studij Teologije posvećenog života

Sestre: s. Tereza Gojani, s. Tajana Hrvatinić, s. Martina Vlahović i s. Ana Kapular započele su ove akademske godine studij Teologije posvećenog života u Duhovnom centru sv. Ivana od Križa u Zagrebu. Studij nudi stručnu formaciju iz tematike posvećenoga života pod biblijsko-teološkim, povijesno-kulturalnim, psiho-sociološkim i pravnim aspektima. Cjelovit program studija ostvaruje se jednom mjesečno tijekom dviju akademskih godina.

Sestrama želimo blagoslovljen studij.

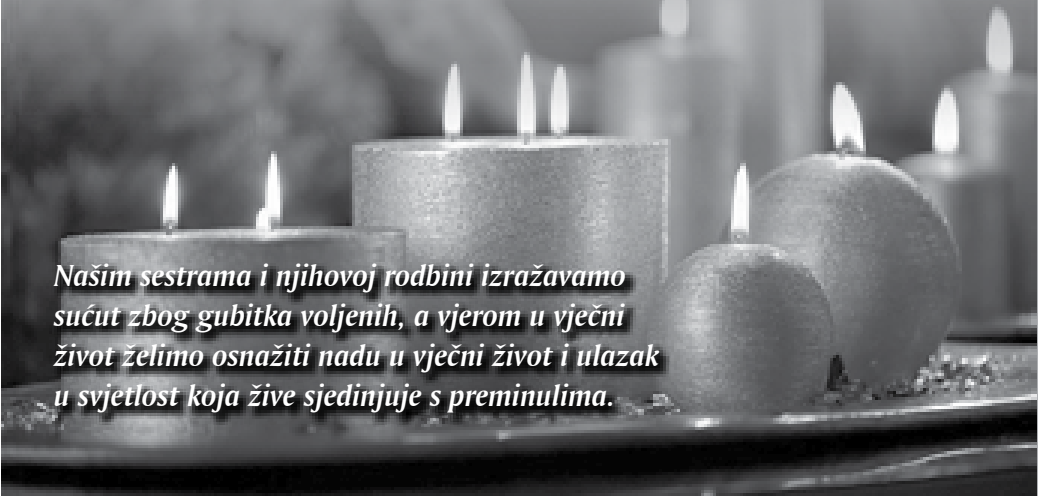
Preminule povjeravamo Božjem milosrđu

*Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima;
i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka,
stječe se vječno prebivalište na nebesima.*

Rimski misal, Predslovlje pokojničko, I

- † Rozalija Mihaljek - sestra s. Ciprijane Koščak
- † Janja Granić - sestra s. Nikoline Ištuk
- † Frano Elek - brat s. Emilije Elek
- † Franc Prelec - brat s. Benigne Prelec
- † Jozo Šikalo - brat s. Katarine Šikalo
- † Mladenka Periša - nećakinja s. Nikoline Ištuk
- † Tomislav Bašić - nećak s. Klare Jelčić

*Gospodine, u Sinu tvome što si ga od mrtvih uskrsio raste naša vjera: daj
da se u iščekivanju uskrsnuća naše braće i sestara učvrsti i naša nada.*

*Našim sestrama i njihovoj rodbini izražavamo
sućut zbog gubitka voljenih, a vjerom u vječni
život želimo osnažiti nadu u vječni život i ulazak
u svjetlost koja žive sjedinjuje s preminulima.*

KROTKA I PONIZNA SRCA

... UČITE SE OD MENE JER SAM KROTKA I PONIZNA SRCA

(Mt 11, 28-30)

Uvod

Svečano otvaranje postupka za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, 20. listopada u katedrali sv. Vida u Rijeci, nedvojbeno je jedan od najznačajnijih događaja naše Družbe koji će ostati duboko upisan ne samo u povijest Družbe i Crkve nego napose u srce i osobnu povijest svake pojedine sestre. Vjerujem kako je svaka od nas u tim milosnim trenucima razmišljala o veličini i ljepoti srca Majke Utemeljiteljice koje je ljubavlju Kristova Srca gorjelo i izgorjelo darujući se u potpunosti Bogu, otkrivajući ga i ljubeći na licu čovjeka, napose na licu siromašna, napuštena i nezaštićena djeteta. Duboko sam uvjeren kako je i naše srce, poput srca dvojice učenika na putu u Emaus, gorjelo dok je slušalo svjedočanstva o njezinu liku i djelu želeći je što bolje upoznati i što vjernije nasljedovati na njezinu putu posvećenja i poslanja.

Razmišljajući o srcu Majke Utemeljiteljice i o Isusovu Srcu koje svakodnevno, slijedeći njezin primjer i poziv molimo: *Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome*, vjerujem da se u nama rađa želja i potreba za potpunijim i dubljim poznavanjem Isusova i njezina srca kako bismo i same mogle živjeti i svjedočiti ljubav Kristova na križu raspeta Srca, koju je u svojem životu i djelovanju utjelovila i živjela Majka Utemeljiteljica. Stoga, u ovom kratkom „biblijskom“ putovanju želimo otkriti temeljne značajke Isusova Srca čije ime nosimo svjesne kako je nepoznavanje Pisma nepoznavanje Krista, a nepoznavanje Majke nepoznavanje sebe i svojega redovničkog identiteta i poslanja. Upustimo se, dakle, u avanturu Srca slijedeći put Ljubavi, u svijesti kako se istinski živi, slijedi i svjedoči samo ono/onaj i što/tko se istinski voli i poznaje.

Srce u Bibliji

Put otkrivanja značajki Isusova Srca neophodno je započeti kratkim osvrtom na biblijsko poimanje srca različito od našega danas. Naime, grčki pojam *kardia* - srce koje susrećemo u novozavjetnim spisima prijevod je hebrejskog pojma *lēb*, *lēbāb* koji za razliku od grčkoga *kardia* nije imao značenje srca kao fizičkog organa ili sjedišta čovjekova osjetilnog i psihičko-duhovnog života, nego cjelokupne unutrašnjosti čovjekove osobe, sjedišta njegova intelekta, spoznaje, volje i svijesti.¹ Možemo, dakle, zaključiti da u Bibliji srce nije označavalo središte čovjekovih osjetila, kako to često mislimo, nego središte čovjekova *biti* i *činiti*, izvor svih njegovih pozitivnih i negativnih misli, „izvor njegove svjesne, intelektualne i slobodne osobnosti, mjesto njegovih odlučnih opredjeljenja, mjesto nepisana Zakona (Rim 2, 15) i otajstvena Božjeg djelovanja“². Kao takvo označavalo je čovjekovu cjelovitost i jedinstvo njegova intimnoga unutarnjeg života iz kojega je proizlazio i na kojemu se temeljio i njegov izvanjski život. „Tako, neizravno, spoznajemo srce po onomu što se od njega izražava na licu (Sir 13,25), po onomu što o njemu kažu usne (Izr 16,23), po onome što o njemu svjedoče čini (Lk 6,44 sl)“³.

Međutim, pored navedena antropološkog, srce je imalo i posebno teološko značenje. Naime, čovjekovo srce kao središte njegova unutarnjega života, odlučivanja i djelovanja bilo je povlašteno mjesto susreta Boga i čovjeka koje je kao takvo bilo temelj njegova religioznoga života i moralnoga djelovanja. Prema Jeremijinu proroštvu (31, 31-34) upravo srce - središte čovjekova intimno-

- 1 Usp. Alexander SAND, „Kardia“, u: Horst BALZ - Gerhard SCHNEIDER, *Dizionario esegetico del Nuovo Testamento*, I, Brescia, 2004., str. 1909.
- 2 Xavier LÉON-DUFOUR, *Rječnik biblijske teologije*, Zagreb, 1969., str. 1253.
- 3 *Isto*, str. 1254.

ga odnosa s Bogom - bit će mjesto Božjega sklapanja Novoga saveza ljubavi s čovjekom:

„Evo dolaze dani - riječ je Gospodnja - kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez. Ne Savez kakav sam sklopio s ocima njihovim u dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske, Savez što ga oni razvrgoše premda sam ja gospodar njihov - riječ je Gospodnja. Nego, ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana - riječ je Gospodnja: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga ni brat brata govoreći: 'Spoznajte Gospodina!' nego će me svi poznavati, i malo i veliko - riječ je Gospodnja - jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neću više spominjati”.

Navedeno proroštvo Novoga saveza Bog će u potpunosti ispuniti utjelovljenjem srca svojega Sina u kojemu će se objaviti kao Bog ljubavi i života koji je došao spasiti i otkupiti svijet i čovjeka, a ne osuditi i pogubiti. Kakvo je bilo srce utjelovljena Sina? Tko i što se nalazilo u njegovu središtu? Kako se očitovalo u njegovu životu i djelovanju? Odgovor na postavljena pitanja pronaći ćemo u sljedećem ulomku iz Matejeva evanđelja.

Isusov spasenjski poziv i poslanje (Mt 11, 28-30)

„Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i *naći ćete spokoj dušama svojim*. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako.“

U sinoptičkim evanđeljima jednako kao i u Ivanovu u većini slučajeva Isus upotrebljava pojam *srce* u njegovu antropološko-teološkom, pozitivnom i negativnom značenju. Tako u kontekstu različitih Isusovih govora čovjekovo srce je opisano kao središte požuda (Mt 5, 28), želja (Mt 6, 21; Lk 12, 34)

i sumnji (Lk 24, 38; Iv 14, 27), kao središte njegove okorjelosti, tvrdoće i udaljenosti (Mt 13, 15; 15, 8; Mk 6, 52; 7, 6; Lk 24, 25; Iv 12, 40), ali i kao središte vjere (Mk 11, 23; Iv 14, 1), ljubavi prema Bogu i bližnjemu (Mt 22, 37) te kao mjesto rađanja, prisutnosti i rasta Božje riječi (Mt 13, 19; Lk 1, 66; 2, 19.51; 8, 15; 24.32). Za razliku od navedenih opisa čovjekova srca samo u Matejevu evanđelju nalazimo izravan opis Isusova srca. Riječ je, dakako, ne o Matejevu, nego o Isusovu opisu svojega krotkog i poniznog srca u kojemu čovjeku svakoga vremena upućuje svoj spasenjski poziv te objavljuje svoje mesijansko poslanje ljubavi i života.

Dođite k meni izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti

„Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (Mt 11, 28), Isusov je spasenjski poziv upućen izmorednom i opterećenom čovjeku koji biva odmoreden u osobnom dolasku i susretu s njim. Odmah na početku potrebno je uočiti kako Isus poziva k sebi i obećava odmor ne u Očevo, nego u svoje osobno ime: On je onaj u kojemu će svaki izmoredni i opterećeni biti odmoreden. Tko su bili izmoredni i opterećeni kojima se Isus izravno obraća? Riječ je, dakako, o osobama izmorednim teškim poslovima te opterećenim poteškoćama i naporima svakodnevnoga života. Međutim, u kontekstu Matejeva evanđelja možemo zaključiti da se radi o izmorednim različitim bolestima i patnjama (usp. 4, 24; 9, 35) te opterećenima različitim fizičkim i društveno-religioznim opterećenjima nametnutim od pismoznaca i farizeja. Potvrdu navedenoj tvrdnji nalazimo u Matejevim prikazima različitih kategorija osoba koje su trpjele i uzdisale pod teškim bremenima zakonskih odredbi, kao npr. u 23, 3-7: „Činite dakle i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne čine. Vežu i ljudima na

pleća tovare teška bremena, a sami ni da bi ih prstom makli. Sva svoja djela čine zato da ih ljudi vide. Doista, proširuju zapise svoje i produljuju rese. Vole pročelja na gozbama, prva sjedala u sinagogama, pozdrave na trgovima i da ih ljudi zovu 'Rabbi'⁴. Upravo pismoznanci i farizeji koji su bili tumači Zakona i koji su se smatrali njegovim vjernim izvršiteljima pretvorili su ga u teško breme dodajući stotine odredbi koje pak ni sami nisu vršili. Na taj način Zakon, koji im je bio darovan za spasenje i u čijem se izvršavanju nalazio život, postao je teret. Stoga možemo zaključiti kako su izmoreni i opterećeni, koje Isus poziva k sebi, upravo oni nad kojima se prethodno sažalio vidjevši ih izmučene i shrvane kao ovce bez pastira (usp. 9, 36). On je onaj koji će ih odmoriti, Mesija u kojemu će pronaći puninu života za kojom čeznu te ispunjenje mesijanskih očekivanja.

Naime, odmor koji im obećava znak je ispunjenja subotnjega i eshatološkoga počinka koji je bio jedna od značajnih karakteristika mesijanskog vremena. Obećanje odmora usko povezano s darom obećane zemlje (usp. Iz 33, 14; Pnz 3, 20; 12, 9-10; 25, 19) u vremenu proroka, napose u vremenu sužanjsstva, postaje znak eshatološkoga vremena. Tako se u svojem pozivu upućenom izmorenima i opterećenima Isus objavljuje kao Mesija koji će, poput dobrog pastira, voditi izmoreno i shrvano mnoštvo k svojem Kraljevstvu ljubavi, mira i pravednosti, ozdravljajući ga i odmarajući. Na tom putu dolaska k njemu i

odmora u njemu, izmoreni i opterećeni neće biti oslobođeni nošenja jarma.

Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca

„Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako“ (Mt 11, 29-30), Isusov je poziv na nošenje njegova slatkoga jarma i lakoga bremena učeći se od njegova krotka i ponizna srca. Dakako, jaram koji su pozvani uzeti na sebe nije više jaram patnje i boli, ili brojnih zakonskih odredbi, nego Isusov jaram. O kojem je to slatkom jarmu i lakom bremenu riječ? Grčki pojam *zygos - jaram* u Prvom zavjetu, kao i u judaizmu, upotrebljavao se kao metafora za Zakon i zapovijedi, koju susrećemo i u Novom zavjetu (Dj 15, 10; Gal 5, 1). Međutim, ulomak iz Matejeva evanđelja (11, 28-29) često je uspoređen s ulomkom iz Knjige Sirahove (51, 23-30) u kojemu se govori o jarmu mudrosti:

„Pridite k meni, vi nepoučeni, u mojoj školi sjedite. Zašto da u tom oskudijevate, i da vam duše toliko žedaju? Otvorih svoja usta i rekoh: 'Kupujte je bez novaca, podmetnite vrat svoj pod njen jaram i neka vam duše prihvate pouku. Tko je traži - blizu mu je, i čovjek odan nalazi je. Pogledajte očima svojim: kako sam se malo trudio, a mnogo spokoja stekao. Kupujte pouku velikom svotom novca, njome ćete steći mnogo zlata. Nek' se duša vaša raduje u milosrđu Gospodnjem, i nikad se ne stidite hvaliti ga. Učinite djelo svoje prije određena vremena: u svoje vrijeme dat će vam on vašu plaću“.

Jaram o kojemu Isus govori bio bi dakle jaram mudrosti. Unatoč očitog sličnosti dvaju tekstova, pozornom usporedbom istih uočićemo nekoliko ključnih razlika. Tako za razliku od Siraha koji poziva nepoučene u školu mudrosti kako bi se odmorili proučavajući Zakon i stječući mudrost, *Isus poziva k samome sebi*

4 Potvrdu o navedenom tumačenju izmorenih i opterećenih, izuzev u navedenom kontekstu, nalazimo i u samome tekstu, tj. u različitoj upotrebi sadašnjeg i prošlog, aktivnog i pasivnog značenja dvaju glagola. Za razliku od izmorenih (hoi kopiōntes – participij aktivni prezenta, nominativ množine muškoga roda) koji su bili aktivni izvršitelji radnje u sadašnjosti, opterećeni (pēphortismenoi – participij perfekta pasivni, nominativ množine muškoga roda) bili su pasivni nositelji radnje, tj. trpjeli su radnju koja je nad njima bila izvršena od strane nekog drugog aktivnog vršitelja. Međutim, iako se radilo o radnji izvršenoj u prošlosti posljedice još uvijek traju.

sve izmorene i opterećene beskorisnim tere-
tom koji im nametnuše upravo mudri, kako
bi ih odmorio. Nadalje, u Knjizi Sirahovoj riječ
je o jarmu mudrosti, dok Isus govori o *svom*
jarmu. Zatim u Knjizi Sirahovoj u potpunosti
nedostaje izričaj: *krotka i ponizna srca*. Na
temelju navedenih sličnosti i razlika možemo
zaključiti da Matej, bez sumnje, upotrebljava
metafore mudrosne književnosti: *jaram* i *od-*
mor, ali u drukčijem svjetlu pridajući im novo
značenje. Naime, pozivajući izmorene da
dođu k njemu i uzmu na sebe njegov jaram,
Isus poistovjećuje samoga sebe s Mudročću i
sa Zakonom⁵. Potpuna objava Boga i njegove
volje koja je prema židovskom poimanju bila
sadržana u Zakonu u ovom trenutku očituje
se u potpunosti u njegovu ljubljenom Sinu,
kojemu je Otac sve predao u ruke (usp. 11,
27) i koji je došao ispuniti i protumačiti Za-
kon u njegovu izvornom i autentičnom smi-
slu kao Zakon ljubavi i života, suprotna od
tumačenja farizeja i pismoznanaca (usp. 5,
17-20; 9, 13)⁶. Stoga je Isusovo poučavanje i
djelovanje utemeljeno na zakonu ljubavi, tj.
na volji Oca kojemu su mila djela milosrđa, a
ne žrtve (usp. 9, 13; 12, 7). Izmorene i opte-
rećene teškim bremenima stotinama zakon-
skih odredbi koje su zasjenile srce i smisao
Zakona, Isus poziva da dođu k njemu i uzmu
na sebe slatki jaram zakona ljubavi i milosrđa
koji je došao ne samo ispuniti nego u kojemu
ih je došao spasiti i odmoriti. Riječ je dakle
o Isusovu spasenjskom pozivu na istinsko
ispunjavanje srca zakona, tj. zakona ljubavi i
milosrđa, učeći od njegova krotka i ponizna
srca. No na koji način i što su to izmoreni i
opterećeni pozvani učiti od Isusova srca?

Glagol u grčkom *manthanō* – *učiti* kojim
Septuaginta prevodi hebrejski glagol *lamad*
i koji je u kontekstu Božje objave označavao
čin podložnosti volji Božjoj objavljenoj, prije
svega, u Zakonu, u kontekstu Isusova govora,
nije bio poziv na uobičajeno učenje i pozna-
vanje, nego na poznavanje koje je uključiva-
lo bezuvjetnu pripadnost i privrženost Isusu
koji je svojim riječima i djelima u potpunosti
objavio Očevu volju⁷. Isus ne poziva izmore-
ne i opterećene na intelektualnu spoznaju
Božje volje sadržane u Zakonu, kako su to
činili farizeji i pismoznanci, nego, prije svega
i osobito, na njezino istinsko nasljedovanje i
življenje, na spoznaju srcem. Isusovo krotko i
ponizno srce škola je ljubavi koju su pozvani
nasljedovati svi izmoreni i opterećeni kako
bi u njoj pronašli ne samo svoj odmor nego,
ponajprije, život.

Isus opisuje svoje srce pridjevima *krot-*
ko i *ponizno*. Naime, u grčkom jeziku pridjev
prays - *dobronamjeran, blag, ljubazan, kro-*
tak u suprotnosti s *nepristopan, tvrd, nasilan*
označavao je bezbrižno i dragovoljno prihva-
ćanje nelagodne sudbine i ljudske nepravde,
dok je pridjev *tapeinos* u značenju *nizak, ja-*
dan, siromašan, beznačajan, ponizan često
zadobivao pogrdne i ponižavajuće konota-
cije. Riječ je o pridjevima koji se u Prvome
zavjetu nerijetko upotrebljavaju kao sinoni-
mi te su prijevod hebrejskog pridjeva *'anaw*
koji je imao društveno-ekonomsko obilježje
te je, kao takav, označavao onoga koji je bio
podređen, tj. nižeg društveno-ekonomskog
statusa i položaja. Međutim, s vremenom je
prevladalo značenje onoga koji se u odnosu
prema Bogu osjeća slugom te mu se podla-
že bez pridržaja i protivljenja⁸. U tom smislu
navedeni pojmovi u Isusovu opisu vlastita
srca nemaju negativno ili pogrdno značenje.

5 Usp. Alberto MELLO, *Evangelo secondo Matteo. Commento midrashico e narrativo*, Magnano, 1995., str. 210.

6 Usp. Jeong Rae KIM, „...Perché io sono mite e umile di cuore” (Mt 11,29). *Studio esegetico-teologico sull'umiltà del Messia secondo Matteo. Dimensione cristologica e risvolti ecclesiologicali*, Roma, 2005., str. 89.

7 Usp. Augustine MULLOOR, *Jesus' prayer of praise. A study of Mt 11:25-30 and its communicative function in the first Gospel*, New Delhi, 1996., str. 122-123.

8 Usp. Jeong Rae KIM, *Nav. dj.*, str. 90.

Naprotiv, Isusovo krotko i ponizno srce, srce je koje se potpuno i bez pridržaja predalo Ocu, vršeći njegovu pravednost i podređujući se njegovoj volji (usp. Mt 3, 15; 4, 1-11; 6, 10.33). Jednako tako krotko je i ponizno srce koje se potpuno predalo čovjeku, služeći mu suosjećanjem, milosrđem i ljubavlju (usp. Mt 8, 16-17; 9, 13.35-36). Drugim riječima, Isusovo krotko srce koje je bilo središte njegova *biti* i *činiti*, srce je koje nije došlo osuditi i kazniti čovjeka, nije srce koje će na osude i neprihvatanje reagirati nasiljem, nego je srce koje će uvijek i u svemu tražiti ispunjenje Očeve volje. Nadalje, Isusovo ponizno srce, srce je koje neće tražiti svoju, nego Očevu slavu, srce koje će se potpuno podrediti Očevu spasenjskom poslanju postajući čovjekov ponizni sluga. Njegovo krotko i ponizno srce mjesto je susreta čovjeka i Boga, mjesto je u kojemu izgubljen pronalazi svoj dom, grešnik oprostjenje, umoran odmor, ponižen dostojanstvo, odbačen ljubav, mrtav život. Štoviše, Isusovo krotko i ponizno srce postaje mjesto konačne i potpune objave Boga živih, a ne mrtvih, Boga ljubavi kojemu je milo milosrđe, a ne žrtve, ponizni sluge zakona ljubavi, a ne licemjerni izvršitelji Zakona.

Isus poziva izmorene i opterećene učiti od njega koji je krotka i ponizna srca. Jednom riječju, poziva ih u školu ljubavi njegova srca, tj. na prihvaćanje njegova tumačenja Zakona. Riječ je, dakako, o zakonu ljubavi i milosrđa čije su središte čovjek i život. Naime, Isusovo srce krotko je i ponizno, jer je ljubilo izmorena i opterećena čovjeka koji je trpio pod bremenom raznoraznih tereta i jarmova, ljubilo ga je milosrdnom ljubavlju opraštajući mu grijeh (9, 13) i liječeći njegove bolesti (8, 17; 9, 36). Za razliku od pismoznanaca i farizeja koji su na nemoćna i krhka pleća malebnih i siromašnih stavljali teške terete tražeći pritom, osobnu slavu i čast, Isus ih oslobađa autentičnim naukom i tumačenjem Zakona tražeći i vršeći volju milosrdnoga Oca. Pozi-

va ih na vršenje veće pravednosti od pismoznanaca i farizeja srcem krotkim i poniznim koje se neće srditi na bližnjega, koje neće biti mjesto rađanja požuda, koje neće otpustiti svoju ženu i krivo se zakleti, srcem koje na nepravdu i zlo neće uzvraćati istom mjerom, koje neće ljubiti samo svoje bližnje nego štoviše, i svoje neprijatelje, srcem koje će djelati pravednosti i milosrđa činiti u skrovitosti i koje će svoje blago zgrtati na nebu, srcem koje neće služiti dvojici gospodara i koje se pouzdaje u Božju providnost, srcem koje ne osuđuje i ne gleda trun u oku brata svoga, srcem koje neće drugome činiti ono što ne želi da drugi njemu čine, srcem koje će činiti volju njegova Oca te graditi kuću na stijeni (usp. Mt 5, 17-7, 29). Učiti od Isusova krotka i ponizna srca, značilo je, dakle, u središtu svojega *biti* i *činiti* staviti Boga i čovjeka, živjeti i svjedočeti zakon ljubavi i milosrđa u svakodnevnom životu u svijesti kako ljubav nije osjećaj nego, prije svega, odluka koja se rađa i donosi u čovjekovu srcu kao izvoru njegove volje, spoznaje, svijesti i djelovanja. Stoga će izmoreni i opterećeni u Isusovu krotku i poniznu srcu biti odmoreni, jer će u njegovu poniznu služenju i bezuvjetnoj ljubavi i oprostjenju pronaći život.

U svjetlu navedenoga razumljiv je paradoks Isusova slatkoga jarma i lakoga bremena. Dakako, ne radi se o Isusovu bremenu, lakšem i manje zahtjevnom od bremena farizeja i pismoznanaca. Naprotiv, u tumačenju Zakona i njegovu praktičnu življenju Isus je bio daleko radikalniji i zahtjevniji. Tražio je iskrenost i poniznost srca pred Bogom Ocem, ne tražeći čast i slavu pred ljudima, kao što su to činili farizeji. Slatkoća njegova jarma ovisila je o poniznosti, a lakoća bremena o zapovijedi ljubavi koju je, unatoč njezinoj radikalnosti, bilo lakše živjeti od zahtjeva licemjernih farizeja koji su vezali druge, stavljajući im na pleća teška bremena, smatrajući se boljima, vjernijima i pravednijima dok

sami nisu ni prstom makli. Stoga je Isusov jaram bio, doista, sladak, a breme lako jer su izmoreni i opterećeni nalazili u njemu odmor tijelu i počinak duši. Za razliku od farizejeva jarma Isusov slatki jaram ljubavi opraštao je i ozdravljao, pridizao i iznova rađao.

Zaključak

Kratka avantura Srca koju smo započeli slijedeći put Ljubavi dovela nas je do Isusova krotka i ponizna srca u kojemu su izmoreni i opterećeni, ne samo Isusova nego svakoga vremena, bivali odmoreni i iznova rođeni snagom Ljubavi koja nije došla osuditi, kazniti i pogubiti nego oprostiti, ozdraviti i spasiti. Isusovo krotko i ponizno srce bilo je srce potpuno podložno Očevoj volji i do kraja vjerno svojem spasenjskom poslanju. Objavljujući Oca ljubavi i života u središtu njegova srca, tj. u središtu njegova bića, njegova *biti* i *činiti* bili su čovjek i njegovo spasenje. Za razliku od licemjernih farizeja i pismoznanaca koji su na pleća siromašnih i malenih stavljali teška bremena koja ni sami nisu mogli nositi, smatrajući se, pritom, boljima i pravednijima od drugih i čije je srce bilo središte traženja ljudske slave i časti, Isusovo krotko i ponizno srce, ispravnim tumačenjem i vršenjem Zakona ljubavi i milosrđa oslobodilo je čovjeka teškog jarma pozivajući ga da dođe k njemu, uzme na sebe njegov slatki jaram te uči od njegova krotka i ponizna srca. Doista, prošao je zemljom čineći dobro, hraneći gladne i žedne, liječeći bolesne, otpuštajući grijehe, izgoneći zloduhe, uskrsavajući mrtve, tješeći tužne, hrabreći potlačene... ne osuđujući nikoga, ne kažnjavajući nikada. Svojom riječju i djelom koji su proizlazili iz njegova krotka i ponizna srca objavio je Boga kojemu je milo milosrđe, a ne žrtve, poznavanje Boga, a ne paljenice (usp. Hoš 6, 6).

Isusovo krotko i ponizno srce bilo je škola Ljubavi u kojemu je i srce naše Majke Utemeljiteljice naučilo voljeti Boga i čovjeka i u ko-

jemu je svaki dan iznova izgovarala svoj „Da“ Božjoj volji stavljajući u središtu svojega srca, svojega *biti* i *činiti* zakon ljubavi i čovjekovo spasenje. Isusovo srce nastavilo je kucati i u srcu Majke Krucifikse svaki put kada je uime Ljubavi odlučila stati na stranu malenog, ostavljenog i siromašnog čovjeka, svaki put kada je odlučila voljeti i činiti dobro svjesna kako ljubav nije samo osjećaj koji danas je, a sutra nije, nego, prije svega, odgovornost. Izmorena i opterećena poteškoćama života, kao i teškim bremenima kojima su je vezali drugi u njegovu na križu probodenu Srcu, nalazila je svoj odmor, počinak duši svojoj i snagu za nove putove ljubavi na kojima je koračala ne osuđujući, nego opraštajući i ljubeći. Zato je i mogla na kraju svojeg života reći: „Rado ostavljam zemlju jer sam izvršila svoje djelo.“

Spasenjski poziv i poslanje upućeno izmorenima i opterećenima pronašlo je svoj dom i u srcu Majke Utemeljiteljice. No je li pronašlo dom i u našem srcu? Ako smo savršeni izvršitelji i najmanjeg slova Zakona, besprijeekorni izvršitelji redovničkih pravila, pravednici pred Bogom i pred ljudima, ali ako u središtu našega srca, tj. u središtu našega *biti* i *činiti* nisu Bog i čovjek, ljubav i milosrđe, nego *netko* i *nešto* drugo tada nam je iznova poći u školu ljubavi Kristova krotka i ponizna srca. Neka naše srce, poput Isusova i Majkina, bude mjesto susreta čovjeka i Boga te izvor i središte djelotvorne i odgovorne ljubavi o kojoj ćemo, ne samo lijepo govoriti, nego, štoviše, životom svjedočiti. Poput Isusa i Majke Utemeljiteljice pođimo putovima ovoga svijeta ljubeći sve i čineći dobro svima ponajprije *izmorenima* i *opterećenima* našega vremena, onima blizu jednako kao i onima daleko, čineći od svojeg srca ne samo mjesto susreta Boga i čovjeka nego ponajprije mjesto susreta čovjeka i čovjeka.

s. Silvana Fužinato

Istinska vjera u utjelovljenoga Sina Božjega neodvojiva je od sebedarja, od pripadnosti zajednici, od služenja, od pomirenja s tijelima drugih ljudi. Božji Sin u svome nas je utjelovljenju pozvao na revoluciju nježnosti.

Papa Franjo